

การบริหารจัดการศึกษาในวิถีฐานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาปทุมธานี

EDUCATIONAL MANAGEMENT IN THE NEW NORMAL OF SCHOOLS UNDER THE
OFFICE EDUCATION SERVICE AREA PATHUM THANI

จักรกฤษ ศิริมงคล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาปทุมธานี

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

EDUCATIONAL MANAGEMENT IN THE NEW NORMAL OF SCHOOLS UNDER THE
OFFICE EDUCATION SERVICE AREA PATHUM THANI

JUCKKITS SIRIMANGKALO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Educational Administration)

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสู่ฐานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ของ

จักรกฤษ ศิริมังคโล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตตราชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์)

ชื่อเรื่อง	การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
ผู้วิจัย	จักรกฤษ ศรีมงคล
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษา การบริหารจัดการศึกษา “ในระหว่าง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) เพื่อศึกษา การบริหารจัดการศึกษา “ภายหลัง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 3) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่, ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ผลข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำมาอภิปรายเพื่อยืนยันผล ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ในวิถีสถานใหม่นั้น 1)การบริหารจัดการเรียนรู้จะให้ความสำคัญเรื่องเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลและแบ่งนักเรียนสลับกันมาเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันทั้งในสถานที่เรียนที่โรงเรียนและเรียนที่บ้าน นำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ครูมีการบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและที่บ้าน ครูจึงต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเรียนรู้จากที่บ้านได้ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องมีความหลากหลาย สามารถนำไปใช้วัดผลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ โดยคำนึงถึงการแบ่งชั้นเรียนในการมาโรงเรียนและระมัดระวังเรื่องการทุจริต มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนี้นี้ หากผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ประสานความร่วมมือเชิงนโยบายในการบริหารจัดการ ก็จะสามารถทำให้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษา, การจัดการศึกษา, วิถีสถานใหม่

Title	EDUCATIONAL MANAGEMENT IN THE NEW NORMAL OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE EDUCATION SERVICE AREA PATHUM THANI
Author	JUCKKITS SIRIMANGKALO
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Theeraphab Phetmalhkul

The objectives of this qualitative research are as follows: (1) to study educational management 'during' the COVID-19 outbreak of schools under the Office Education Service Area, Pathum Thani; (2) to study educational management "after" The COVID-19 outbreak in schools under the authority of Office Education Service Area, Pathum Thani; (3) to study policy recommendations of administrator of Secondary Educational Service Area. The key informants were administrators and teachers that were related to educational management. The tools were in-depth interview forms, analyze and summarize the data, using content analysis to check the accuracy of the data and discuss to confirm the results. The research results found that classroom management and the new normal are as follows: (1) the classroom will have social distance and students and divided to take turns studying. Teachers designed learning activities for students to be able to learn together, at school and at home. Teachers also use technology to help organize learning activities; (2) teachers developed a variety of teaching media for student learning in collaborative learning in both the classroom and at home, because students had to divide the room in half to study. Teachers must create teaching media that students can learn from at home; (3) to design a variety of measurement and evaluation methods used to measure individual students, and being careful about corruption. Teachers must design measurement and evaluation methods. The results of this study, if the relevant people use it to coordinate policy cooperation in management. It will be able to effectively manage education within educational institutions.

Keyword : Educational administration, Educational management, New Normal

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณา ได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ และบุคคลอื่นๆอีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้คอยให้คำแนะนำต่างๆ ในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด อีกทั้งยังให้ความรู้ อบรมสั่งสอนให้คำปรึกษาในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.จันทร์ศม์ ภูติอธิยวัฒน์ และคณาจารย์ในภาควิชาการบริหาร การศึกษาและการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้คำแนะนำ ชี้แนะในข้อบกพร่องต่าง ๆ ประสิทธิภาพประสิทธิผลความรู้ให้กับผู้วิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.โยธิน ศรีโสภา ที่ให้ความกรุณา เป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ นายสาคร ไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์ นางดวงทิวา เทพปัญญา, นายวิเทศ โพธิ์ทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนธัญรัตน์ ที่คอยอำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง ทุก ๆ คนที่คอยให้กำลังใจ และคอยให้คำปรึกษาตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออมร และคุณแม่ปานทิพย์ ศิริมังคโล ผู้ที่คอยสนับสนุนทุกอย่างในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง และให้กำลังใจตลอดมา ความสำเร็จและคุณประโยชน์ทั้งหลาย อันเกิดจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี ครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณ และบุคคลที่ผู้วิจัยรักและเคารพทุก ๆ ท่าน

จักรกฤษ ศรีมังคโล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	8
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี	9
1.1 ความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี.....	9
1.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ค่านิยมองค์กร กลยุทธ์.....	11
1.3 จำนวนผู้บริหาร ครูและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ปทุมธานี.....	13
2. การบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา.....	13
2.1 ความหมายของการบริหาร.....	13
2.2 กระบวนการการบริหาร.....	16

2.3 การบริหารสถานศึกษา	21
3. แนวคิดเกี่ยวกับวิถีฐานใหม่	22
3.1 วิถีฐานใหม่ (New Normal).....	22
3.2 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	25
4. การบริหารจัดการศึกษาในวิถีฐานใหม่	26
4.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิถีฐานใหม่	26
4.2. แนวคิดด้านบริหารจัดการเรียนรู้ แบบวิถีฐานใหม่.....	28
4.3 แนวคิดด้านบริหารจัดการสื่อในวิถีฐานใหม่.....	31
4.4 แนวคิดด้านวัดและประเมินผลในวิถีฐานใหม่	32
4.5 สถานการณ์ภายหลังวิกฤติ Covid-19 (Post-Covid)	33
5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	42
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
2. เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	42
3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
4.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
5.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
6.การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหาร สถานศึกษาและครู	46
1. สภาพของการบริหารจัดการศึกษา “ในระหว่าง” การแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี	47

2. สภาพของการบริหารจัดการศึกษา “ภายหลัง” การแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี	70
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาในวิถี ฐานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี	86
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีฐานใหม่ ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี	87
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย	92
ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	106
ภาคผนวก ข หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	110
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	112
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ	117
ประวัติผู้เขียน.....	120

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิโครงสร้างระดับกรม	17
ภาพประกอบ 3 แสดงตำแหน่งพร้อมทั้งหน้าที่ของตำแหน่ง	18
ภาพประกอบ 4 แสดงตำแหน่งพร้อมรายชื่อผู้ดำรงตำแหน่ง	18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งเป็นโรคระบาดที่มีการแพร่ระบาดไปทั่วทั้งโลก โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม 2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่ว ในวันที่ 11 มีนาคม 2563 สังคมโลกจึงต้องมีการเตรียมพร้อมในหลายๆเรื่อง ความไม่เหมือนเดิมที่เปลี่ยนไป ภายหลังต้องเผชิญกับวิกฤตโควิด-19 โดยเริ่มต้นจากการใช้ชีวิตประจำวันของคนเราที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่หลายหน่วยงาน องค์กร ต่างปรับความคิด พฤติกรรม และวิธีการทำงานให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น (ชัยชนะ มิตรพันธ์, 2563) โดยทางกระทรวงศึกษาธิการ ในประเทศไทย ได้ประกาศ งดกิจกรรมในสถานศึกษาด้วยเหตุพิเศษตั้งแต่วันที่ 18 มี.ค.63 เป็นต้นไป และให้ปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์แทน ซึ่งการระบาดเกิดขึ้นในช่วงช่วงต้นเดือนเมษายน ตรงกับช่วงปิดภาคเรียนใหญ่ คณะรัฐมนตรีจึงมีประกาศให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาคเรียนที่ 1 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563

เมื่อสถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อเรื่องอย่างกว้างขวาง และเกิดความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาจากวิกฤติ COVID-19 คือ จากนักเรียนที่ไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่การเรียนการสอนต้องดำเนินงานต่อ เพื่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียน จึงทำให้สถานศึกษาต้องมีการปรับการเรียนสอน ในหลาย ๆ รูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิดรูปแบบใหม่ทางการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนได้ แม้ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม โดยใช้แนวคิดทางการเรียนการสอนทางไกล โดยการใช้สื่อออนไลน์ เข้ามาเป็นส่วนช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน แม้กระทั่งครูและบุคลากรทางการศึกษา ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่จากที่บ้าน (Work From Home) แต่ก็ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์ เพราะข้อจำกัดทางการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เข้าไม่ถึงในบางพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน และกระทบต่อระบบการศึกษาในระยะยาว ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ ต้องคิดค้นระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ และต้องเตรียมพร้อมรับมือกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้เพื่ออนาคตทางการศึกษา หรือ วิสัยทัศน์ใหม่ของการศึกษาต่อไป(ยงยุทธ สงพะโยม, 2564)

เมื่อเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รอบแรกเริ่มคลี่คลายลง หลาย ๆ ภาคส่วนได้เริ่มมีการพูดถึง “วิถีฐานใหม่” หรือ “New Normal” การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลาย ๆ ด้าน เช่น เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้ใหม่ ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษาแบบใหม่หลังจากวิกฤตนี้จะเป็นอย่างไร เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในด้านการเรียนรู้ หรืออาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำแย่มากกว่าเดิม จริงหรือไม่ที่เราสามารถเปลี่ยนวิกฤต ให้กลายเป็นโอกาสทางการศึกษา สถานศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวให้สามารถอยู่รอดได้ เพราะวิกฤตโควิด – 19 เป็นบททดสอบครั้งใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563) ให้สถานศึกษาในประเทศไทยต้องมีการออกแบบแนวทางจัดการเรียนการสอน เพื่อรับมือกับ วิถีฐานใหม่ "New Normal" โดยศึกษาจากนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการเรียนการสอนจากต่างประเทศรวมถึงในประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้การศึกษาคงประสิทธิภาพไว้ได้สูงสุด ซึ่งสังคมในยุค COVID-19 ส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้คนในโลกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่แตกต่างไปหรือที่รู้จักกันในชื่อ “new normal” นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้ บัณฑิตยสภา โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้เอาไว้ว่า “New Normal” แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีใหม่ หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคม คุ่นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ (เทือน ทองแก้ว, 2563)

ความหมายของ “ความปกติใหม่” ในเชิงด้านการจัดการเรียนการสอน วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้ให้ความหมายว่า คือสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ซึ่งแต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้สอนและผู้เรียนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมาเมื่อเหตุหรือเกิดวิกฤติบางอย่างส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จนทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติ และเป็นมาตรฐานใหม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2563)

ดังนั้น “ความปกติใหม่” ในเชิงด้านระบบการศึกษาไทย จึงหมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตในสถานศึกษาแบบใหม่ ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องมาจากผลกระทบของปัญหาการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการศึกษา การสื่อสาร และการใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษา ซึ่งในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา การมาถึงของยุคปกติใหม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ อย่างมาก ทั้งด้านบุคลากร วิชาการงบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล เนื่องจากการศึกษาใน

ระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้กับวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ซึ่งการเข้ามาอย่างฉับพลันของสถานการณ์โรคโควิด-19 ทำให้สถานศึกษาที่ไม่ได้เตรียมแผนรับมือ เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากไม่สามารถจัดการศึกษาในชั้นเรียนได้ตามปกติ ซึ่งส่งผลถึงการวัดประเมินผล ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ การออกจากโรงเรียนกลางคัน เกิดความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา จากวิกฤตในครั้งนี้สะท้อนถึงระบบการบริหารจัดการที่ควรปรับเปลี่ยน เพื่อการจัดการศึกษาในระยะยาว การเตรียมพร้อมในเรื่องระบบการศึกษาที่รองรับกับ สถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต (ยงยุทธ สงพะโยม, 2564)

ภายหลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศการผ่อนคลายเป็นระยะที่ 5 โดยอนุญาตให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ (On - Site) ได้ จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ที่ต้องเป็นไปตามมาตรฐานทางสาธารณสุข และตามบริบททางการศึกษา โดยด้านการเรียนการสอน มีการปรับแนวทางการเรียนการสอน โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ที่เรียกว่า สอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ครูและผู้บริหารต้องปรับรูปแบบในการสอน การบริหาร และวิธีการ ต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ พัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) พัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนกรทางความคิด (Mindset) (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)จากการกำหนดให้เปิดภาคเรียนในวันที่ 1 ก.ค.2563 ระยะแรกโดยให้ทยอยผ่อนผันการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพื่อจัดการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน ให้มีการดำเนินการทั้งแบบออนแอร์ผ่านการออนไลน์และออฟไลน์ในชั้นเรียน การใช้วิธีผสมผสาน หรืออาจจะเป็นการเรียนรู้ที่บ้านกับครอบครัว อย่าง Home School แล้วแต่ความเหมาะสม และบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งสถานศึกษาบางแห่งยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกของการศึกษา จึงมีหลายคำถามตามมาว่า แล้วจะออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับทักษะ ความรู้ ภัยของผู้เรียน และหลักสูตรของโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้อย่างไร ฯลฯ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการในการบริหารจัดการศึกษา ให้กับผู้เรียน ซึ่งถือว่ากระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ภายใต้วิถีฐานใหม่ (New Normal) ทั้งด้านการจัดรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้พร้อมสู่โลกยุคใหม่ การบริหารหลักสูตร รวมถึงการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เพื่อประเมินผล

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นไปอย่างมีคุณภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา ให้ก้าวทันกับวิถีสถานใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้วางแผน กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษา การบริหารจัดการศึกษา “ในระหว่าง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษา การบริหารจัดการศึกษา “ภายหลัง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
3. เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผู้บริหาร หัวหน้างานที่รับผิดชอบในงานวิชาการ สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบวิถีสถานใหม่ได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ได้

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. แหล่งรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา, ผู้อำนวยการโรงเรียน,รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน

1.2 ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์สอนในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 3 ปี มี ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 และทำการสอน อยู่ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน

1.3 ผู้บริหาร ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาการบริหารจัดการศึกษา“ในระหว่าง”การแพร่ระบาดของโรค Covid-19
2. ศึกษาการบริหารจัดการศึกษา“ภายหลัง”การแพร่ระบาดของโรค Covid-19
3. ศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ที่มีต่อการการ บริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่

นิยามศัพท์

วิถีสถานใหม่ (New Normal) หมายถึง แนวทางชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม อันจะ กลายเป็นสิ่งธรรมดาสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นและกลายเป็นวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม สาเหตุของ การเกิดวิถีชีวิตใหม่ในบริบทของงานวิจัยชิ้นนี้นั้นเกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทำให้ ผู้คนในสังคมต้องเกิดการเว้นระยะห่างทางสังคม ห่วงใยสุขภาพ กักตัวอยู่ในที่พักอาศัยช่วงที่มีการ แพร่ระบาดของโรคสูง เป็นต้น

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งของรัฐและเอกชน มีการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ เหมาะสม ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา ตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ หมายถึง การบริหารจัดการศึกษา ที่มี รูปแบบการเรียนการสอน ทั้ง แบบออนแอร์ผ่าน DLTV ออนไลน์ และออฟไลน์ในชั้นเรียน ซึ่งจะใช้ วิธีผสมผสาน หรืออาจจะเป็นการ เรียนรู้ที่บ้านกับครอบครัว อย่าง Home School แล้วแต่ความ เหมาะสม ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดย มีผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยความสะดวก สะดวกในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็น กระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้

ภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) ทั้งด้าน การจัดรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้พร้อมสู่โลกยุคใหม่ การบริหารหลักสูตร รวมถึงการ รับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน โดยมีการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านบริหารจัดการศึกษาในวิถีสานใหม่ คือ การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เป็นพื้นฐานและสำคัญต่อการใช้ชีวิตในสังคมและการทำงานในอนาคต โดยการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาและสถานที่ผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ เว้นระยะระหว่างบุคคลเพื่อสุขภาพของผู้เรียนตามนโยบายของรัฐ ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์เชิงวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

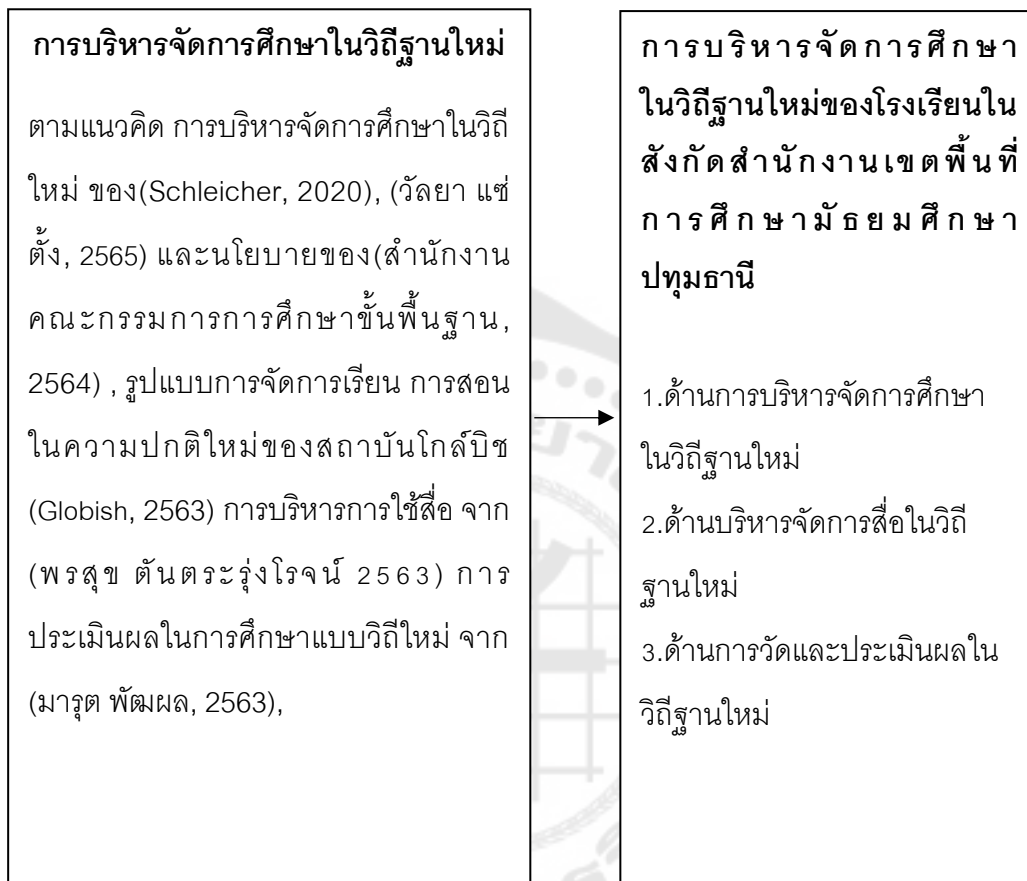
2. ด้านบริหารจัดการสื่อในวิถีสานใหม่ คือ กระบวนการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดการ และการควบคุมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับสื่อ อาจหมายถึง ข้อมูล สื่อดิจิทัล สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อออนไลน์ ออฟไลน์ โดย เน้นที่การวางแผนและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สื่อเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

3. ด้านการวัดและประเมินผลในวิถีสานใหม่ คือ การประเมินผลที่เน้นไปที่การวัดผลเพื่อประเมินการเรียนรู้มากกว่าผลลัพท์ โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพและใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและเสริมสร้างจุดแข็งให้กับตนเองได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีเขตบริการการศึกษา 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสสามโคก อำเภอคลองหลวง อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ โรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 22 โรงเรียน โดยมีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาในวิถีใหม่ เกิดจาก การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกิดเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

1.1 ความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

1.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ค่านิยมองค์กร กลยุทธ์

1.3 จำนวนผู้บริหาร ครูและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

2. การบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหาร

2.2 กระบวนการบริหาร

2.3 การบริหารสถานศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับวิถีสถานใหม่

3.1 ความปกติใหม่

3.2 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่

4.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่

4.2 แนวคิดด้านบริหารจัดการเรียนรู้ แบบวิถีสถานใหม่

4.3 แนวคิดด้านการบริหารจัดการสื่อในวิถีสถานใหม่

4.4 แนวคิดด้านการวัดและประเมินผลในวิถีสถานใหม่

4.5 สถานการณ์ภายหลังวิกฤติ Covid-19 (Post-Covid)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

1.1 ความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2567) เป็นหน่วยงานการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 และเพิ่มเติมประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไประดับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด โดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ที่ตั้งสำนักงาน

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี เลขที่ 13-14/17 ถนนปทุมสัมพันธ์ ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12000

มีการแบ่งส่วนราชการภายใน ออกเป็น 10 กลุ่ม และ 1 หน่วย ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
6. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
7. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
8. กลุ่มกฎหมายและคดี
9. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
10. หน่วยตรวจสอบภายใน

1.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ค่านิยมองค์กร กลยุทธ์

จากการศึกษาเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถระบุนายละเอียดของหลักการและแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 วิสัยทัศน์

1.2.1.1 องค์กรคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สร้างพลเมืองดีผู้สังคม นวัตกรรมและเทคโนโลยีนวัตกรรมวิถีแห่งความสุข

1.2.2 พันธกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี ศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ
2. เสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิต สาธารณะ และมีความเป็นพลเมืองไทยและความเป็นพลโลก
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความปลอดภัย และมีความสุข
4. เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับ บริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะ จรรยาบรรณวิชาชีพ และมาตรฐานทางวิชาชีพ
6. พัฒนาระบบบริหารการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมให้มี ประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
7. พัฒนาระบบบริหารการจัดการศึกษาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ดิจิทัล

1.2.3 เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ
2. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เต็ม ตามศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจ
3. ผู้เรียนได้รับการปลูกฝัง และเสริมสร้างให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสาธารณะ และได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี
4. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา อย่างปลอดภัยและมีความสุข

5. ผู้เรียนทุกคนได้รับการเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

6. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะ จรรยาบรรณวิชาชีพ และมาตรฐานทางวิชาชีพ

7. ระบบบริหารการจัดการศึกษาได้รับการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

8. ระบบบริหารการจัดการศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

1.2.4 ค่านิยมองค์กร

“PATHUMTHANI”

P : Productivity หมายถึง การมีผลผลิตภาพ มีประสิทธิภาพของการทำงานหรือการให้บริการ

A : Attempt หมายถึง การมีความมุ่งมั่นและมีความพยายามสู่ความสำเร็จ

T : Technology หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

H : Hospitality หมายถึง การให้การต้อนรับด้วยความยินดี ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

U : Understand หมายถึง การทำงานด้วยความเข้าใจในงาน ในบทบาทหน้าที่ของตนเองและเข้าใจซึ่งกันและกัน

M : Moral & Ethics หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงานและการให้บริการ

T : Teamwork หมายถึง การทำงานเป็นทีม

H : High Performance Organization หมายถึง การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

A : Accreditation หมายถึง การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

N : Network หมายถึง การมีเครือข่าย ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน

I : Innovation หมายถึง การมีนวัตกรรม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2.5 กลยุทธ์

1. ส่งเสริมศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียน ให้มีทักษะใน ศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม โดยบูรณาการแบบมีส่วนร่วม
2. เสริมสร้างคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การมีจิตสาธารณะ และเห็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองของผู้เรียนด้วยการมีส่วนร่วมของ องค์กรภาคีเครือข่าย
3. สร้างกลไกในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัย จากภัยทุกรูปแบบ ด้วยความร่วมมือจากเครือข่ายทางการศึกษา และการมีส่วนร่วม
4. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มี สมรรถนะ จรรยาบรรณวิชาชีพ และมาตรฐานทางวิชาชีพด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
5. สร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ด้วย นวัตกรรมและเทคโนโลยีจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

1.3 จำนวนผู้บริหาร ครูและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ปทุมธานี

จำนวนผู้บริหาร ครูและนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด จากการสำรวจข้อมูล ประชากรผู้บริหาร ครู และนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีพบว่า จำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 22 โรงเรียน ผู้บริหารรวมทั้ง สิ้น 81 คน แบ่งออกเป็น ผู้อำนวยการ โรงเรียน 22 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 59 คน จำนวนครู ทั้งสิ้น 2,035 คน และจำนวนนักเรียน ทั้งสิ้น 42,783 คน (ข้อมูล 27 พฤษภาคม 2566 ระบบสารสนเทศ เพื่อการศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี)

2. การบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหารนับว่าเป็นศาสตร์ประเภทหนึ่ง que ผู้บริหารต้องมีความรู้ในการปฏิบัติ ดังที่มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นและนิยามความหมายของคำว่า การบริหาร ไว้ ดังนี้

สมัยศ นาวิกการ (สมัยศ นาวิกการ, 2544) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำกับ ความพยายามของ สมาชิกขององค์การและใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จขององค์การที่กำหนด ตามเป้าหมายของ องค์การที่กำหนดไว้ ลักษณะที่สำคัญของการบริหาร 8 ประการ ดังนี้

1. การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งมิใช่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถ้าจะกล่าวถึงบุคคลผู้ทำหน้าที่บริหารนั้น ก็เรียกว่า ผู้บริหาร

2. การบริหารเป็นงานที่มีจุดหมาย ทั้งนี้ หมายความว่า ในการบริหารงานนั้น จำเป็นต้อง มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายไว้ก่อน ไม่ว่าจะกำหนดได้อย่างชัดเจนหรือไม่ก็ตาม ส่วนการบริหารนั้นจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

3. การบริหารเป็นแนวทางสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสังคมภายใน และภายนอก องค์การ ดังเช่น ถ้าผู้บริหารต้องการจะปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็อาจทำได้โดยการจัดหา เครื่องจักร เครื่องมืออันทันสมัยมาใช้ จัดการฝึกอบรมคนงานให้มีความสามารถยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็น ผลดีต่อองค์การและผู้ปฏิบัติงานด้วย ตัวอย่างผลกระทบต่อสังคมภายนอก เป็นต้นว่า ถ้า องค์การนั้น ๆ มีนโยบายที่จะทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น ส่งเสริมการศึกษาในชุมชนโดยให้ทุนการศึกษา หรือองค์การบางแห่งอาจไม่นำพาต่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งองค์การของตนก่อขึ้น เช่น สิ่งเหล่านี้ ย่อมเป็นผลของการบริหารอันมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

4. การบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของกลุ่มคน ธุรกิจก่อตั้งขึ้นหรือ ดำเนินการ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยกลุ่มคนมิใช่เป็นความสามารถของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง เพียงบุคคลเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าคนเราย่อมมีขอบเขตความสามารถจำกัดทั้งด้าน กำลังกาย กำลังสมองและเวลา จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลมาช่วยกัน

5. การบริหารจะได้รับผลสำเร็จด้วยดีโดยการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลอื่น ๆ นอกเหนือ ไปจากเจ้าของธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจากบรรดาเจ้าของ เช่น ผู้ถือหุ้นอาจไม่มีเวลาหรือ ความสามารถ ในการบริหารจึงต้องจัดหาผู้อื่นที่มีความสามารถในการบริหารให้มาบริหารใน องค์การ

6. การบริหารจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยการใช้ความรู้ ความ ชำนาญและ ฝึกฝนอบรมทางด้านบริหารโดยเฉพาะ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การบริหาร เป็นวิชาชีพ อย่างหนึ่ง ผู้บริหารโดยเฉพาะผู้บริหารสูงสุดไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางเทคนิคในการ ปฏิบัติโดยตรง แต่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการบริหารอันได้แก่ การวางแผน การ จัดองค์การ ฯลฯ

7. การบริหารเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน ไม่สามารถมองเห็นได้แต่สิ่งที่จะแสดงให้เห็นว่า การบริหารดำเนินไปอย่างไรได้ผลดีหรือไม่เพียงใดนั้น ก็คือผลงาน เพราะว่าผลงานจะเป็นเครื่องวัดความสามารถทางการบริหาร

8. เจ้าของธุรกิจไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่ผู้บริหารเสียเอง โดยทั่วไปแล้ว (ยกเว้นองค์กร ขนาดเล็ก) คณะผู้บริหารมักจะเป็นกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสามารถทางการบริหารทำหน้าที่ ในนามของเจ้าของธุรกิจ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2546) ได้กล่าวถึง การบริหารหรือการจัดการ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุค สังคมความรู้และสังคมข่าวสารดำเนินอยู่ด้วยความระมัดระวังและต้องใช้ความพยายามทุกด้านเพื่อปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ และพลิกจากวิกฤตเป็นโอกาสพร้อมฟันฝ่าให้องค์กรหรือธุรกิจนั้น ดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งการบริหารและการบริหารจัดการมีแนวคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมซึ่งจะต้องอยู่รวมกัน เป็นกลุ่มโดยมีผู้นำกลุ่มและมีแนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย

ธีระ รุญเจริญ (ธีระ รุญเจริญ, 2550) ได้ให้ความหมาย การบริหารว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์มากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในเชิงระบบแล้วจะเห็นว่า การบริหารเป็นเรื่องของขั้นตอนระหว่างทรัพยากรกระบวนการและผลผลิต สำหรับทรัพยากรนั้นอาจครอบคลุมไปถึงคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการส่วนผลผลิตนั้นย่อมมุ่งตรงไปที่ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพหรือกำไรทั้งนี้ผลผลิตจะเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการหรือวิธีการที่จะนำมาใช้ในการบริหาร

ปีเตอร์ เอฟ. ดรักเกอร์ (Peter, 1990) กล่าวว่า การบริหาร เป็นศิลปะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้บรรลุเป้าหมายของการทำงานในองค์กรโดยใช้ทรัพยากร เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศ ต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการที่ตอบสนองความพอใจให้กับสังคม

มิลสไตน์และปีเลสโค (Milstein, 1981) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารเป็นกระบวนการในการกำหนดทิศทางและควบคุมกิจกรรมของสมาชิกทุกคนในองค์กร

คุนซ์และเวียท์ ริช (Koontz, 1990) กล่าวว่า กระบวนการบริหารนั้นเป็นกระบวนการในการออกแบบในการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เป็นศิลปะในการประสานองค์ประกอบหรือปัจจัยการผลิตที่มุ่งสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์การ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2545) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า การบริหาร ต้องเริ่มจากความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารก่อน เพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์มักอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเช่น ครอบครัว เผ่าพันธุ์ ชุมชน สังคม และประเทศ เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันจึงจำเป็นที่ในแต่ละกลุ่มจะต้องมี “ผู้นำกลุ่ม” เพื่อที่จะมีแนวทางหรือวิธีการในการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่ม ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า “ผู้บริหาร”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการในทุกด้านเพื่อปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ การกำหนดทิศทางและควบคุมสมาชิกทุกคนในองค์กร ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ โดยอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารในการจัดการทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด เพื่อให้การทำงานของคนในองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายขององค์กร

2.2 กระบวนการการบริหาร

สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน, 2550) กล่าวว่า กระบวนการการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การควบคุม

รีอบบินส์ (Robbins, 1996) ได้จำแนกกระบวนการบริหารไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การจัดบุคลากร (Staffing)
4. การควบคุม (Controlling)

กูลิคและเฮอริค (Gulick, 1987) ได้แบ่งกระบวนการบริหารออกเป็น 7 ประการด้วยกัน โดยนำตัวอักษรตัวต้นมาเรียงกันเป็น "POSDCORB" ดังรายละเอียดดังนี้

1. Planning (การวางแผน) สำหรับการวางแผนนี้ถือว่าเป็นความสำคัญอันดับแรกในการบริหารเพราะการวางแผนเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร (Deciding in advance what is to be done) หลวงวิจิตรวาทการได้กล่าวถึงการวางแผนว่า "ในตัวเองเอง ในชีวิตการทำงานของเรา ก็จำเป็นต้องมีแผนการเราจำเป็นต้องกะแผนทุกปี ทุกเดือน ทุกสัปดาห์ และทุกวัน สำหรับงานประจำวันทุกคืนก่อนจะหลับ เราต้องทำแผนว่าพรุ่งนี้จะทำอะไร กะไว้ให้เต็มวัน แล้วพยายามทำให้ได้ตามแผนการ หรือจะผิดไปบ้าง ก็ให้ผิดแต่น้อย ที่ทำได้แบบนี้ เราจะมีความสำเร็จแน่แท้ ทั้งในชีวิตอนาคตและการทำงานของเรา"

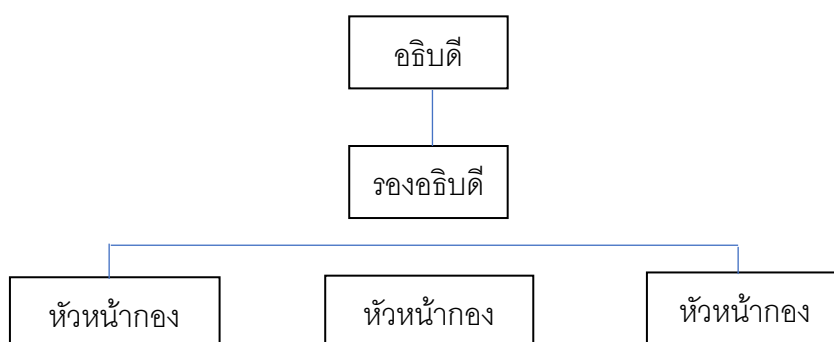
ในการวางแผน โดยปกติมักจะแบ่งออกเป็นแผนระยะสั้นกับแผนระยะยาว แผนระยะสั้นใช้เวลาไม่เกิน 2 ปี ส่วนแผนระยะยาวใช้เวลาตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เช่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น เมื่อมีแผนระยะยาวแล้ว จะต้องแยกย่อยเป็นแผนระยะสั้นเพื่อนำไปปฏิบัติเป็นรายปี และในแผนระยะสั้นที่ปฏิบัติเป็นรายปีนั้น อาจแยกย่อยเป็นหมายกำหนดการหรือโครงการต่าง ๆ ก็ได้ สำหรับการเขียนโครงการต่าง ๆ มักจะต้องแยกย่อยเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์
4. การดำเนินงาน
5. ระยะเวลาดำเนินงาน
6. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ในการวางแผนที่ดีนั้น มิใช่วางแผนหรือเขียนโครงการไว้สวย ๆ แต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติเลย ดังนั้นขั้นตอนในการวางแผนนั้นอาจจะเริ่มตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดโปรแกรม กำหนดทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร ปฏิบัติตามแผน และประเมินผล

2. Organizing (การจัดองค์การหรือการจัดรูปงาน หรือการจัดส่วนราชการ หรือการจัดเค้าโครงของการบริหาร) หมายถึงการกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อย หรือของตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยนั้น จะรวมถึงการกำหนดสายงานควบคุมและบังคับบัญชาในลักษณะหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) และหน่วยงานช่วย (Auxiliary) พร้อมทั้งกำหนดช่วงการบังคับบัญชาไว้ด้วย ซึ่งตามปกติช่วงการบังคับบัญชาจะอยู่ระหว่าง 3-15 หน่วยงานย่อย ในการจัดองค์การอาจทำเป็นแผนภูมิขององค์การ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1 แผนภูมิโครงสร้างหลัก (Skelton chart) เป็นแผนภูมิที่แสดงถึงโครงสร้างขององค์การในลักษณะหน่วยงานใหญ่และหน่วยงานย่อย

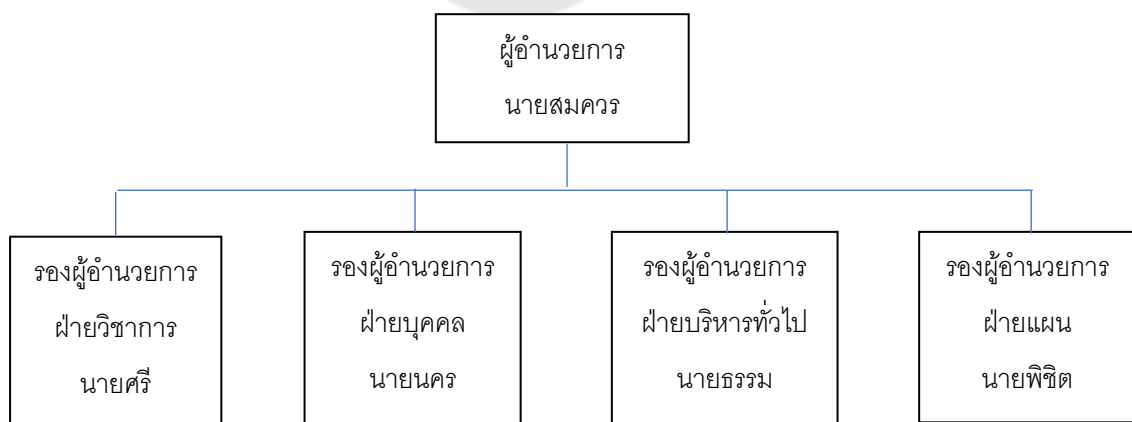
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิโครงสร้างระดับกรม

2.2 แผนภูมิแสดงหน้าที่การงาน (Functional Chart) เป็นแผนภูมิที่แสดงถึงตำแหน่งพร้อมทั้งหน้าที่ของตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย

ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคคล	รองผู้อำนวยการฝ่ายทั่วไป	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผน
บังคับบัญชา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา บริหารกิจการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงาน	บริหารงานวิชาการ	บริหารงานบุคคลงานธุรการ	บริหารงานอาคารสถานที่, กิจการนักเรียน	บริหารงานวางแผนการใช้งบประมาณ

ภาพประกอบ 3 แสดงตำแหน่งพร้อมทั้งหน้าที่ของตำแหน่ง

2.3 แผนภูมิแสดงตัวบุคคล (Personal Chart) เป็นแผนภูมิที่แสดงถึงตำแหน่งพร้อมทั้งระบัพชื่อของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นด้วย

ภาพประกอบ 4 แสดงตำแหน่งพร้อมรายชื่อผู้ดำรงตำแหน่ง

3. Staffing (การจัดวางตัวบุคคล หรือการบริหารงานบุคคล) เมื่อมีการวางแผน และจัดรูปร่างแล้ว ก็จะต้องจัดบุคคลเข้าทำงาน ซึ่งจะต้องมีขอบข่ายที่สำคัญอยู่ 4 ประการด้วยกัน คือ

3.1 การจัดหาบุคลากร ซึ่งจะต้องมีการสืบหา การเลือกสรรและการบรรจุแต่งตั้งให้ทำงาน

3.2 การจัดบุคลากร ซึ่งจะเริ่มจากการปฐมนิเทศแล้วจัดให้ทำงานตาม ความรู้ความสามารถของบุคลากร การบำรุงรักษาด้วยการจัดสวัสดิการ การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นและการลดขั้นเป็นต้น

3.3 การพัฒนาบุคลากร เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของบุคลากรเช่น การจัดฝึกอบรม การให้ฝึกฝนตนเองด้วยการไปศึกษาต่อ เป็นต้น

3.4 การให้พ้นจากงาน คือการที่บุคลากรลาออก ขอลาออก ขอย้าย เกษียณอายุ ทูพพลภาพ จนกระทั่งถึงแก่กรรม

ในการบริหารงานบุคคลนี้ มักจะอิงระบบใดระบบหนึ่งใน 2 ระบบนี้ คือ ระบบคุณธรรม (Merit System) กับระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) สำหรับระบบคุณธรรมนั้น คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเท่าเทียมกันของบุคคล ส่วนระบบอุปถัมภ์ นั้น คำนึงถึงความสนิทสนมชอบพอกัน หรือเป็นญาติมิตรกัน เป็นสำคัญ โดยมีได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ทั้ง 2 ระบบนี้เรามักจะพบเห็นในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารในปัจจุบัน การที่ผู้บริหารใช้ระบบคุณธรรม ย่อมจะได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และการดำเนินงานย่อมจะมีประสิทธิภาพดีกว่าระบบอุปถัมภ์

4. Directing (การอำนวยการ) เมื่อมีการจัดวางตัวบุคคลแล้ว ก็ต้องมีการอำนวยการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องสั่งการ ชี้แนะ รวมทั้งติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อผู้บริหารสั่งการแล้ว จะต้องนิเทศและควบคุมงาน ตลอดจนจะต้องใช้ศิลปะในการบริหาร เช่น ใช้มนุษยสัมพันธ์ ใช้ความเป็นผู้นำและใช้การจูงใจ เป็นต้น ดังนั้น การบริหารจะมีประสิทธิภาพ จึงขึ้นกับการอำนวยการนี้มากทีเดียว เพราะการอำนวยการเป็นภาระหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องสั่งการ ตรวจสอบ ชี้แนะ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างราบรื่นและเรียบร้อย ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการอำนวยการ คือ การสั่งงาน และการสั่งงานนี้สามารถกระทำได้ทั้งลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจา การสั่งงานที่ดีควรมีลักษณะเป็นการจูงใจต่อผู้รับคำสั่ง มีการคาดการณ์ที่ดี สมบูรณ์และถูกต้อง

5. Coordination (การประสานงาน) การประสานงาน หมายถึง การจัดระเบียบการทำงานเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมมือปฏิบัติการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ไม่ทำให้งานซ้อนกัน ชัดแย้งกันหรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้ เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายขององค์การนั้นอย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพ เช่นในการจัดกีฬาของโรงเรียน ผู้อำนวยการจะต้องประสานงานฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายวิชาการต้องทราบว่าจะมีกีฬา และงดการเรียนการสอน ถ้าฝ่ายวิชาการจัดครูเข้าสอนตามปกติแสดงว่า ผู้อำนวยการไม่ประสานงานระหว่างฝ่ายกิจการนักเรียนกับฝ่ายวิชาการ ทำให้เกิดการขัดแย้งกันได้ หรืองานที่มอบฝ่ายใดไปทำแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งต้องทราบ เพื่อจะได้ไม่ทำงานซ้อนกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน เป็นต้น

6. Reporting (การรายงาน) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานไปยังผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งจะถือว่าการประชาสัมพันธ์ไปด้วย เช่น การรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปยังศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด หรืออธิบดี ซึ่งถือว่าการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชา การรายงานผลการปฏิบัติงานให้ครูในโรงเรียนได้ทราบ ซึ่งถือว่าการรายงานให้ผู้ร่วมงานทราบ และการรายงานผลการปฏิบัติงานให้โรงเรียนอื่น ๆ ทราบ รวมทั้งประชาชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ ซึ่งถือว่าการรายงานให้หน่วยงานอื่นทราบ เป็นต้น

ในการรายงานนั้นอาจจะทำได้ทั้งเป็นแบบลายลักษณ์อักษร ซึ่งถือว่าเป็นแบบพิธีการ (Formal) และเป็นแบบคำพูด ซึ่งถือว่าเป็นแบบไม่เป็นพิธีการ (Informal) ในการรายงานแบบลายลักษณ์อักษรนั้น นับว่าเป็นหลักฐานที่ดี สามารถตรวจสอบได้ แต่ถ้าผู้รับรายงานจะไม่สามารถซักถามข้อสงสัยได้ทันทีซึ่งจะแตกต่างกับ แบบคำพูด ที่หากมีข้อสงสัยจะซักถาม จะสามารถถามได้ทันที

7. Budgeting (การทำงานประมาณ) เป็นการควบคุมการใช้จ่ายเงินให้รอบคอบและรัดกุมในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำงานประมาณด้วย โดยจะต้องมีการวางแผนล่วงหน้าในการขอเงินเพื่อจัดซื้อหรือจ้างหรือใช้จ่าย และจะต้องควบคุมการจัดซื้อหรือจ้างหรือใช้จ่ายเงินให้รอบคอบและรัดกุมด้วย

อาจกล่าวได้ว่า กระบวนการบริหาร คือ การวางแผน ดำเนินงาน และควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ กระบวนการนี้มักจะรวมถึงการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากร การเงิน และการทรัพยากรอื่น ๆ โดยการบริหารองค์กรมักจะเน้นการวางแผนและการดำเนินงานอย่างมีระบบและมีการควบคุมเพื่อให้การ

ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กรนั้น ๆ โดยมักจะใช้หลักการและเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดที่เป็นไปได้

2.3 การบริหารสถานศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหาร การบริหาร การศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหาร ภาพรวมของการบริหารทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหาร สถานศึกษามีความเหมาะสมผู้เขียนจะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และ มุมมองในการบริหารสถานศึกษายิ่งขึ้นต่อไป

กิติมา ปรีดีดีลิก (กิติมา ปรีดีดีลิก, 2543) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในสถานศึกษา ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน และนักศึกษาและงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

เลอศักดิ์ รัชณาการ (เลอศักดิ์ รัชณาการ, 2545) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการต่างๆในการดำเนินงานของบุคคล กลุ่ม บุคคลในการบริการทางการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนหรือผู้ที่สนใจได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยตัดสินใจและเลือกใช้กระบวนการให้เหมาะสมกับทรัพยากร การบริหาร 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหาร สถานศึกษาควรมีขอบเขตครอบคลุมงาน 6 งาน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนทั้ง 6 งาน มีเป้าหมายหลักร่วมกัน คือ ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหลักสูตร โดยมีงานวิชาการเป็นหลัก ส่วนงานอื่นเป็นงานที่สนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์, 2542) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การจัดการ การช่วยเหลือ ส่งเสริมให้โรงเรียน ได้ดำเนินกิจกรรมจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมาจาร (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2545) ที่กล่าวถึง

การบริหารการศึกษาเป็นความพยายามในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ธีระ รุญเจริญ (ธีระ รุญเจริญ, 2545) กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามี้อาชีพมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษานั้น ประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ดังนั้นการที่จะปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติภารกิจจากทั้งผู้บริหารผ่านการมอบนโยบาย ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการปฏิบัติตามหน้าที่และคำสั่ง เพื่อให้เกิดกระบวนการปฏิรูปการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและเป็นเลิศ

จากความหมายของการบริหารการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำในการมอบแนวทางนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเปิดโอกาสให้ครูหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน แนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น เป็นไปอย่างมีระบบ ตรงตามมาตรฐานเพื่อให้เกิดการพัฒนาของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน

3. แนวคิดเกี่ยวกับวิถีสถานใหม่

3.1 วิถีสถานใหม่ (New Normal)

วิถีสถานใหม่ เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ ที่แตกต่างไปจากการดำเนินชีวิตแบบเดิม เนื่องจากมีปรากฏการณ์บางอย่างเกิดขึ้นและกระทบจนทำให้แนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคย ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีสถานใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการจัดการ ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบัน มากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมไว้ โดยคำว่า วิถีสถานใหม่ หรือ "New normal" นี้กำเนิดขึ้น ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 2007 – 2008) ซึ่งเกิดเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่ การกระทำบางอย่าง ซึ่งแต่เดิมเคยถูกมองว่าผิดปกติ ได้กลายมาเป็นสิ่งที่พบกันได้ทั่วไป

ส่วน "New Normal" ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของ "โควิด – 19" ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น อธิบายได้ว่า เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็น ความสูญเสียอย่างใหญ่หลวง มนุษย์จึงจำเป็นต้องสรรหาวิธีการ ในการป้องกันตนเอง

เพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเดิม ๆ เพื่อสร้างวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่ ให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ มีการปรับแนวคิด และวิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ การศึกษา การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เมื่อได้ปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก็จะกลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (สุภาภรณ์ พรหมบุตร, 2563)

Rosemaliza Mohd Kamalludeen (Kamalludeen, 2020) ได้กล่าวว่า คำว่า New Normal หรือ ความปกติใหม่ กำลังเป็นคำพาดหัวยอดนิยมบนโลกออนไลน์ การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในหลากหลายมิติของคนทั่วโลก ตั้งแต่การทำงาน การรักษาสุขภาพ แม้แต่การศึกษาเองก็ต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัวครั้งใหญ่เช่นเดียวกัน และการเรียนรู้แบบออนไลน์กำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมมากขึ้น

จิตแข เทพชาตรี (จิตแข เทพชาตรี, 2563) กล่าวว่า “New Normal” หมายถึง “ความปกติใหม่” นั่นคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในการใช้ชีวิตประจำวันและการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะออนไลน์ ในช่วงการระบาดของโรค Covid-19

มาลี บุญศิริพันธ์ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2563) กล่าวว่า ความปกติใหม่ (New Normal) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ ที่แตกต่างจากอดีต ได้มีการปฏิบัติต่อเนื่องกันมาจนกลายเป็นแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติ รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ

กาญจนา บุญภัก (กาญจนา บุญภักดี, 2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้ รูปแบบของสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ เปลี่ยนจากการสอนที่โรงเรียนเป็นจัดการเรียนการสอนออนไลน์(Online) โดยให้นักเรียน เรียนที่บ้านไม่ต้องมาที่โรงเรียน ถึงแม้ว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนลดลง แต่ก็ยังคงโต้ตอบ ปฏิสัมพันธ์กันได้เหมือนปกติ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

สุวิมล มธุรส (สุวิมล มธุรส, 2564) กล่าวว่า ความปกติใหม่ (New Normal) เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติในสังคมที่ คุ้นเคย ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “โควิด – 19” ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ.

2563 นั้น อธิบายได้ว่าเป็น สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเอง เพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยมีการปรับหาวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อและความพยายามที่จะฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในหลายมิติทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสารการทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของคนในสังคม ประกอบด้วย 1) การเรียนผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรสำหรับการเรียนผ่านระบบออนไลน์ รวมทั้งผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ และผู้ปกครองต่างมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่นคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต 2) การเรียนในห้องเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนไม่มาก และพื้นที่มากพอโดยใช้ตามนโยบายการเว้นระยะห่าง (Social Distancing) นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัย และหมั่นทำความสะอาดมือด้วย แอลกอฮอล์โรงเรียนต้องมีการฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซ้ำ 3) การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ซึ่งเหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก และไม่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มาก่อน โดยการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อ สลับวันให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน กลุ่มละ 2 วันต่อสัปดาห์ ในขณะที่ 3 วันที่เหลือให้นักเรียนเข้าเรียนผ่านระบบออนไลน์จากที่บ้าน 4) การเรียนที่บ้าน (Home School) ซึ่งมีแนวโน้มของการจัดการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้จะมีเพิ่มขึ้นในประเทศไทยโดยผู้ปกครองเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชาเข้ามาสอนที่บ้านโดยประยุกต์การเรียนรู้ของลูกกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า "วิถีฐานใหม่" หมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาในวิธีการคิด การกระทำ หรือแนวทางชีวิตที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะและสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น โดยมักเน้นไปที่การนำเสนอแนวคิดหรือวิธีการที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการใหม่ของสังคมหรือสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยมีการใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร หรือ วัฒนธรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นในชีวิตประจำวันของบุคคลหรือระบบต่างๆ ในสังคม

3.2 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Key(2010) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือการให้นักเรียนเตรียมความพร้อม รู้จักคิด, เรียนรู้, ทำงาน, แก้ปัญหา, สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต โดยกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถอธิบายทักษะการเรียนรู้ได้ ดังนี้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมจำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งทักษะเหล่านี้ทำให้นักเรียนบางคนโดดเด่นกว่าคนอื่น ซึ่งการปรับความคิดเพียงเล็กน้อยอาจนำความก้าวหน้าครั้งใหญ่มาสู่ชีวิตและองค์กร การเต็มใจรับความเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกทำให้นักเรียน พร้อมทั้งจะเปิดรับความเป็นไปได้ใหม่ ๆ และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดฝัน และไม่อาจหลีกเลี่ยงในชีวิต ทักษะเหล่านี้ยังเป็นสิ่งที่แยกองค์กรหรือชาติที่ก้าวหน้า ออกจากกลุ่มที่ล้าหลังและยังช่วยเสริมศักยภาพการแข่งขันในทุกด้าน (น้ำทิพย์ อนุภาวนิชย์, 2556)

วิจารณ์ พานิช (วิจารณ์ พานิช, 2555) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสรุปได้ว่า ครูและนักเรียนต้องปรับตัวเพื่อให้มีทักษะการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงในอนาคตซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสรุปได้ว่า วรรณกรรมด้านการศึกษาร่วมสมัยมุ่งไปในทิศทางเดียวกันว่า ทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 บางทักษะแม้จะมีลักษณะถาวรกล่าวคือ มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะ 4C คือความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนไปในโลกยุคดิจิทัลรวมถึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็นสิ่งที่ต้องมีมากกว่าน่าจะมีขณะที่บางทักษะถือเป็นทักษะชุดใหม่ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies ICTs) ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคมและวัฒนธรรมอย่างรอบด้านซึ่งสามารถสรุปว่าเหตุผล 3 ประการ ว่าเหตุใดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ นั่นคือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

วราจคณา ทองนพคุณ (วราจคณา ทองนพคุณ, 2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับทักษะของผู้เรียนที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระบบการศึกษา คือการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน โดยมีลักษณะที่เน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) และการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการปรับตัวและเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเข้ามาช่วยในการเรียนรู้ เช่น การใช้เครื่องมือการเรียนรู้ออนไลน์ (online learning tools) และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นระบบและที่น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลากหลายเรื่องที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคม (21st century skills) เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายและเป็นระบบ

4. การบริหารจัดการศึกษาในวิถีฐานใหม่

4.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในวิถีฐานใหม่

ในการบริหารจัดการศึกษาในวิถีฐานใหม่นั้น ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความเห็นไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

ยีน ฌูวรวรรณ (ยีน ฌูวรวรรณ, 2564) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาในวิถีใหม่ เป็นพื้นฐานการสร้างความสามารถ สมรรถนะ การกำหนดทักษะความสามารถที่จะได้รับจากกิจกรรมการเรียน แล้วประเมินและวัดผลระดับความสามารถที่ผู้เรียนได้รับ เพื่อมาช่วยวางแผนการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย การเรียนจึงต้องเน้นให้เกิดการแสดงออก เช่น ใช้แบบอภิปราย ครูจะเป็นผู้กระตุ้นการเรียนแบบอภิปรายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เทคโนโลยีมีส่วนช่วยในเรื่องเหล่านี้ได้ รูปแบบการเรียนวิถีใหม่ จึงควรเน้นรูปแบบการสร้างประสบการณ์ (Learning experience) การลงมือทำ หรือการพบปัญหาด้วยตนเอง วิถีเรียนด้วยประสบการณ์เช่นนี้จะช่วยต่อยอดการเรียนรู้มากขึ้น การทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะความร่วมมือ การแก้ปัญหาโดย

แสวงหาความร่วมมือกับคนอื่น พร้อมกับเคารพในคิด ความต่างของมุมมองที่ไม่เหมือนกัน การศึกษาจึงต้องประสานทั้งโลกกายภาพและไซเบอร์

ยุทธชาติ นาหอม (ยุทธชาติ นาหอม, 2564) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษา ให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหาร ต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษามาใช้ในการดำเนินการ เป็นเครื่องมือใน การช่วยให้การปฏิบัติงานมีระบบ แบบแผน ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาในความปกติใหม่ จะต้องมีการ บริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม เป็นระบบขั้นตอนที่ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และพร้อมปรับปรุงแก้ไขมี ความยืดหยุ่นเมื่อเกิดวิกฤติ มีการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี และอุปกรณ์ทางการศึกษา การออกแบบหลักสูตรใหม่ที่คำนึงถึงความเป็นจริงของสังคมความต้องการของตลาด และที่สำคัญ ความแตกต่างของนักเรียน ด้านบุคลากรมีการ สนับสนุนให้ตรงจุดต่อเนื่องส่งเสริมการมีวิสัยทัศน์ ที่กว้างเปิดรับการเรียนรู้ใหม่เสมอ

ยงยุทธ สงพะโยม (ยงยุทธ สงพะโยม, 2564) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการ การศึกษาในยุคปกติใหม่ หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์โลกการศึกษา การรองรับ วิธีใหม่ หรือ New Normal พัฒนาศักยภาพห้องเรียนเสมือนจริงในรูปแบบ Virtual Platform ที่ล้ำ สมัย ภายใต้แนวคิด Study Anywhere รองรับการเรียนรู้และการประชุมระยะไกล มีการ วางโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ มีงบประมาณเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่าง เพียงพอ เพื่อที่จะนำระบบ Interactive เข้ามาใช้สถานศึกษา นำเทคโนโลยีเข้ามาเสริมความ แข็งแกร่งของระบบการเรียนการสอนและการทำงานให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้โดยปลอดภัย จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านห้องเรียนเสมือนจริง พร้อมอบรมพัฒนาศักยภาพ บุคลากร ใน สถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอน มุ่งพัฒนาเทคนิคการทำงาน และการสอนออนไลน์ซึ่งสะท้อน ให้เห็น ถึงการปรับตัวเข้ากับวิถีการศึกษาแห่งอนาคตในบริบทใหม่ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงได้ อย่างกลมกลืน

จากความเห็นข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาในวิถีฐานใหม่ คือ การใช้แนวคิดและกลยุทธ์ที่เน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียน ให้สอดคล้องกับการ เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและมี ประสิทธิภาพขึ้น สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสนับสนุนและการแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและหลากหลาย เพื่อ สนับสนุนการเรียนรู้แบบกลุ่มและการแก้ปัญหาพร้อมกัน สร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์และการ

ทำงานในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเผชิญกับอุปสรรคและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคมโลกในศตวรรษที่ 21

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 การปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมา จนกลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน ได้รับผลกระทบ ในกระบวนการเรียนรู้ โดยในประเทศไทย ได้มีการดำเนินการจัดรูปแบบการเรียนการสอน ทั้งแบบออนแอร์ผ่าน DLTV ออนไลน์ และออฟไลน์ในชั้นเรียน หรืออาจจะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้วยการเรียนรู้ที่บ้านกับครอบครัว อย่างเช่น Home School แล้วแต่ความเหมาะสม และบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งในสถานศึกษาบางแห่งก็ยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ แต่ภายหลังจากที่มีการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามา มีบทบาทในโลกการศึกษา ก็ได้มีการตั้งคำถามจากสังคมว่า การศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามา มีบทบาทด้านการเรียนรู้ อย่างไร ฯลฯ ผู้เขียนได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิดที่น่าสนใจ ในการปรับกระบวนการบริหารจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.2. แนวคิดด้านบริหารจัดการเรียนรู้ แบบวิถีฐานใหม่

นโยบายของรัฐสมมติว่า การกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ให้แนวนโยบายการจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ตามแนวคิด “การเรียนรู้ นำ การศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” ในทุกระดับชั้นและทุกประเภทการศึกษา แนวนโยบายมีพื้นฐานการดำเนินการ 6 แนวทางและออกแบบการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ โดยนี้ถึงความปลอดภัยของทุกคน “การเปิดเทอม” หมายถึง การเรียนที่หลากหลาย ทั้งนี้การตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับผลการประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
2. ดูแลให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการจัดการเรียนรู้ แม้จะไม่สามารถมาเรียนที่ โรงเรียน

3. ใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การเสนอขอช่องดิจิทัล TV จาก สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ (กสทช.) ทั้งหมด 17 ช่อง เพื่อให้นักเรียนทุกคนเรียนผ่าน DLTV ได้

4. ตัดสินนโยบายต่าง ๆ บนพื้นฐานการสำรวจความต้องการ จาก นักเรียน ครู และโรงเรียน โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สูงสุดเป็นที่ตั้งและ กระบวนการศึกษาศึกษาการช่วยสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

5. เปลี่ยนแปลงปฏิทินการศึกษาเพื่อต่อ “การเรียนรู้” ของผู้เรียนมากขึ้น

6. บุคลากรทางการศึกษาได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง และทำให้ทุกฝ่ายรับ ผลกระทบน้อยที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ให้แนวทางการ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ใน 5 รูปแบบ ดังนี้

1. On-Site คือให้มาเรียนตามปกติได้ในพื้นที่ที่ไม่ใช่สีแดง แต่ต้องเว้น ระยะเวลาหรือลดจำนวนนักเรียนต่อห้องลง สำหรับจังหวัดพื้นที่สีเขียว สามารถจัดการเรียนรู้ใน โรงเรียนได้ ตามปกติ

2. On Air คือการออกอากาศผ่าน DLTV เป็นตัวหลักในการกระจายการ สอน โดยใช้โรงเรียนวังไกลกังวลเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ สามารถดูได้ทั้งรายการที่ออกตาม ตาราง และรายการที่ดูย้อนหลัง

3. Online ให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือที่ทางโรงเรียนกระจาย ไปสู่นักเรียน เป็นรูปแบบที่ถูกใช้ในการจัดการเรียนรู้จำนวนมากที่สุด

4. On Demand เป็นการใช้งานผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ครูกับนักเรียน ใช้ ร่วมกัน

5. On Hand คือจัดใบงานให้กับนักเรียน เป็นลักษณะแบบเรียน สำเร็จรูปให้ นักเรียนรับไปเรียนด้วยตัวเองที่บ้าน โดยมีครูออกไปเยี่ยมเป็นครั้งคราว หรือให้ ผู้ปกครองทำหน้าที่ เป็นครูคอยช่วยเหลือ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

สถาบันโกลบิช (Globish, 2563) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียน การสอนใน ความปกติใหม่ไว้อย่างน่าสนใจ คือ

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% รูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้ง ด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่าน ระบบออนไลน์ ผู้ปกครองมีความพร้อมในการช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต

2. การเรียนในห้องเรียน เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากและมีพื้นที่มากพอให้ สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social Distancing เพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้เรียนได้ อย่างเคร่งครัด

3. การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียน จำนวนมากและไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อน ควรแบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อสลับวันกันมาเรียนทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน ทางโรงเรียนสามารถ จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้รวมทั้งสามารถดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้ อย่างเข้มข้น เพื่อการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิผล โดยโรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ร่วมกัน มาจัดการเรียนที่ห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

4. การเรียน Home School คาดว่าการเรียนในรูปแบบนี้จะมีเพิ่มขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากผู้ปกครองอาจจะมีกังวลเรื่องความปลอดภัยของบุตรหลานจากโรคภัยไข้เจ็บ มลพิษ มลภาวะ และภัยคุกคามอื่น โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชามาสอนที่บ้านที่ตอบโจทย์ รูปแบบการเรียนรู้ของบุตรหลานมาประยุกต์กับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ (วันเพ็ญ พุทธานนท์, 2563)

จากการศึกษาและที่มีผู้ให้ความหมายด้านการจัดการเรียนรู้แบบวิถีฐานใหม่พอจะสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบวิถีฐานใหม่ คือ การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เป็นพื้นฐานและสำคัญต่อการใช้ชีวิตในสังคมและการทำงานในอนาคต โดยการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาและสถานที่ผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ เว้นระยะระหว่างบุคคลเพื่อสุขภาพอนามัยของผู้เรียนตามนโยบายของรัฐ ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์เชิงวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4.3 แนวคิดด้านบริหารจัดการสื่อในวิถีฐานใหม่

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ดังนี้ สื่อการศึกษา หมายถึง แบบเรียน ตำราหนังสือทาง วิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีหรือสื่อการศึกษาอื่น ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยรัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสม

สมิทธิ โพธิ์เจริญ (สมิทธิ โพธิ์เจริญ, 2553) กล่าวว่า การบริหารสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดหาวัสดุที่เสนอเนื้อหาการเรียนและให้ความรู้แก่ผู้รับสื่อ โดยช่วยอำนวยความสะดวกในการให้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นได้ทั้งสารสนเทศในตัวเอง เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการนำเสนอต่าง ๆ สามารถเป็นเครื่องมือเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเป็นเครื่องมือที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของผู้สอนก็ได้

พรสุข ตันตระรุ่งโรจน์ (พรสุข ตันตระรุ่งโรจน์ 2563) กล่าวว่า การบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้ในยุค New Normal จะเป็นการจัดการสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือการใช้สื่อการสอนอย่างเป็นระบบ โดยในการออกแบบสร้างสื่อ จะต้องคำนึงถึงการวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อใหม่ การใช้สื่อ การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน และการประเมินผล

กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ (กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์, 2566) กล่าวว่า การบริหารจัดการสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การนำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ ในบริบทของการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลสูงขึ้นกว่าเดิม ตอบสนองต่อเป้าหมายของการจัดการศึกษา

วีระศักดิ์ ชลไชยะ (วีระศักดิ์ ชลไชยะ, 2021) กล่าวว่า การบริหารจัดการสื่อเป็นการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อช่วยในการเรียนรู้ (technology-based learning) จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กโดยอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู ผ่านการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ และสถานการณ์ใดก็ตาม ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

มูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน(มูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน, 2558) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารจัดการสื่อไว้ว่า การบริหารจัดการสื่อ คือ การบริหารจัดการด้านกระบวนการ กลยุทธ์ นโยบาย และวัฒนธรรมที่มีส่วนในการกำหนดแนวทางการผลิตและการทำงานขององค์กรสื่อ รวมทั้งกำหนดแนวทางด้านเนื้อหาของสื่อ

วิวรรณ วรรณศิริ(วิวรรณ วรรณศิริ, 2558)กล่าวว่า การบริหารจัดการสื่อหมายถึง กระบวนการจัดการประสานการใช้ทรัพยากร คน เงิน สื่อ อุปกรณ์ และเวลา เพื่อจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ให้แก่ นักเรียน โดยใช้สื่อที่มีความหลากหลาย เสริมให้เกิด การเรียนรู้และทักษะ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการสื่อ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดการ และการควบคุมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับสื่อ อาจหมายถึง ข้อมูล สื่อดิจิทัล สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อออนไลน์ ออฟไลน์ โดยเน้นที่การวางแผนและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สื่อเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

4.4 แนวคิดด้านวัดและประเมินผลในวิถีฐานใหม่

การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” นั่นคือการวัดผลลัพธ์ให้คุณครูเข้าใจว่า ผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน และอะไรที่จะสามารถเติมทักษะที่คุณครูคาดหวังได้ การ ประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน (มารุต พัฒนาผล, 2563)

สรวมณต์ สิทธิสมาน (สรวมณต์ สิทธิสมาน, 2563) การเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 จะต้องมีการปรับให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งหมายรวมถึงวิธีการประเมินการเรียนการสอนด้วย เพราะเมื่อสถานการณ์วิกฤติ การเรียนรู้เปลี่ยนไป มีความยืดหยุ่นมากขึ้น การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียนจากการสอบ” ไปเป็น “การประเมินผลจากการเรียนรู้” ทำให้การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่เน้นที่การทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสินด้วยการสอบอย่างเดียว ดังนั้น เราควรคิดการออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้น้ำหนักกับสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มากกว่าต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรเดิม

ปาริชาติ ปรีชากร(ปาริชาติ ปรีชากร, 2565)กล่าวว่า การประเมินผลการเรียน” ควรเปลี่ยนไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” เพื่อวัดผลลัพธ์ ว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบใด คือควรที่จะต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนรู้ ไม่ใช่แค่การตัดสิน

รัชนี นิธากร(รัชนี นิธากร, 2566) กล่าวว่า การประเมินนักศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การประเมินผลนักศึกษาเพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการ ปรับปรุงการเรียนการสอนของผู้สอน และนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษา (assessment for learning) การประเมิน ที่ทำให้นักศึกษาสามารถประเมินตนเองเป็น และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาวิธีการเรียนของตนเองใหม่จนเกิด การเรียนรู้ (assessment as learning) และการประเมินผลการเรียนรู้นักศึกษาที่แสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของ หลักสูตร (assessment of learning) การประเมินส่วนใหญ่จะใช้เพื่อจุดมุ่งหมายประการหลัง คือ เน้นการ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียน แต่การจัดการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้มีการประเมินเพื่อจุดมุ่งหมายสองประการแรกด้วย ทั้งนี้ ความเหมาะสมของระบบประเมิน ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมินเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกรดที่สะท้อนผล การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) มีการใช้วิธีการประเมินที่ หลากหลาย ให้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานในโลกแห่งความเป็นจริง (real world) และมีวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ที่ทำให้นักเรียนสามารถแก้ไขจุดอ่อนหรือเสริมจุดแข็งของตนเองได้

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินผลในแบบวิถีใหม่ หมายถึง การประเมินผลที่เน้นไปที่การวัดผลเพื่อประเมินการเรียนรู้นักเรียนมากกว่าผลลัพธ์ โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพและใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและเสริมสร้างจุดแข็งให้กับตนเองได้

4.5 สถานการณ์ภายหลังวิกฤติ Covid-19 (Post-Covid)

ช่วงสถานการณ์ COVID-19 ทำให้เห็นศักยภาพและประโยชน์ของนวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ และการจัดการเรียนรู้ออนไลน์มาใช้อย่างมากมายและรวดเร็ว แต่การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในวิกฤติการระบาด COVID-19 ไม่สามารถทดแทนการเรียนรู้ออนไลน์แบบเผชิญหน้าหรือแบบตัวต่อตัวได้ทั้งหมด การหยุดชะงักของระบบการศึกษาที่ผ่านมาทำให้เกิดความสูญเสียและความไม่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้อย่างมาก ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค จึงมิใช่เพียงเป็นการดำเนินการภายหลังสถานการณ์ COVID-19 ผ่านพ้นไปเท่านั้น หากแต่จะต้องมีการศึกษา พัฒนา และดำเนินการไปตลอดช่วงเวลา ทั้งในสถานการณ์และภายหลังการระบาดไปอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ได้ให้ข้อเสนอแนะทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค ของประเทศไทย ดังนี้ 1) เปิดภาคเรียนเพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง ภายใต้งैอนไข ได้แก่ มีการกำหนด Zoning พื้นที่ กำหนดมาตรการด้านสุขภาพ (SOPs) ขั้นสูงสุดและปฏิบัติจริง (รวมทั้งมีการจัดหาวัคซีนที่เพียงพอสำหรับครูและนักเรียน) จัดหาและแจกอุปกรณ์ที่จำเป็นด้านสาธารณสุขสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในการศึกษา โดยแต่ละพื้นที่ที่มีการกำหนดสัดส่วนการจัดการเรียนรู้ 5 รูปแบบ (On-site /On-air /On-demand / On-line /On-hand) และ Hybrid และแนวทางการวัดประเมินผลที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบท ในขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาก็จะต้องมีการหารือในเรื่องการแก้ปัญหาการทดสอบระดับชาติต่างๆ ควบคู่ไปด้วย ปรับและลดขนาดหลักสูตร และเป้าหมายที่พึงประสงค์ของหลักสูตรให้เหลือเป็นเท่าที่จำเป็น มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง (ใช้วิกฤตเป็นสาระที่ทุกคนเรียนรู้) และใช้กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตและการทำงานของผู้เรียนในอนาคต (Essential Future Skills) ตลอดจนมีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา/แนะแนว และศูนย์ประสานงานกลาง ทั้งที่เป็นปัญหาด้านสุขภาพ ภาวะขาดโภชนาการ สุขภาพจิต ปัญหาครอบครัว อารมณ์ สังคมที่กระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เรียน การขาดอุปกรณ์ในการเรียนรู้ ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครู และความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนทางไกล /ออนไลน์ เป็นต้น 2) จัดเตรียมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Digital / Online Learning Infrastructure) เพื่อการเรียนรู้ทางไกลให้เพียงพอ เข้าถึงได้และมีประสิทธิภาพ 3) จัดทำแพลตฟอร์ม (Learning Platform) การเรียนรู้ที่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและตอบสนองความต้องการทางสังคมและอารมณ์ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มให้เข้าถึงได้จริง มีการพัฒนาต่อเนื่อง และหลากหลาย 4) สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ และการประเมินผล (Mentor / Credit Bank System) ที่สามารถทำได้ทันที และเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต 5) สร้างและพัฒนากระบวนการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เปลี่ยนจากการทดสอบแบบดั้งเดิมที่อาศัยการตอบแบบเลือกตอบ ถูก/ผิด และการใช้คำถามปลายเปิดเพียงเพื่อตอบคำถามที่กำหนด ไปสู่การประเมินตามสภาพจริง เน้นการวัดว่านักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างไร ด้วยการใช้องการประเมินการเรียนรู้ (Assessments of Learning) และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessments for Learning) ร่วมกัน โดยควรมีการตั้งคณะทำงานหรือคณะผู้รับผิดชอบโดยตรง ในการนำเสนอแนะทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพ

และเสมอภาคข้างต้นไปศึกษาและจัดทำเป็นข้อเสนอแนวทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาคของประเทศไทย ในลักษณะของนโยบายหรือแผนระยะสั้น - กลาง - ยาว ที่เป็นรูปธรรมต่อไป

ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค(ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค, 2564)กล่าวถึงสถานการณ์ภายหลังการเกิดวิกฤติ โควิด-19 ว่า ผลกระทบจากโควิด-19 ทำให้ห้องเรียนส่วนใหญ่ต้องถูกปิด แม้จะเปลี่ยนมาทำการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการเรียนในห้องเรียนได้ ทำให้เด็กมีปัญหาทั้งการเรียนที่ต้องหยุดชะงัก ไปจนถึงความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การใช้เวลาดูหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน แต่ก็ยังมีข้อดี คือ ในช่วงที่ผ่านมาคือการทำให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอนเป็นจำนวนมาก มีการคิดค้นวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่ดี ๆ หลายอย่าง ทำให้เรารู้ว่าการศึกษาไม่ใช่เกิดขึ้นได้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่เมื่อสถานการณ์จำเป็นก็สามารถเกิดได้ทุกที่ ทั้งทางออนไลน์ หรือทางออฟไลน์

ชลิดา หนูหล้า (ชลิดา หนูหล้า, 2564) ได้ให้ความเห็นถึงสถานการณ์ภายหลังการระบาดของโควิด-19 ที่มีต่อการศึกษาว่า โรงเรียนที่กลับมาเปิดทำการย่อมไม่สามารถดูแลนักเรียนทุกคนได้เต็มเวลาด้วยข้อจำกัดจากการรักษาระยะห่างและมาตรการควบคุมโรคอื่น ๆ โดยเวลาเรียนที่ลดลงจะได้รับการชดเชยด้วยการเรียนรู้ทางไกล ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ออนไลน์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้อย่างผสมผสาน และการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเด็กที่แตกต่างกันต่อนักเรียนแต่ละคน มากน้อยลดหลั่นกันไป ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการเรียนรู้ และความพร้อมของนักเรียน

ณวัฒน์ สสรุ สฐิติพัทธกุล(ณวัฒน์ สสรุ สฐิติพัทธกุล, 2564) กล่าวถึงสถานการณ์ภายหลังการระบาดของโรคว่า วิกฤติโควิด-19 ทำให้ได้เห็นว่าการศึกษาไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่ในรูปแบบที่เราคุ้นชินกันอีกต่อไป มีผู้ปกครองบางกลุ่มที่ผันตัวมาทำ Home school แล้วพบว่าได้ผลดี คุณครูบางรายปรับตัวมาใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือเปลี่ยนวิธีการสอนในรูปแบบใหม่แล้วพบว่าทำงานได้ง่ายขึ้น และเด็กนักเรียนหลายคนก็ได้ค้นพบว่าการเรียนออนไลน์แบบ on-demand ตามเวลาที่ตนเองสะดวกก็สามารถพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ได้เช่นกันหากมีความตั้งใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปถึงเหตุการณ์ภายหลังวิกฤติ Covid-19 ได้ดังนี้ หลังจากการระบาดของโควิด-19 สถานการณ์ทางการศึกษาได้รับผลกระทบมากมายทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก แต่ก็มีปรับตัวและเกิดนวัตกรรมใหม่ในสถานการณ์นี้เช่นกัน เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตได้รับความสนใจมากขึ้น การใช้แพลตฟอร์มการ

เรียนออนไลน์และเครื่องมือการสื่อสารเช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป เกิดโมเดลการเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างการเรียนการสอนออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งทำให้ นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ในบางส่วนของวิชา และยังสามารได้ประสบการณ์จากการเรียนนอกห้องเรียนด้วยตนเองด้วย นักเรียนมีการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนเป็นอย่างมาก นับได้ว่าภายหลังของการระบาดนี้ ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงในวิธีการเรียนการสอนอย่างมาก และยังเป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาแนวทางการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและทันสมัยมากขึ้นในอนาคต

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ชวลิต เกิดทิพย์ (ชวลิต เกิดทิพย์, 2550) ได้ทำการวิเคราะห์และเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)กฎระเบียบและจรรยาบรรณทางเทคโนโลยีการศึกษา 2)การรู้เทคโนโลยีการศึกษา 3)การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี 4) ค่านิยมและจิตสำนึกต่อองค์กรและสังคม 5) ความรู้ความสามารถพิเศษทางเทคโนโลยี 6) บุคลิกภาพ 7) การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา 8) ภูมิหลังทางสังคม 9) การประเมินและการนิเทศ และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นรู้และตระหนัก 2) ขั้นประเมินการก่อดำเนินการ 3) ขั้นดำเนินการเปลี่ยนแปลง 4) ขั้นปรับปรุง 5) ขั้นประเมินหลังดำเนินการ 6) ขั้นคงสภาพ

บุญ เต็ม เจริญ (บุญ เต็ม เจริญ, 2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลปะเทียบโอนผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา 2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ซึ่งประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สรุปได้ดังนี้ มาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับดี มาตรฐานด้านครู อยู่ในระดับ พอใช้ 3) พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนภรณ์ วัชรอติยาพล (รัตนภรณ์ วัชรอติยาพล, 2563) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบความกลมกลืนของโมเดลการสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตรวจสอบยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและการนำไปใช้ประโยชน์ของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ และ 55 พฤติกรรมตัวบ่งชี้ จำแนกได้ดังนี้ องค์ประกอบวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีมี 6 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มี 5 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีมี 6 พฤติกรรมบ่งชี้ องค์ประกอบการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ใช้เทคโนโลยีเป็นกิจวัตรประจำวัน มี 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) มีการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนางาน มี 7 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) มีการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ มี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ องค์ประกอบส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีการส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) มีการส่งเสริมการสอนออนไลน์ มี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) มีการส่งเสริมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มี 6 พฤติกรรมบ่งชี้และองค์ประกอบบูรณาการเทคโนโลยี มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความเชื่อในเทคโนโลยี มี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ 2) มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี มี 4 พฤติกรรมบ่งชี้ 3) มีความสามารถทางคอมพิวเตอร์มี 7 พฤติกรรมบ่งชี้และทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเพื่อคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับหรือต่ำกว่า 20% จำนวน 55 พฤติกรรมตัวบ่งชี้ 2. โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 37.541 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 32 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.230 และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.986 มีค่าดัชนี

วัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.967 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.20 องศาประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าเกณฑ์ 0.30 ทุกองค์ประกอบ และทุกตัวบ่งชี้ 3. ตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความถูกต้องและการนำไปใช้ประโยชน์ของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ผู้นำทางด้านการบริหารและผู้นำทางเทคโนโลยีเพื่อประเมินความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความถูกต้องและการนำไปใช้ประโยชน์ ทุกตัวบ่งชี้มีอยู่ในระดับมากที่สุด

วัลยา แซ่ตั้ง (วัลยา แซ่ตั้ง, 2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารคุณภาพของการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 1.1) สถานศึกษามีการวางแผนปรับเปลี่ยนการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐาน เป้าหมายและสร้างแพลตฟอร์มของโรงเรียน ให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 1.2) สถานศึกษาวางแผนปรับเปลี่ยนปฏิทินการจัดการเรียนรู้ ตารางสอนและแผนการสอนให้ยืดหยุ่นเหมาะสมการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ที่หลากหลาย 1.3) สถานศึกษามีการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูด้านสื่ออุปกรณ์หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทักษะและความรู้ในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 1.4) สถานศึกษาวางแผนปรับเปลี่ยนการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 2) การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 2.1) สถานศึกษาดำเนินการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย 2.2) ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการปรับเปลี่ยนการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตามตรวจสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 3) การติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 3.1) สถานศึกษาติดตามการปรับเปลี่ยนการวัดประเมินผล ครูและนักเรียน พร้อมดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 4.1) สถานศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างทัศนคติที่ดีร่วมกันของทุกฝ่าย ฝ่ายบริหารและครู ร่วมดำเนินการแก้ไขผลที่เกิดขึ้นที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งค้นหาสาเหตุและวิธีการที่จะปรับปรุงระบบการทำงานให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น ผ่านงานวิจัยในชั้นเรียนและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ผลวิจัยการการบริหารคุณภาพของการ

จัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

สรุปผลงานวิจัยในประเทศพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีและการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับสูง จะให้ความสำคัญกับการบริหารการจัดการเรียนการสอน การบริหารวิชาการ การวัดและประเมินผล และระดับของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

มินูดีน (Minudin, 1987) ได้ศึกษาบทบาททางวิชาการของผู้บริหารในรัฐซาบาห์ มาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีหน้าที่หลัก คือการประเมินโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาเพื่อเพิ่มประสพการณ์ กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจนควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมดของโรงเรียน และการสอนในระดับชั้น มีความรู้ความเข้าใจกฎข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่างๆ

แอกที (Agthe, 1980) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่ และครูในสายงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูใหญ่และครูยอมรับว่า งานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะรับผิดชอบร่วมกัน 2) ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่นๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษามากยิ่งขึ้น 3) ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่าโครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน 4) นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่ง มาเป็นผู้ประสานงาน และมีการทำงานเป็นคณะมากขึ้น

ฟอสเตอร์ (Foster, 1981) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาเมืองซานฟรานซิสโก โดยศึกษาการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน ตามทักษะของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่าการบริหารเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรและการสอนกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร โครงสร้างองค์การ ความสัมพันธ์กับชุมชน อาคารสถานที่และการเงินกับธุรการ ส่วนการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน ตามทักษะของครู พบว่า การบริหารงานบุคลากร โครงสร้างองค์การกิจการนักเรียน ความสัมพันธ์ชุมชนการเงินกับธุรการและอาคารสถานที่

Jean (Jean Ah-Teck, 2013) ได้ศึกษา เรื่อง Principals' perceptions of "quality" in Mauritian schools using the Baldrige framework ในเรื่อง การรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับ "คุณภาพ" ในโรงเรียนมอริเชียส ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะผู้นำองค์กรของผู้บริหาร โรงเรียน

มอริเชียส มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของสถานศึกษาทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

Duraku และ Nagavci (Duraku. Z. H. & Nagavci, 2020) ได้ศึกษาการบริการและการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา บทเรียนที่ได้รับและคำแนะนำสำหรับการใช้ชีวิตในอนาคต การเรียนรู้เป็นแนวทางทางการศึกษาที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชน โดยการผสมผสานวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหาหลักสูตรกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในชุมชน บริการ การศึกษาในปัจจุบันได้สำรวจผลกระทบที่หลากหลายของโครงการการเรียนรู้ด้านบริการที่มุ่งเน้นไปที่นักเรียนจิตวิทยาสอนเด็กพิการในระหว่างการระบาดของ COVID-19 ผลลัพธ์ถ่ายจากมุมมองของนักเรียนชาวโคโซวาร์ 114 คน และผู้ปกครองเด็กพิการ 20 คน ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าโรคระบาด COVID-19 ได้ขยายความท้าทายที่ครอบครัวของเด็กพิการต้องเผชิญอยู่แล้ว การเรียนการสอนมีผลดีต่อ ความเป็นอยู่ของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก นักเรียนรายงานถึงทัศนคติที่ดีขึ้น ต่อเด็กพิการและเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองและแรงจูงใจให้กับชุมชน การหมั่น การให้บริการ การเรียนรู้ได้รับการส่งเสริมเป็นวิธีการสอนที่ดูแลความต้องการของสังคม ช่วยนักเรียนสะท้อนถึงประสบการณ์และความสามารถของพวกเขา ช่วยให้นักเรียนเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับ ผลกระทบของนโยบายสาธารณะ และมีส่วนช่วยให้ประชาชนมีความรับผิดชอบและมีความเห็นอกเห็นใจ ผู้เชี่ยวชาญการศึกษานี้เพิ่มวรรณกรรมด้วยการเน้นผลลัพธ์และศักยภาพที่สำคัญ ประโยชน์ของการให้บริการ-การเรียนรู้และการสนับสนุนเฉพาะสำหรับเด็กพิการและผู้ปกครอง โดยการหารือถึงผลกระทบต่อการปฏิบัติและการวิจัยในอนาคต

Schleicher (2020) ได้ศึกษาผลกระทบของ COVID-19 ต่อการศึกษา: ข้อมูลเชิงลึกจากการศึกษาโดยย่อ 2020 บทคัดย่อ: รายงานนี้เน้นที่การเลือกตัวบ่งชี้จาก 'Education at a glance 2020: OECD indicators' สำหรับความเกี่ยวข้องเฉพาะในบริบทของสังคมโลกในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์ของพวกเขาช่วยให้เข้าใจการตอบสนองของประเทศต่าง ๆ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากมาตรการควบคุมโรคโควิด-19 [โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019] มีการหารือในหัวข้อต่อไปนี้: การเงินสาธารณะเพื่อการศึกษาในประเทศ OECD; ความคล่องตัวของนักศึกษาต่างชาติ การสูญเสียเวลาการสอนในโรงเรียน มาตรการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงปิดเทอม ความพร้อมของครูในการสนับสนุนการเรียนรู้ดิจิทัล จะเปิดโรงเรียนอีกครั้งเมื่อใดและอย่างไร ขนาดชั้นเรียน ปัจจัยสำคัญในการเปิดโรงเรียนใหม่ ในช่วงล็อกดาวน์ COVID-19 สังคมในโลกอนาคตจะเปลี่ยนไปอย่างไร

Zinchenko และ Morgunova (Schleicher, 2020) ได้ศึกษารูปแบบสมรรถนะของสถาบันการศึกษามืออาชีพในแง่ของแนวโน้มของการแปลงเป็นดิจิทัลของชีวิตสาธารณะ โดยวัตถุประสงค์ของบทความนี้ คือการศึกษาด้านวิชาการพัฒนาวิชาชีพในปัจจุบันของวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ กระบวนการทางการศึกษาและการบริหารของสถาบันการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงในบริบทของความต้องการของสังคมดิจิทัล การศึกษาอาชีวศึกษาของสถาบันที่ถือว่าเป็นสถาบันวิชาชีพ แนวทางการวิจัยทางวิทยาศาสตร์คลาสสิกต่อสังคมวิทยาของอาชีพ การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาและวิชาชีพของรัฐ การกำหนดตำแหน่งงานมาตรฐาน รวมถึงหลักสูตร การฝึกอบรมคณะวิชาชีพของสถาบันการศึกษา ทำให้สามารถนำข้อสรุปเกี่ยวกับความไม่สอดคล้องของความสามารถที่กำหนดไว้ในนั้นตามคำขอของนายจ้าง สังคม รัฐ และข้อกำหนดของความเป็นจริงทางสังคมใหม่ ข้อมูลการศึกษาความสามารถและคุณสมบัติของครูในรัสเซียทั้งหมด การแก้ไขกฎหมายการศึกษาที่บูรณาการวิชาใหม่เข้ากับโครงสร้างทางสังคมในปัจจุบันได้รับการนำเสนอและตีความ ผลงานนี้นำเสนอแบบจำลองผู้เชี่ยวชาญที่เสริมด้วยความสามารถปัจจุบัน ซึ่งเรียกร่องจากความเป็นจริงสมัยใหม่ พิจารณาทรัพยากรและขอบเขตการประยุกต์ใช้การฝึกอบรมออนไลน์เพื่อการสร้างศักยภาพที่แท้จริงของผู้เชี่ยวชาญของสถาบันการศึกษามืออาชีพ นำเสนอโครงการจำลองออนไลน์ "ครูสอนอิเล็กทรอนิกส์"

สรุปผลงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า หน้าที่หลักผู้บริหาร คือการสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีประสบการณ์ในการทำงาน มีการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา, ผู้อำนวยการโรงเรียน,รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้แก่

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน
- 1.2 ครูผู้สอน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน
- 1.3 ผู้บริหาร ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน

2. เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบ เจาะจง จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 3,000 คนขึ้นไป

2.2 ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์สอนในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 3 ปี มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน โดยใช้วิธีการ

เลือกแบบ เจาะจง จากผู้เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)

2.3 ผู้บริหาร ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คนโดยใช้วิธีการเลือกแบบ เจาะจง จากผู้เกี่ยวข้องและมีบทบาททางด้านนโยบายการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ปทุมธานี

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นข้อคำถามในการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi –Structured interview) ที่มีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Question) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยได้เสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีการชี้นำคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด และ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่

4.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลในการทำวิจัย ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นข้อคำถามในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่และนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตัวผู้วิจัยเอง การสัมภาษณ์ผ่านช่องทางทางออนไลน์ หรือการเขียนคำตอบของอาสาสมัครลงในแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของตัวอาสาสมัครเอง

5.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการออกหนังสือถึงอาสาสมัครในการวิจัย ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เตรียมแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง แนวคำถามและ อำนวยความสะดวกให้กับอาสาสมัครในการวิจัยในการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ดังนี้

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกมาเป็น หน่วยในการวิเคราะห์ เมื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกสิ้นสุดลงแล้ว ผู้วิจัยถอดความการสนทนาจากเทปบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบคำ ต่อ คำออกมาเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษร จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการ เปรียบเทียบกับการฟังเทปบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกซ้ำ

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

2.1 เตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ โดยการถอดเทปบันทึกบทสนทนาและตรวจสอบความครบถ้วน

2.2 ผู้วิจัยอ่านเนื้อหาจากบทสนทนาทั้งหมด

2.3 สรุปใจความจากเอกสารออกมาเป็นรหัสข้อความ (coding) ต่าง ๆ

2.4 แคะจัดกลุ่ม (categorize) ของรหัสข้อความ

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (categorize) ของรหัสข้อความมาตอบคำถามของการวิจัยและนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

2.6 การตรวจสอบข้อมูลและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูล เพราะต้องการค้นหาความจริงตามการรับรู้ของอาสาสมัครของงานวิจัย ว่ามีความแตกต่าง หรือบิดเบือนเกิดขึ้นหรือไม่ ในลักษณะใด เพราะเหตุใด เพื่อนามาอธิบายความ

สอดคล้องหรือความแตกต่างของการรับรู้ ประสบการณ์ของอาสาสมัคร เพื่อให้งานวิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องยิ่งขึ้น โดย ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ (trustworthiness) ด้วยวิธีการดังนี้

2.6.1 ขั้นตอนการยืนยันความน่าเชื่อถือหรือตรวจสอบขั้นตอน การถอดรหัส ข้อความได้มีการทำการตรวจสอบโดยวิธีให้กลุ่มหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญอ่าน (member checking) บทสนทนาที่เป็นตัวอักษร (script) และทำการถอดรหัสข้อความ (coding) และนำมาเปรียบเทียบดูความสอดคล้องหรือแตกต่างจากการมอง/ถอดรหัสข้อมูล

2.6.2 การนำเนื้อหาที่ทำการถอดรหัสตรวจยืนยัน วิเคราะห์อภิปรายกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในที่นี้เป็นการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ (peer debriefing)

2.6.3 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ละเอียด ครอบคลุมและครบถ้วน ทำให้ผู้อ่านสามารถ ติดตามกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ในทุกแง่มุม (dense description data)

2.6.4 การยืนยันผลการวิจัย สามารถทำได้ เนื่องจากการทำการวิจัยอย่างมีขั้นตอน โดยมีการบันทึกข้อมูลที่เป็นระบบ ตรวจสอบได้ในทุกกระบวนการ (audit trail) และมีการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จุดมุ่งหมายของงานวิจัยคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ “ในระหว่าง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ “ภายหลัง” สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (POST - COVID19) 3. เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยทำการศึกษาดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi –Structured interview) ที่มีข้อความถามในการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมีลักษณะเป็นข้อความถามปลายเปิด กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi –Structured interview) ที่มีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Question) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยได้เสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีการชี้นำคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด และเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพของการบริหารจัดการศึกษา “ในระหว่าง” การแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถาบันใหม่ ได้รับการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอย่างมาก ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษาและการเรียนรู้ แนวทางหรือสภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถาบันใหม่ เช่น การเรียนรู้แบบผสม (Blended Learning) คือ การผสมระหว่างการเรียนการสอนแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพขึ้น นักเรียนจะได้รับบทเรียนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ พร้อมกับกิจกรรมและการสนทนาในห้องเรียนที่จัดให้ในวันที่มีการเรียนรู้แบบออฟไลน์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนทั่วประเทศไม่สามารถจะจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้แต่โรงเรียนก็ต้องเปิดการเรียนการสอนตามปกติแบบวิถีใหม่ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแบบ on-line ,on-hand, on-air, on -demand หรือรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียน รายละเอียดดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้มีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนในทุกระดับ เรียกว่าเป็นความท้าทายที่ต้องเผชิญหน้ากับการศึกษาทั่วโลกต้องรับมือ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทั้งแผนการสอน ที่มีการปรับเปลี่ยน มาตรการที่ออกมาในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของ การจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์ และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้นักเรียนประหยัดค่าใช้จ่ายเนื่องจากโรงเรียนมีการลดค่าเทอมประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและผู้เรียนมีความรู้ประสบการณ์ใหม่จากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ การสร้างห้องเรียนออนไลน์ครูสามารถสร้างห้องเรียนออนไลน์บน Google Classroom ทำให้นักเรียนและครูสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้และการสอนได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านทางอินเทอร์เน็ต การแบ่งปันเนื้อหาการเรียน ครูสามารถแบ่งปันเอกสารการเรียนการสอน เช่น วิดีโอ งานบ้าน หรือเนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆ ผ่านทาง Google Drive และครูสามารถให้คำแนะนำหรือให้คะแนนการทำงานได้ ครูสามารถสื่อสารกับนักเรียนผ่านการโพสต์ข้อความหรือการสนทนาในห้องเรียน ทำให้การสอนและการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ การติดตาม

ความก้าวหน้าและการประเมินผล ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและให้การประเมินผลผ่าน Google Classroom โดยสามารถใช้ระบบคะแนนและการประเมินเพื่อให้ข้อตกลง และสิ่งที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนสำหรับนักเรียนที่ไม่มีอินเทอร์เน็ต โรงเรียนจัดทำใบความรู้และใบงานให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เหมือนกับเพื่อนในห้องเรียน” (ผู้บริหาร คนที่ 1)

“การจัดการเรียนการสอนใน“ระหว่าง”การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในด้านสื่อช่องทางการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เน้นคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ผ่าน Facebook Live ผ่านระบบ Virtual School และ ระบบ LMS เพื่อเชื่อมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขึ้นอยู่กับแนวทางหรือนโยบายจากต้นสังกัดที่ประกาศออกมาเป็นช่วงตามระยะเวลาที่ผ่านมา รวมถึงการแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน กล่าวคือ หลังจากการเริ่มแพร่ระบาดในช่วงปลายปีการศึกษา 2563 ทางสถานศึกษาจำเป็นต้องรอฟังประกาศแนวนโยบายของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง จนช่วงเปิดภาคการศึกษา 2564 ในช่วงแรกเริ่มนั้น จึงให้นักเรียนได้รับการสอนผ่านทางช่อง DLTV จากกระทรวงศึกษาธิการตามเวลาของรายวิชาแต่ละระดับชั้น หลังจากนั้นโรงเรียนได้มอบหมายให้ครูเริ่มจัดการเรียนการสอนทางช่องทาง Google Classroom โดยผ่าน Google Meet โดยใช้บัญชีของครูแต่ละคน ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้นโดยในรูปแบบนี้ครูและนักเรียนสามารถโต้ตอบกันได้ทั้งสองทาง ซึ่งในช่วงนั้นอาจพบปัญหาในเรื่องข้อจำกัดของการเข้าถึงทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทั้งตัวอุปกรณ์การสื่อสารและสัญญาณเครือข่ายที่ต้องการความเสถียร อีกทั้งนักเรียนบางคนยังมีปัญหาทางด้านเวลาส่วนตัวจึงทำให้เข้าเรียนได้ไม่ครบตามเวลาเรียนแต่ละวิชา ในภาคการศึกษาถัดมา โรงเรียนได้เปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยอำนวยความสะดวกให้กับครูมากขึ้นคือกำหนดตารางสอนแต่ละระดับชั้นให้เป็นตารางเดียวกัน ซึ่งทำให้ครูสอนวิชานั้น ๆ เพียงครั้งเดียวและให้นักเรียนชมผ่านทางช่องทาง Youtube ช่องแต่ละระดับชั้นผ่านทางลิงก์หน้าเว็บไซต์ของโรงเรียน แต่พบปัญหาอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนต่ำกว่าที่คาดไว้ ทั้งการสื่อสารนั้นยังเกือบจะเป็นการสื่อสารทางเดียว คือเกิดการหน่วงเวลาทางเวลาของสัญญาณจากห้องออกอากาศถึงอุปกรณ์รับชมของนักเรียน ทำให้การ

โต้ตอบของทั้งสองฝ่ายแทบจะเป็นไปไม่ได้ ทางโรงเรียนจึงได้ปรับเปลี่ยนมาใช้ Google Classroom โดยผ่าน Google Meet อีกครั้ง แต่ปรับเป็นรูปแบบ Meet ของห้องเรียนผ่านหน้าเวปไซต์โรงเรียน เพื่อให้สะดวกในการเข้าถึงมากขึ้นและทำให้ผู้บริหารสามารถนิเทศครูผู้สอนได้ตลอดเวลา อีกทั้งระบบยังบันทึกคลิปการสอนในทุกวิชาเพื่อให้นักเรียนสามารถรับชมย้อนหลังได้อีกด้วย เมื่อสถานการณ์แพร่ระบาดเริ่มคลี่คลาย กระทรวงศึกษาธิการมีแนวนโยบายให้จัดการเรียนการสอนแบบ onsite ได้ แต่จำกัดจำนวนนักเรียนได้ไม่เกิน 25 คน ทางโรงเรียนจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบ onsite ทั้งห้องเรียนได้เพราะจำนวนนักเรียนมีมากกว่า 40 คน จึงแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มตามเลขที่ ที่เป็นจำนวนคู่และจำนวนคี่ออกเป็นกลุ่มเอและกลุ่มบี โดยสลับวันมาเรียนแบบ onsite” (ผู้บริหาร คนที่ 3)

“ในช่วงเวลานั้นเราก็จัดหาได้ส่วนหนึ่งเพื่อจะทำให้การจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลานั้นเป็นลักษณะที่เรียกว่าอินเตอร์แอคทีฟคือมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้มากที่สุด ถ้ามองว่าประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ส่วนหนึ่งก็ประสบความสำเร็จนะอีกส่วนหนึ่งก็ทำให้เด็กหลุดจากวงโคจรเหมือนกัน เพราะว่าด้วยของอุปกรณ์ด้วยของระบบเครือข่ายในพื้นที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตจะไม่ดี สัญญาณโทรศัพท์ไม่ดีไม่ครอบคลุม ก็จะมีบางพื้นที่ที่ออกสัญญาณอ่อน อันนั้นคือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ในมุมมองของรองวิชาการ ถือว่าเป็นก้าวใหม่เป็นการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเพราะฉะนั้นพอเรารู้แล้วว่าเราต้องให้ใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนและมีความกระตือรือร้นด้วยสถานการณ์เมื่อก่อนนั้นมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ไม่มีมีแต่ลักษณะคือเป็นการสอนแบบสืบค้นมากกว่า สถานการณ์นี้มาบังคับ ทุกคนไม่สามารถเจอกันได้ ถือว่าเป็นสถานการณ์บังคับทำให้เกิดนวัตกรรมในช่วงเวลานั้นนะอันนี้คือข้อที่หนึ่งข้อที่สองการจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลานั้น ผู้สอนมีวิธีการอย่างไรดึงดูดความสนใจและสมาชิกบอกได้เลยว่าช่วงเวลานั้นทุกคนมันใหม่หมดนักเรียนก็ใหม่นักเรียนก็ใหม่แล้วก็ครูก็ใหม่” (ผู้บริหาร คนที่ 4)

“การเกิดการระบาดของโรค COVID-19 ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอนทั่วโลก สถานการณ์นี้ทำให้โรงเรียน ต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วเพื่อให้การเรียนการสอนยังคงดำเนินต่อไป หลายๆโรงเรียนได้เปลี่ยนไปใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มเช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams และอื่นๆ นักเรียนและครูอาจารย์ต้องปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีและวิธีการใหม่ๆ บางที่ก็ใช้การสอนแบบผสมผสาน (Hybrid

Learning) มาใช้ ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนและการเรียนออนไลน์ เพื่อลดจำนวนนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันในเวลาเดียวกัน มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ การประเมินและการสอบก็ต้องเปลี่ยนไปใช้รูปแบบออนไลน์ ซึ่งอาจรวมถึงการสอบแบบเปิดหนังสือระหว่างการสอบ แต่การเรียนออนไลน์ก็ได้ทำให้เห็นถึงปัญหาเรื่อง การเข้าถึงทรัพยากรการศึกษาสำหรับนักเรียนบางกลุ่ม ไม่ทุกคนที่มีอุปกรณ์หรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เสถียร เพื่อใช้ในการเรียน ทางโรงเรียนจึงต้องมีการสนับสนุนอินเทอร์เน็ตให้กับนักเรียน” (ผู้บริหาร คนที่ 5)

“การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนระหว่างการเกิดโควิดมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น การวางแผนและการดำเนินการจะต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การศึกษายังคงดำเนินไปได้ตามปกติหรือใกล้เคียงกับปกติมากที่สุด โดยอาจจะต้องมีการวางแผนในหลายๆอย่าง เช่น

1. วางแผนเรียนการสอนระยะไกล โดยการใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพอย่างมากในการส่งเสริมการเรียนรู้และความปลอดภัยของนักเรียน การใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ จะเน้นไปที่การสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่น่าสนใจ จูงใจผู้เรียน โดยครูผู้สอนอาจจะใช้วิธีการสอนผ่านวิดีโอสตรีมมิ่ง หรือบันทึกการสอนเป็นไฟล์วิดีโอให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาก็ได้ ส่วนการให้งานหรือการบ้าน จะเป็นในรูปแบบออนไลน์เป็นต้น ซึ่งจะสามารถช่วยให้การเรียนการสอนยังคงมีคุณภาพและมีการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. การวางแผนเก็บข้อมูลผู้ป่วยในสถานศึกษา การสำรวจและการตรวจสอบอาการของนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเป็นข้อมูลช่วยในการประเมินความเสี่ยงเมื่อมีการเปิดโรงเรียนอีกครั้ง

3. การวางแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เป็นการรวบรวมเทคนิคการเรียนการสอนทั้งแบบออนไลน์และแบบปกติควบคู่กันไป เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมและหลากหลาย และยังช่วยให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี

4. การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน การสร้างมาตรการเพื่อให้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความปลอดภัยสำหรับทุกคน เช่น การจัดห้องเรียนให้มีระยะห่างทางสังคม การใช้หน้ากากอนามัย และการจัดที่นั่งให้มีการเว้นระยะห่างเป็นระยะๆ เป็นต้น

5. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ระยะไกลของครูและนักเรียน การฝึกอบรมครูให้เข้าใจเทคนิคและเครื่องมือในการสอนออนไลน์ เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ การใช้เครื่องมือสื่อสาร และการสร้างเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนระหว่างการเกิดโควิดต้องเน้นที่การร่วมมือระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยที่สุดที่เป็นไปได้ในสถานการณ์ที่เกิดโรคระบาดขึ้น” (ผู้บริหาร คนที่ 6)

“สำหรับการจัดการเรียนการสอนภายในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การจัดการเรียนการสอนมีความท้าทายมาก ๆ เนื่องจากความที่เป็นโรคเป็นโรคอุบัติใหม่เรายังไม่เคยไม่เคยรู้จักมาก่อนมันเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ค่อนข้างจะถูกละเลยแล้วก็ต้องปรับตัวอย่างมากทั้งครูและนักเรียนปรับตัวทั้งในด้านของรูปแบบวิธีการเรียนการสอนและการป้องกันระวังตัวเอง” (ครู คนที่ 1)

“ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเรื่องที่ทำลายและก็เป็นเป็นสิ่งใหม่ทุกโรงเรียนยังไม่เคยพบเจอกับสิ่งนี้ตั้งนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นในมุมมองของผมก็คิดว่าเป็นเรื่องที่เราต้องปรับตัวมาเพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เพราะผู้เรียนก็จะหยุดเรียนรู้ไม่ได้เพราะเราไม่สามารถให้ปิดภาคเรียนได้ ดังนั้นโรงเรียนก็จะหาวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมแล้วแต่บริบทของแต่ละโรงเรียนถ้าเป็นโรงเรียนของครูก็จะมีการใช้รูปแบบที่หลากหลายในช่วงต้นเราก็อาจจะจะเป็นการใช้ยูทูปไลฟ์ที่ให้เรียนเข้าไปเรียนแต่ถ้าก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียดังนั้นโรงเรียนก็จะมีการปรับรูปแบบมาในช่วงของการใช้ google meet ผสมผสานกับ Google Classroom ซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเราก็จะไม่ละเลยเพราะว่านักเรียนบางคนเค้าก็อาจจะไม่มีเทคโนโลยีและสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรืออะไรต่างๆ ทางโรงเรียน ก็จะมีการช่วยเหลือเช่นมีการให้นักเรียนยืมคอมพิวเตอร์ไปใช้เพื่อเรียนออนไลน์เพื่อรองรับกับการแพร่ระบาดรวมถึงการให้นักเรียนอยู่ที่บ้านแต่สามารถริโมทใช้อินเทอร์เน็ตของเรียนได้ในกรณีที่นักเรียนอาจจะมีประสบปัญหาในเรื่องของภาวะเศรษฐกิจแล้วก็อีกทางหนึ่งก็คือคือนักเรียนไม่พร้อมจริงๆ ไม่พร้อมทั้งเรื่องไฟฟ้าอาจจะไม่มีอินเทอร์เน็ต เราก็จะมีการเรียนที่ผสมผสานก็คือคุณครูได้นำเอาใบงานเอาหนังสือต่างๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้แล้วก็มา

พบปะกับคุณครูในบางครั้ง ดังนั้นในภาพรวมก็คือในช่วงของการแพร่ระบาดนั้นก็ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ที่โรงเรียนต้องต้องปรับตัวและพร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียน” (ครู คนที่ 4)

“ในเรื่องของการจัดการสอนในช่วงนั้นก็จะเป็นช่วงในเรื่องการจัดการสอนแบบออนไลน์ซึ่งทางโรงเรียนสามารถนำนวัตกรรมในเรื่องของการจัดการสอนแบบใหม่ก็คือการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ซึ่งมีการใช้เครื่องมือหลายหลายอย่างมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้ Google Classroom การใช้ YouTube Live มาเป็นสื่อผสมผสมผสานกันสามารถจัดทำนวัตกรรมต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ได้ก็ถือว่าเป็นเครื่องมือที่ดีในการใช้งานในในยุคที่มีโคโรนาและไม่สามารถทำการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ตามปกติ ก็ถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้งานได้ฟรีแล้วก็ค่อนข้างสะดวกถึงแม้ว่ามีปัญหาในเรื่องของเครื่องมือของนักเรียนบางคนจะไม่มีเครื่องมือที่มีความพร้อมในการเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แต่ก็แก้ไขปัญหาด้วยการใช้เอกสารการสอนที่เป็นกระดาษนำไปให้นักเรียนได้ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อที่จะให้นักเรียนสามารถเรียนรู้พร้อมกับเพื่อนเพื่อนได้ ในเรื่องของมุมมองว่าในการจัดการสอนในระหว่างการแพร่ระบาดนั้นมันก็คงจะเป็นเรื่องออนไลน์แหละเพราะว่ามันไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามปกติได้” (ครู คนที่ 5)

“ในการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการเกิดโควิด-19 นั้น เป็นสิ่งที่จะว่ายากก็ยากจะว่าง่าย ก็ง่าย เนื่องจากเป็นการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนส่วนมากก็จะมีคามชำนาญในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อยู่แล้ว ทำให้ไม่ต้องปรับตัวอะไรมากมาย ซึ่งจะแตกต่างกับครูผู้สอน ที่จะต้องมีการสร้างสรรค์วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสนใจในเนื้อหา ในช่วงๆแรกๆ ที่โรงเรียนจะให้การสอนผ่านช่องทาง Facebook Live เพียงอย่างเดียว ซึ่งปัญหาที่พบก็คือ การดีเลย์ของการไลฟ์ นักเรียนไม่สนใจเรียน อินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ทำให้ครูต้องสรรหาวิธีการต่างๆ มาเพื่อดึงดูดผู้เรียน หรือให้ผู้เรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติม ศึกษาทบทวนด้วยตนเองได้ เป็นต้น คุณครูก็อาจจะต้องมีการทำใบงานหรือแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับผู้เรียน มันก็ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น แต่ก็จะมีปัญหากับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจเรียน กลุ่มนี้ครูจะต้องคอยจี้เป็นรายบุคคลเพื่อไม่ให้นักเรียนกลุ่มนี้ขาดโอกาสไป (ครูคนที่ 6)

1.1 ผู้สอนมีวิธีการอย่างไรในการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียนในระหว่าง การเกิดโรคระบาดโควิด-19

“ บอกได้เลยว่าช่วงเวลานั้นนะทุกคนมันใหม่หมด นักเรียนก็ใหม่ แล้วก็ครูก็ใหม่นะ คุณครูมักจะดึงดูความสนใจที่แบบว่า หนึ่งก็คือใช้ตัวเองเป็นตัวสื่อ จากที่สังเกตดูนะ ครูก็จะ แต่งตัวให้เป็นที่ดึงดูดสายตาของผู้เรียนนะ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนเนี่ยค่อนข้างยาก เพราะ ด้วยพื้นฐานของตัวเครื่องมือพื้นฐานของตัวระบบสื่อสาร อย่างเฟซบุ๊กเฟสเนี่ย นักเรียนบางทีเขาก็ เปิดกล้องไว้ เปิดฟังครูเฉยๆ แต่ว่าจริงๆ แล้วเขาแอบเล่นเกมอยู่ ทุกโรงเรียนเจหมดนั่นแหละคือ เด็กออนไลน์ไว้ แต่ปิดไมค์ ปิดกล้อง เด็กเห็นหน้าครู แต่ครูไม่เห็นหน้าเด็ก เพราะฉะนั้นนะ เราจะ เห็นว่าคุณครูเนี่ยมักจะใช้รูปแบบที่ใช้ตัวเองเป็นสื่อ พูดเล่นพูดจาเพื่อดึงดูความสนใจนะ บางทีก็ ทำตัวadapt ตัวเองให้เป็นเหมือนแม่ค้าใช้มัย เหมือนขายของออนไลน์นะ คุณครูก็ใช้กลยุทธ์ต่างๆ ค่อนข้างจะมีความหลากหลายอยู่นะ แต่ว่าส่วนหนึ่งเนี่ยเพื่อจะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนนั่นแหละนะครับ เมื่อครูทำในรูปแบบนี้มันก็จะดึงดูความสนใจของเด็ก (ผู้บริหารคนที่ 1)

“ ผู้สอนเขาก็จะมีวิธีการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนผ่าน FacebookLive โดยเน้นการตอบกลับข้อความ โดยใช้ข้อความ การเล่นเกม หรือ การทำกิจกรรมแบบโต้ตอบระหว่างครูผู้สอน และ ผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ คล้ายคลึงกับการอยู่ในห้องเรียน (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ ในส่วนของครูผู้สอน จากที่เราได้สังเกต แล้วก็ได้ประเมินผลจากการที่คุณครูได้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนนะคะ คือโรงเรียนเราเนี่ย ก็ได้จัดการเรียนการสอนผ่านกูเกิ้ลมีทนะคะ ก็ ได้เห็นว่าคุณครูเนี่ย ไม่ว่าจะเป็นการนำการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้คะ นำเกมมาใช้ โดยผ่าน สื่อมาดึงดูดความสนใจ ก็คือนอกจากดูจอแล้วก็อาจจะมีการเล่นเกม คาซุท หรืออื่นๆ เป็นการแบบ ใช้แอปพลิเคชันมาประกอบในการจัดการเรียนรู้ ในการนำเข้าสู่บทเรียน ในการวัดประเมินผล นอกจากนี้ในการสอนเนี่ย ครูก็ไม่ได้บรรยายอย่างเดียว ครูก็จะต้องมีคลิปวิดีโอต่าง ๆ มาเป็น ตัวอย่างให้เกิดความสนใจมากยิ่งขึ้นคะ ในส่วนของการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ ” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ ครูเขาก็จะมีการสร้างสภาพแวดล้อมในเรียนออนไลน์ที่เป็นกันเองและใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ อาจใช้เครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาส เข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เช่น การใช้ระบบเรียนออนไลน์ที่มีการตอบสนองได้อย่าง ทันท่วงทีและสร้างพื้นที่ที่เป็นกันเองสำหรับผู้เรียนให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปัน

ประสบการณ์กัน นอกจากนี้ยังสามารถให้กิจกรรมที่สนุกสนานและเพลิดเพลินเพื่อสร้างความสนุกสนานในการเรียนรู้ สร้างเนื้อหาที่น่าสนใจ สนุกสนานและเป็นประโยชน์ โดยให้ความสำคัญกับความเป็นมัลติมีเดียร์ การนำเสนอที่ชัดเจนและน่าสนใจ “ (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ ในช่วงเวลาที่ผู้สอนต้องทำการสอนหรือให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนผ่านทางออนไลน์ในช่วงโรคระบาด COVID-19 สิ่งที่สำคัญคือการสร้างสภาพแวดล้อมให้ผ่อนคลายสำหรับผู้เรียนทุกคน เพราะว่าไม่ใช่ทุกคนทุกคนจะมีความกล้าแสดงออก ดังนั้นการที่ครูจะสามารถดึงดูดเด็กได้ ก็ต้องเริ่มจากการสร้างบรรยากาศซะก่อน หากนักเรียนไม่มีความกดดัน มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ เขาก็จะเริ่มจดจ่ออยู่กับเนื้อหาที่ครูตั้งใจจะถ่ายทอด นี่คือวิธีที่ผู้สอนสามารถใช้เพื่อดึงความสนใจและสมาธิของผู้เรียนในช่วงนี้ อีกอย่าง หากครูรู้จักสร้างสถานการณ์การเรียนที่เพลิดเพลิน ใช้วิธีการสอนที่น่าสนใจ เช่นการใช้เกมการเรียนรู้, การใช้สื่อที่สร้างความสนุกสนาน และการใช้ตัวอย่างที่เข้าใจง่ายก็จะยิ่งเพิ่มความสนใจของผู้เรียนให้มีสมาธิได้มากขึ้นด้วย” (ผู้บริหารคนที่ 5)

“ การสอนในช่วงโรคระบาดนี้ ครูต้องปรับตัวและเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน จากที่สังเกตมาจะเห็นคุณครูเลือกใช้แพลตฟอร์มการศึกษาออนไลน์ เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Teams เพื่อสื่อสารและสอนผู้เรียน ซึ่งช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นหรือจะเรียกอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นแพลตฟอร์มที่มีการสื่อสารได้ 2 ทาง ระหว่างครูและนักเรียน มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน สร้างกิจกรรมที่ทำทายและน่าสนใจ เช่น การแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ, การสร้างโปรเจกต์ร่วมกัน หรือการให้โจทย์ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน สร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่นและสบายใจ เช่น การให้เวลาพักผ่อนคลายระหว่างการเรียนเพื่อเป็นการพักสายตา ลดความเครียดไปในตัวหรือการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง การใช้วิธีการเหล่านี้อาจช่วยให้ผู้สอนสามารถดึงดูดความสนใจและสมาธิของผู้เรียนในช่วงโรคระบาดโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ผู้บริหารคนที่ 6)

“วิธีการดึงความสนใจ ลำดับแรกคือครูจะคิดเสมอว่าถ้าอยากจะได้ความสนใจจากนักเรียนอย่างแรกจะต้องมาจากตัวครูก่อน ช่วงที่เรียนออนไลน์เราจะเรียนผ่านทาง google meet นะคะจะใช้น้ำเสียงที่ดึงดูดนักเรียนหรืออาจจะใช้สื่อประกอบต่างๆ มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย โดยในช่วงนั้นรับผิดชอบสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเป็นเด็กค่อนข้างโตเทคนิคที่ใช้เลย

ประจำเลยก็คือมาครั้งแรกเลยเปิดมาเจอกันคาบแรกก็ใช้วิธีการเช็คชื่อก่อนแล้วก็ใช้วิธีการให้เพื่อนช่วยตามเพื่อนคะหลังจากนั้นถ้าเป็นการเรียนการสอนอย่างคุณครูสอนวิชาภาษาไทยเด็กๆอาจจะเป็วิชาภาษาไทยอยู่แล้วด้วยความที่เป็นเนื้อหาวรรณคดี หลักภาษา เฉพาะในห้องเรียนปกติเค้าก็จะไม่ค่อยเข้าใจและเมื่อต้องสอนเป็นออนไลน์เด็กยังไม่ค่อยเข้าใจเราก็จะต้องหาเทคนิควิธีการคะอย่างคุณครูตอนนั้นจำได้ว่าใช้ใช้ตัวสื่อและแอปพลิเคชันเข้ามาช่วยช่วยดึงดูดความสนใจ ผนวกเข้ากับรายวิชาภาษาไทยคะ” (ครู คนที่ 1)

“ผู้สอนมีวิธีการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนผ่าน Facebook Live โดยเน้นการตอบกลับข้อความ โดยใช้ข้อความคำถาม การเล่นเกม หรือการทำกิจกรรมแบบโต้ตอบระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกับการอยู่ในห้องเรียนโดยนำเทคโนโลยี เช่น Google Classroom มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูสามารถใส่ใบความรู้ ใบงานและทดสอบนักเรียนผ่านชั้นเรียนออนไลน์ได้ ตลอดจนการทำงานกลุ่มครูสามารถให้นักเรียนแก้ไขเอกสารร่วมกันผ่าน Google Doc และ Google Slide โดยครูสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนคนใดทำกิจกรรมร่วมกันมากน้อยเพียงใดเนื่องจากสามารถเช็คชื่อและช่วงเวลาในการทำงานออนไลน์ของนักเรียนได้” (ครู คนที่ 2)

“จริงจริงการเรียนออนไลน์เนี่ย บางครั้งเราก็มองไม่เห็นผู้เรียน ว่าผู้เรียนเนี่ยทำอะไรอยู่ นั่งเรียนหรือนอนเรียน เพราะฉะนั้นเนี่ยการที่เราจะดึงดูดความสนใจและกัสมาธิของผู้เรียนเนี่ยหนึ่งก็คือการเสริมแรงทางบวกแล้วคุณครูต้องมีวิธีการเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียนว่า ถ้านักเรียนทำพฤติกรรมแบบนี้เนี่ย นักเรียนจะได้รับรางวัลอะไรหรือมีผลอะไรที่มันเชิงบวกให้กับนักเรียนนอกจากนั้นเนี่ย คุณครูก็ต้องมาวางแผนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ แต่ถ้าคุณครูจะบรรยายไปอย่างเดียวเนี่ยเนาะ ผ่านภูเกิลมีทเนี่ย นักเรียนก็อาจจะมีความสนใจน้อยลงเพราะฉะนั้นมันก็มีสองประเด็นก็คือหนึ่งตัวคุณครูเองที่จะต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้สอดคล้อง กับกับสถานการณ์ แล้วก็เป็นการวางแผนการรวมให้ผู้เรียนเนี่ย มีส่วนร่วม ถ้าเค้ามีส่วนร่วมเนี่ยเค้า ก็น่าจะมีสมาธิมีความสนใจมากขึ้นรวมถึงการเสริมแรงทางบวก หรือบางครั้งถ้ามันเยอะจริง ๆ เนี่ยเราก็อาจจะใช้วิธีการเสริมแรงทางลบเข้าไปบ้าง แต่ก็น่าจะใช้น้อยมาก ๆ นะกับการเสริมแรงทางลบ” (ครูคนที่ 3)

“ การดึงดูความสนใจ ของผู้เรียนหรือทำให้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียนมากขึ้นเนี่ย เราต้องมีเทคนิคการสอนที่ดี คือเราอย่าพูดคนเดียว เราต้องมีออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด อาจจะเป็นรายบุคคล เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีอินเตอร์แอคทีฟกับผู้สอน ให้นักเรียนมีการโต้ตอบกับครูเป็นระยะๆแล้วเด็กก็จะให้ความสนใจในการเรียนการสอนมากขึ้น ” (ครูคนที่ 4)

“ สิ่งสำคัญอันแรกเลยนะครับ ก็คือใน ความเราไม่ได้พบเจอกับนักเรียนครับ เลยทำให้เราไม่รู้เลยว่าพฤติกรรมของเค้าในห้องเรียนเป็นยังไง ดังนั้นที่แก้ปัญหาตอนนั้นนะครับ ก็คือพยายามกระตุ้นด้วยการตั้งคำถามให้มากขึ้น ปกติห้องห้องเรียนเราอาจจะถามอยู่ประมาณหนึ่ง แต่เราก็อาจจะกระตุ้นด้วยคำถามให้มากขึ้นกว่าเดิมนะครับแล้วก็ ใช้ ซาวด์เอฟเฟคพร้อมด้วยครับ เพื่อกระตุ้นให้บรรยากาศดูตื่นเต้น ดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น แล้วก็เนื้อหาที่จะออกแบบใหม่หมด แต่ก่อนอาจจะแบบบรรยายเนื้อหา ก็จะออกแบบเป็นแนวกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือทำมากยิ่งขึ้น ก็จะช่วยดึงความสนใจของเด็ก หรืออาจจะให้เด็กได้โต้ตอบกลับมา เป็นการพิมพ์ตอบในช่องแชทครับ “ (ครูคนที่ 5)

“ ก็จะพยายามพูดคุย ติดตามข่าวสารประจำวันจากสื่อต่างๆ ในช่วงขณะนั้น และติดตามข่าวสารหรือแนวทางที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในแวดวงการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา พยายามเชื่อมโยงจากข่าวสารเหล่านั้นเข้ากับเนื้อหาของ การสอน หรือแนวทางการปฏิบัติตนในช่วงเวลาแพร่ระบาด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตในช่วงนั้น หรือถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ รวมถึงผลกระทบในครอบครัวจากการแพร่ระบาดดังกล่าว สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าสนใจให้ผู้เรียนเขารู้สึกเหมือนได้คุยอยู่กับเพื่อน ให้เขากล้าแสดงออก พอเขาสบายใจเขาก็จะให้ความสำคัญกับเราเอง “ (ครูคนที่ 6)

1.2 การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้จากผู้สอนสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไร ในระหว่างที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“ การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้จากผู้สอนสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้ระบบ Team Teaching เกิดการระดมความคิด การบูรณาการระหว่างครูผู้สอน ในรายวิชา และในระดับชั้นเดียวกัน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ผู้เรียน ผ่านการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันจัดกิจกรรมภายใต้ข้อจำกัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ” (ผู้บริหารคนที่ 1)

“ คิดว่าไม่แตกต่างกัน คือครูเนี่ย ก็ยังสอนได้ดีมีศักยภาพได้เต็มศักยภาพเหมือนเดิม เพียงแต่ว่าครูอาจจะมีภาระเพิ่มขึ้นในการเตรียมตัว แต่การถ่ายทอดเนี่ยก็คือไม่แตกต่างกัน ระหว่างตอนที่เรียนแบบว่าแบบปกติกับแบบวิถีใหม่ ไม่แตกต่างกันเพราะว่าด้วยครูอาจจะเน้น กิจกรรมการเรียนการสอนที่มันเป็นแอคทีฟ เลิร์นนิ่ง อยู่แล้วมันก็เลยดูไม่แตกต่างกัน (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ ในการบริหารเนี่ย ครูเรียกหัวหน้ากลุ่มสาระแล้วครูก็ประชุมออนไลน์ บอกว่าในการเข้า สอนให้เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาตามตัวชี้วัดหลัก ตัวชี้วัดเสริมกับตัวชี้วัดรองอะไรพวกเนี่ย เอาไว้ตอนหลังเลย เพราะทำที่สุดแล้วนะ ตัวชี้วัดหลักนั่นแหละคือเป็นตัวที่กำหนดว่าเด็กผ่าน ตัวชี้วัดใหม่ เพราะฉะนั้นเนี่ย ก็ต้องบอกแหละว่าเราลดเนื้อหาลงมาค่อนข้างเยอะตัวชี้วัดรองๆเนี่ย บางทีก็ให้ลักษณะเป็นการประเมินโดยการเข้าบูรณาการไปกับตัวชี้วัดหลักนะ แต่ว่าตัวชี้วัดหลัก จะต้องประเมินทุกตัวชี้วัด เพื่อลดเนื้อหาให้เด็ก (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ การถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ในระยะเวลาที่ไม่สามารถเข้าห้องเรียนได้ เครื่องมือเหล่านี้จะสามารถสร้างสไลด์เพื่อการนำเสนอ สร้างวิดีโอการสอน เพื่อเชื่อมโยงระหว่างผู้สอน และนักเรียนในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ “ (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ คิดว่าการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนะ ในระหว่างการระบาดของโรคโควิด-19 เพราะมีการใช้เทคโนโลยีในการสอนออนไลน์ ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมาก ๆ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่โรงเรียนปิด นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ และสามารถทำการบ้านหรือแบบฝึกหัดที่กำหนดได้ คุณครูก็สามารถสร้างเนื้อหาการเรียนการสอนที่น่าสนใจและมีคุณภาพสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้น ใช้วิธีการที่สอดคล้องกับวัยและระดับความเข้าใจของนักเรียน และบางครั้งผู้เรียนก็ยังสามารถกลับไปเรียนซ้ำๆ ในหัวข้อที่ตนเองยังไม่เข้าใจได้อีกด้วย (ผู้บริหารคนที่ 5)

“ การทำให้การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะ มีการใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การถ่ายทอดเนื้อหาวิชา

ความรู้ให้มีประสิทธิภาพมาก ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 โดยทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา เข้าถึงเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้วิธีการที่ตอบสนองต่อความสนใจและรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน “ (ผู้บริหารคนที่ 6)

“ เรื่องของการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ ด้วยความที่เราเคยชินกับการที่ต้องยืนสอนเด็กอยู่หน้าห้องเวลาเราคุยกับเด็กก็คือแบบเราจะได้อายคอนแทคได้คอนแทคกับเค้า ดูเห็นลักษณะท่าทางตอนเข้าเรียนแต่พอกลายเป็นเราต้องมาสอน ผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่เรารู้สึกเลยว่าตัวเราเองจะประสิทธิภาพในการสอนลดลงจะด้วยความที่เราอะเหมือนคุยคุยกับเด็กต่อให้เด็กเปิดกล้องก็จริงแต่ว่ามันก็ไม่ได้เห็นภาพรวมเห็นปฏิริยาภาพรวมของเด็กเด็กก็จะเลยทำคิดว่าเรา ทั้งนี้ส่วนของเทคนิควิธีการสอนคุณครูเต็มที่อยู่แล้วแต่ถามว่าสำหรับการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามันก็มีบางมุมที่แบบเราอยากเจอเด็กๆที่แบบเอี่ยมองบ๊อบเด็กแย่งกันยกมือตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์ที่มากกว่านั้นก็เลยรู้สึกว่าการถ่ายทอดความรู้จะมัน ยังไม่ใช่ในรูปแบบที่เราอยากจะทำให้เป็นมากกว่า” (ครูคนที่ 1)

“ ถ้าเทียบกับก่อนหน้าที่จะมีการแพร่ระบาดก็ต้องบอกว่่าน้อยลงเพราะว่าด้วยเราไม่สามารถที่จะคอนโทรลเด็กทั้งห้องได้เพราะว่าเราไม่เห็นเด็ก บางคนก็ไม่ได้ไม่ได้มีสมาธิอยู่กับเราเต็มที่หรือตลอดเวลาแล้วเราไม่สามารถที่จะเช็คได้ตลอดเวลาว่าเด็กรับจากเราไปได้เท่าไร เพราะฉะนั้นถ้าถ้าเกิดว่าถามในเรื่องของประสิทธิภาพเนี่ยคิดว่าน้อยลงจากจากก่อนหน้าที่จะมีการแพร่ระบาด (ครูคนที่ 2)

“ ถ้ามองในตัวเองนะครับเนี่ยเรื่องการถ่ายทอดความรู้เนี่ยไม่ว่าเราจะเรียนออนไลน์หรือออนไซต์เนี่ย คุณครูก็ต้องถ่ายทอดองค์ความรู้เนื้อหาสาระตามตัวชี้วัดให้ครบถ้วน คือน่าจะเท่าเดิมนะ แต่มันเป็นแค่การเปลี่ยนวิธีเนาะจากวิธีที่เราจัดกิจกรรมเป็นชั้นเรียนเราเจอเด็กแล้วเรามีการกิจกรรมกลุ่ม เราก็ได้เนื้อหาความรู้เท่าเดิมกับการที่เราเปลี่ยนรูปแบบไปสอนออนไลน์เราก็ต้องจัดเนื้อหาวิชาเนี่ยเท่าเดิมตามตัวชี้วัดอยู่แล้ว ดังนั้นก็ในมุมมองของครูก็ว่าการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้เนี่ยเราก็มีประสิทธิภาพเท่าเดิมกับกับการเรียนในในภาวะปกติ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเนี่ยมันจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของผู้เรียนด้วยคือผู้เรียนเนี่ยถ้าเรียนอยู่ในในห้องเรียนโดยภาวะปกติเนี่ยเขาอาจจะรับเนื้อหาความรู้จากเราเนี่ยได้จำนวนหนึ่งแต่พอเขาไปเรียนออนไลน์แล้วเนี่ยบริบทที่บ้านเขา เช่น เสียงรบกวนมีรีเปล่า หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มันอาจจะสะดุดหรือบางครั้งเนี่ย

อาจจะทำให้เขาเนียได้รับการถ่ายทอดความรู้ตรงนี้ มีประสิทธิภาพน้อยลงนี่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมหรือบริบทของผู้เรียนด้วย” (ครูคนที่ 3)

“คุณครูสามารถทำได้มีประสิทธิภาพอยู่แล้วยกเว้นในเรื่องของ บางเนื้อหาวิชาที่เป็น การลงมือปฏิบัติ ตรงนั้นเราต้องยอมรับว่าการเรียนออนไลน์มันไม่สามารถที่จะลงมือปฏิบัติได้จริง เหมือนกับการมาเรียนในสถานศึกษา เพราะฉะนั้นมันก็จะเน้นไปเรื่องของ ทฤษฎีจะรับส่วนในเรื่องของการปฏิบัติก็ยิ่งอย่างมากก็ทำได้แค่การสาธิตหรือให้ดูคลิปวิดีโอประกอบประมาณนั้นครับ ซึ่งมันก็จะมีประสิทธิภาพน้อยลง แต่ว่ามันก็ไม่สามารถทำได้จริงอยู่แล้วในสภาวะการเรียนออนไลน์ครับ” (ครูคนที่ 4)

“ในส่วนของการถ่ายทอดความรู้ณะครับ ผมมองว่า ถ้าดูในตัวบุคคลนะครับอันนี้ในตัวบุคคลนะว่า ถ้านักเรียนให้ความสนใจกับเราหรือมีความพร้อมมากพอที่จะเรียนในช่วงออนไลน์ครับ ในส่วนของการได้ความรู้ผมว่าไม่ต่าง แต่ถ้ามองในภาพรวมคือจะมีนักเรียนที่มีทั้งความไม่มีความพร้อมในอุปกรณ์ไม่มีความพร้อมในอินเทอร์เน็ตนะครับ อันนี้ก็จะทำให้ถ้ามองในภาพรวมก็ยังคงมองว่า ก็ยังน้อยกว่าที่จะเจอกันในห้องเรียนปกติ” (ครูคนที่ 5)

“โดยส่วนตัวพยายามถ่ายทอดความรู้เต็มที่ แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้ส่งผลกับการเรียนการสอนกับผู้เรียนบางกลุ่มอย่างเดียวนั้นได้ แต่สำหรับผู้เรียนที่สนใจ พยายามถ่ายตอดนานาสาระทุกเรื่องราวทั้งในคาบเรียนตามตาราง หรืออาจจะเลยไปถึงคาบที่ผู้เรียนว่างอยู่เป็นประจำ เพื่อชดเชยบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่ไม่สามารถจัดได้เป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีกับผู้เรียนบางกลุ่ม” (ครูคนที่ 6)

1.3 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถครอบคลุมเนื้อหาในการสอนได้หรือไม่ อย่างไรในระหว่างที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถครอบคลุมเนื้อหาในการสอนได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นตามตัวชี้วัด และจัดการเรียนการสอนแบบรายคาบ รายชั่วโมง คล้ายคลึงกับระบบการเรียนแบบ Onsite จึงทำให้ครูผู้สอนสามารถสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาตามตัวชี้วัดที่กำหนด “ (ผู้บริหารคนที่ 1)

“ การจัดการเรียนการสอน และสื่อการสอนในตอนนั้น ก็คิดว่าบางเนื้อหา สื่ออาจจะยังไม่ครอบคลุมเช่นวิชาที่เป็นการทดลอง อาจจะได้ดูแค่ทฤษฎี แต่เด็กไม่ได้ลงมือปฏิบัติ แบบพวกสารเคมี ที่บ้านเด็กไม่มี แต่ในการเรียนจะต้องใช้ในการทดลองเนี่ย เด็กก็จะไม่สามารถหามาฝึกปฏิบัติได้ แต่ว่าสื่ออื่นๆ ที่มันเป็นทฤษฎี ก็จะครอบคลุมเนื้อหาแล้วก็คุณครูก็ทำได้ดีมาก ๆ “ (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ สื่อเนี่ยมันเป็นอะไรที่บอกว่าบางครั้งเราก็ไม่เคยเห็นนะคือ ครูใช้สื่อแบบนั้น ใช้สื่อแบบนี้หรือดึงสื่อจากที่มันมีอยู่แล้วเอามาใช้งาน เพราะว่าที่คุณครูก็รู้อยู่แล้วแหละว่า ในเรื่องของการเตรียมการสอน การจัดเนื้อหา เรียงลำดับการสอน การจะไปหาซื้อหรือผลิตสื่อเนาะ บางทีอุปกรณ์ที่อยู่ในบ้านมันไม่เพียงพอ เพราะฉะนั้นครูส่วนใหญ่ก็จะเลือกใช้สื่อที่มีอยู่แล้ว ถ้ามันตรงกับเนื้อหาเนี่ยคุณก็หยิบมาเลย ถ้ามันตอบสนองแบบตัวชี้วัดของคุณได้ คุณครูช่วงนั้นก็ใช้สื่อค่อนข้างหลากหลาย ก็สามารถเอาตัวรอดได้ในช่วงเวลานั้น (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ ในส่วนใหญ่แล้วคุณครูเขาก็จะมีการใช้สื่อในห้องเรียนปกติอยู่แล้ว ซึ่งก็จะครอบคลุมในส่วนของการสอนแทบจะทั้งหมด จะมีก็เพียงแค่อุปกรณ์ที่จะต้องให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเท่านั้นที่ไม่สามารถให้นักเรียนได้ฝึกฝน เพราะเราเองก็ไม่สามารถแจกจ่ายอุปกรณ์ให้เขาไปทำได้ แต่รวมๆแล้วถือว่าสื่อที่คุณครูใช้ในช่วงโควิดนั้น ครอบคลุมเนื้อหาได้เป็นส่วนใหญ่ “ (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ ในการสอนออนไลน์นั้นแทบจะเรียกได้ว่า ครู ต้องมีการเตรียมตัวที่หนักมาก เพื่อสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนให้สามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ดีมากกว่าปกติ มีการออกแบบสื่อให้สามารถดึงดูดผู้เรียนและครอบคลุมกับเนื้อหาที่มีการตัดทอนลงไป หรือบางครั้งก็อาจจะมีการไปหยิบยืมสื่อที่มีอยู่อย่างหลากหลายในอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นในส่วนของสื่อเนี่ยถือได้ว่าครอบคลุมเนื้อหาได้ทั้งหมด (ผู้บริหารคนที่ 5)

“ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนช่วงโควิดนั้น ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดอยู่แล้ว เพราะการจัดการเรียนการสอนก็จะเป็นเนื้อหาที่ครูเขาสอนโดยปกติอยู่แล้ว สื่อเขาก็จะใช้อันเก่าที่มีอยู่มาปรับปรุงให้มันน่าสนใจมากขึ้น หรือบางทีก็อาจจะมีการผสมผสานให้มันดูสนุก เพราะว่ามันเป็นการออนไลน์ มันก็สามารถเลือกใช้สื่อได้มากกว่าการสอนปกติ “ (ผู้บริหารคนที่ 6)

“ด้านของสื่อ นะคะ สำหรับคุณครูแล้วคิดว่ามันมันยังไม่ครอบคลุมค่ะ เพราะว่าอย่าง สมัยก่อนเราอาจจะติดสอน สอนลูก ๆ ที่อยู่ในในห้องเรียนบางที่มันจะมีสื่อที่แบบเป็นสื่อที่เรา จะต้องให้เด็กทำตามแต่อันนี้ด้วยความที่อย่างสมมุติว่าเราเรื่องการเขียนจดหมายก็จตุระ เราจะมี เนื้อหาตอนหนึ่งที่สอนลูก ม.3 เขียนจดหมายก็จตุระ เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ค่ะ อันนี้ถ้า เป็นเมื่อก่อนเราจะพาเด็กเด็กเขียนทีละสเต็ป จะต้องเขียนหัวข้อไหนก่อน อันไหนก่อนเราจะไป ด้วยกันทั้งห้อง แต่ด้วยความที่พอไปเรียนออนไลน์ค่ะ เราไม่สามารถ ใช้สื่อสื่อเพาเวอร์พอยท์เพื่อ บอกเขาได้ แต่พอเราสอนออนไลน์ค่ะ ลูกๆ อยู่ที่บ้านเราอยู่ทางนี้เราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าเด็กๆ สามารถทำได้มั๊ยในขั้นตอนนี้ หรือว่า มันเหมือนมีเส้นบางบางค่ะ คั่นเราไว้ก็คือไอ้ตัวซีซีแอลนี่แหละว่า เราไม่สามารถที่จะใช้สื่อได้อย่างเต็มที่ค่ะ สำหรับในบางหัวข้อบางเรื่องของวิชาภาษาไทย นะคะ” (ครูคนที่ 1)

“สื่อที่ใช้ ถ้าถามว่าครอบคลุมเนื้อหามั๊ย ก็จะมีสื่อที่เป็นสื่อออนไลน์ ที่เขาช่วยเราใน ระดับหนึ่ง อย่างเช่น สสวท.อะไรอย่างเงี้ย ก็จะมีสื่อที่ช่วยให้เราสอนได้ตรงตามตัวชี้วัดหรือตรง ตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ก็ถือว่าครอบคลุมเนื้อหา นะ” (ครูคนที่ 2)

“โดยปกติแล้วในการใช้สื่อในการเรียนช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อเนี่ยเราก็ จะเน้นสื่อที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ เราก็จะมีทั้ง วิดีโอหรือคลิปสั้น ๆ ให้นักเรียนดู รวมถึงพาวเวอร์ พอยต์หรือหรือสื่อต่าง ๆ ถ้าถามว่ามันครอบคลุมเนื้อหามั๊ยก็ต้องตอบว่ามันครอบคลุม เพราะว่า โรงเรียนเนี่ยก็จะมีการวัดมาตรฐานอยู่แล้วว่าสื่อที่เราใช้เนี่ยมันครอบคลุมตัวชี้วัดไหนเรามีการ ขึ้นตอนของการพัฒนาสื่อดังนั้นสื่อที่คุณจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเนี่ยมันจะถูกบรรจุ ไปในแผนจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากหัวหน้ากลุ่ม ผ่านการตรวจสอบจากท่านรอง ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการก็จะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถที่จะครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ และก็ตัวชี้วัดของหลักสูตรครับ” (ครูคนที่ 3)

“สื่อที่ใช้ในตอนโควิดเนี่ยมันมันครอบคลุมอยู่แล้วครับ เพราะว่าในปัจจุบันเนี่ยสื่อ ออนไลน์มันมีครบ เพราะถือว่าเป็นเรื่องของโชคดีที่ยุคอินเทอร์เน็ทอะมันครอบคลุมหมดแล้ว สำหรับโรงเรียนของเรามันครอบคลุมแล้วมันก็เลยไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องของสื่อ มันก็ควบคุมเนื้อหา ได้ทั้งหมดอยู่แล้ว แต่บางอย่างที่เป็นสื่อของจริงมันก็คงจะจับต้องไม่ได้ มันก็คงให้เป็นเป็นสื่อ ประกอบสื่อวิดีโอบ้างหรือสื่อที่ครูถ่ายทอออนไลน์บ้างนะครับ แต่ก็ถือว่าครอบคลุมเนื้อหา ทั้งหมดครับ” (ครูคนที่ 4)

“ผมมองว่าครอบครัวเหมือนเดิมครับ ด้วยความผมสอนวิทยาศาสตร์นะครับ ก็จะมีพวกสื่อวีดีโอพาวเวอร์พอยต์หรือเกมอะไรพวกนี้ครับ ซึ่งในช่องทางมีทอะไรพวกนี้ครับ มันก็สามารถใช้สื่อพวกนั้นได้ตามปกติเลยครับผม ก็เลยทำให้รู้สึกว่สื่อเนี่ย ไม่ได้มีปัญหาเท่าไรหว่าครับผมถ้ายังครอบครัวเนื้อหาเป็นปกติครับผม” (ครูคนที่ 5)

“ในด้านเนื้อหาสาระที่เป็นทฤษฎี สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุม แต่เนื่องจากได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอนในวิชาที่ต้องใช้ทักษะ ในการปฏิบัติหรือทำชิ้นงานต่าง ๆ เป็นกลุ่มตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพได้ขาดหายไป จึงชดเชยโดยการสอนทฤษฎีให้มากขึ้นตามเวลาที่เอื้ออำนวย” (ครูคนที่ 6)

1.4 ผลงานของผู้เรียนที่ได้ตรงความคาดหวังของผู้สอน เช่น งานกลุ่ม, การบ้าน น้อยแค้นไหน ในระหว่างที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“ผลงานของผู้เรียนที่ได้ตรงความคาดหวังของผู้สอน ระดับพอใช้ - ดี เนื่องจากเป็นการสอนในรูปแบบ Online ผ่าน Facebook Live ซึ่งเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ การมอบหมายภาระงาน หรือชิ้นงานจึงเกิดขึ้นน้อยมาก โดยนักเรียนจะเรียนและมีภาระงาน ผ่าน ระบบ VirtualSchool เป็นช่องทางที่ครูผู้สอนจะติดตามการเข้าเรียนและผลการเรียนผ่านระบบ “ (ผู้บริหารคนที่ 1)

“ คิดว่าด้วยความที่พอมันเกิดสถานการณ์แบบนี้ คุณครูก็จะมีปรับโครงสร้างเรื่องของการเก็บคะแนนต่างๆ ก็คิดว่าก็น่าจะตรง เพราะว่าด้วยครูก็มองว่า ตอนนี้เด็กเรียนอยู่ที่บ้านนะเรียนแบบเป็นเรียนออนไลน์นะ การมอบไปงานอะไร คุณครูเค้าปรับมีวิธีปรับใช้ความยืดหยุ่นในการปรับอยู่แล้ว แต่ว่างานกลุ่มเนี่ยช่วงแรก ๆ มันอาจจะมีปัญหาบ้างในการที่แบบว่านักเรียนจะแบ่งงานกันยังไงในการลงมือปฏิบัติ แต่ว่าพอเรารู้ถึงปัญหา คุณครูก็มีการปรับเวลาเข้ากลุ่มก็แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยให้โดยที่ เวลาจับกลุ่มนี้ก็แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มนี้ไปอภิปรายแล้วกลับมาเข้ากลุ่มใหญ่ มันก็จะสามารถทำได้ (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ ในช่วงเวลานั้นอะเด็กเข้ากลุ่มไม่ได้ เด็กทำงานกลุ่มกันไม่ค่อยดีไม่ค่อยดี ช่วงแรก ๆ มีการให้การแบบกลุ่มนะ จับกลุ่มกันแบบออนไลน์แล้วก็คุยงาน แล้วฟรีเซนต์ ก็มีเหมือนกันที่ให้งานแต่ว่าพยายามให้น้อยที่สุด เพราะว่าเราไม่อยากให้เด็กเนี่ยเหนื่อยเกินไป ส่วนการบ้านนี้พยายามที่จะต้องประเมินเค้าให้ได้ภายในคาบ ให้ได้ทำยังไงก็แล้วแต่ แต่อยากให้เสร็จภายในคาบ

จึงเกิดเป็นลักษณะของการใช้ กูเกิ้ลฟอร์ม การใช้ฟอร์มมาทำเป็นแบบทดสอบก็ดีนะ ประเมินผลได้ไวดี ครูก็จะได้ทำงานจำนวนไม่เยอะ ส่งงานให้หน่อยขึ้น ประเมินผลให้ตอบสนองกับตัวชี้วัดได้ จะเป็นลักษณะแบบนี้ คือ พยายามดึงดูนักเรียนด้วยการเข้าคลาสแล้วมีคะแนนเข้าคลาสนะมากกว่า จะไม่ยอมให้จะไม่ยอมให้เข้มให้ใครมีการบ้าน” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ ผลงานของเด็กตรงความคาดหวังของผู้สอนน้อยลงนะ เพราะว่า เด็กยังไม่สามารถปรับตัวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างจากเดิม ส่งผลให้ผลงานของพวกเขาไม่ค่อยตรงกับ ความคาดหวังของครูมากนัก หรืออีกกรณี ที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยี เด็กพวกนี้ก็อาจจะไม่ค่อยได้ติดตามงานหรือส่งงานให้กับครูผู้สอน “ (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ ในการมอบหมายงานให้กับนักเรียนในช่วงนี้ ผู้บริหารได้ให้นโยบายกับคุณครูไปว่า ให้ลดภาระการทำงานให้กับนักเรียน พยายามยืดหยุ่นให้มากที่สุดและไม่มอบหมายการทำงาน เป็นกลุ่มให้กับนักเรียน ดังนั้นเนี่ย ครูเขาก็จะปรับลดในส่วนของความคาดหวังลงมาอยู่แล้ว เพราะ มอบหมายไปบางครั้งนักเรียนก็ไม่สามารถทำได้ “ (ผู้บริหารคนที่ 5)

“ ผลงานของเด็กในช่วงนี้ ไม่ตรงกับความคาดหวังของครูหรอก ครูเขาก็อยาก让孩子ได้เรียนรู้ ได้มีประสบการณ์เยอะ ๆ แต่ด้วยสถานการณ์มันบังคับ การประเมินชิ้นงานต่างๆ มันก็ต้องลดความเข้มข้นลงมา จะไปตั้งเกณฑ์เหมือนเดิมไม่ได้” (ผู้บริหารคนที่ 6)

“ ผลงานก็คือตามแบบประสิทธิภาพของการสอน ของแบบอันนี้เลย ด้วยความที่ ลูก ๆ ค่ะเรียนออนไลน์ ก็ร้อยทั้งร้อยไม่ได้เข้าเรียนแบบเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์อยู่แล้ว ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่มค่ะ มันค่อนข้างติดตามงานยากนะค่ะ แล้วก็ผลที่ได้ก็คือ ไม่ได้เป็นไปตามคาดหวังเลยค่ะ หรือผลงานที่ได้กลับมาก็ยังไม่ได้คุณภาพเท่ากับที่เราตั้งเป้าไว้ค่ะ” (ครูคนที่ 1)

“ ถ้าเป็นความคาดหวังในช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดก็ถือว่าถือว่าเด็กสามารถทำงานได้ตรงตามที่เราคาดหวัง ว่าเด็กควรจะเรียนรู้ได้ในช่วงสถานการณ์แบบนี้ค่ะ” (ครูคนที่ 2)

“การเรียนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะทำให้คุณภาพงานของผู้เรียนเนี่ยมีคุณภาพที่ลดลงนิดนึง มีนัยยะว่าเช่นงานกลุ่มเนี่ยเราก็จะไม่มีการให้งานกลุ่ม เพราะว่าเนื่องจากผู้เรียนเนี่ยจะไม่ได้มาเจอกัน เพราะฉะนั้นการคาดหวังที่เราวางแผนเอาไว้ว่ามันต้องมีงานกลุ่ม มันก็ทำให้งานตรงเนี่ยถูกตัดทอนลดลงไป ในภาพรวมก็คือคือคุณภาพของงานเนี่ยไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ในภาพรวมเนี่ยนักเรียนก็ยังได้รับการจัดเรียนรู้ที่เป็นไปตามคุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรครับ” (ครูคนที่ 3)

“คิดว่าคง 80% ตรงกับความคาดหวังของคุณครู เพราะว่าดูจากผลการเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก็ไม่ได้แย่อะไร ยกเว้นกลุ่มที่แบบอาจจะไม่ได้สนใจเข้าเรียนเลย อันนั้นก็ในกลุ่มหนึ่ง แต่กลุ่มที่เค้าเข้าเรียนปกติเนี่ยก็ถือว่าผลงานของนักเรียนนั้นก็จะเป็นไปตามความคาดหวังของผู้สอนครับผม” (ครูคนที่ 4)

“ผมก็ยังมองเป็นสองมุมเหมือนเดิมว่าครับว่าถ้าคุณเป็นตัวบุคคลนะครับ ถ้าคุณเป็นตัวบุคคลนักเรียนที่มีความใส่ใจและรับผิดชอบเป็นอย่างดีครับ ก็ไม่มีปัญหาเลย ดังนั้นถ้ากลุ่มไหนที่มีนักเรียนที่สนใจหรือใส่ใจครู ก็ยังคงได้งานหรือการบ้านกลับมาเหมือนเดิมครับ แต่สำหรับคนที่อาจจะติดปัญหาอย่างเงี้ยครับ ก็จะทำให้เป็นการตอบกลับกับเรามาว่าครูครับผมไม่มีอินเทอร์เน็ตครับผมเลยไม่ได้เข้าตรงนี้ผมของงานอื่นได้ใหม่ก็เลยทำให้การส่งงานหรือการบ้านนะครับ มันน้อยกว่าปกติครับผมแต่ถามว่าเด็กพยายามทำไหม เด็กก็พยายามหาทางอื่นนะครับ เราก็ต้องปรับตัวไปครับเพื่อให้การสอนนั้นผ่านไปได้อย่างครับ” (ครูคนที่ 5)

“สำหรับการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น ปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าเรียน online ตามตารางสอนคือช่วงอายุของผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ความสนใจในการเรียน online ต่ำกว่าผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งทำให้ผลงานของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังนัก อีกทั้งในสถานการณ์นั้น ไม่เอื้ออำนวยในการมอบหมายงานกลุ่ม ผู้สอนจึงมอบหมายเฉพาะงานเดี่ยว และให้คะแนนผู้เข้าเรียน online เพราะถือว่ามีความรับผิดชอบในการเข้าเรียนตามตารางสอนที่กำหนด” (ครูคนที่ 6)

1.5 เมื่อจำเป็นต้องมีการโต้ตอบระหว่างการสอน การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนในระหว่างที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“ เมื่อจำเป็นต้องมีการโต้ตอบระหว่างการสอน การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นการสื่อสารผ่านทางข้อความ นักเรียนจะเป็นผู้พิมพ์ข้อความ ส่วนครูผู้สอนจะเป็นการสื่อสารผ่านเสียงเป็นส่วนใหญ่ในการอ่านข้อความและพูดคุยโต้ตอบกัน รวมถึงทีมครูผู้สอน จะเป็นผู้ตอบข้อความของนักเรียนด้วย แต่อาจตอบกลับข้อความของนักเรียนได้ไม่ทั้งหมด อาจตีตกหล่น หรือข้ามบางข้อความของนักเรียนได้ “ (ผู้บริหารคนที่ 1)

“ ในช่วงแรกแรก ถ้าเกิดว่าเราเนี่ยในตัวของเราครูผู้สอนเองเนี่ยสื่อสารกับผู้เรียนน้อย ก็คือถ้าเน้นการบรรยายเนี่ยมันจะมีปัญหาแน่นอน เพราะว่าเราก็ไม่สามารถตรวจเช็คได้ว่า เด็กฟังอยู่ มั้ยหรือว่าระหว่างที่เด็กเปิดฟังอยู่นั้น ตัวเด็กอยู่ที่ไหนถ้าไม่ได้เปิดกล้อง เพราะมันก็มีความจำกัดของเรื่องอุปกรณ์ในการสื่อสาร เช่น คุณครูกล้องหมุนเปิดไม่ได้ มันก็ทำให้เราไม่เห็นเด็กละ แต่ถ้าครูเน้นบรรยาย บรรยายตลอดไม่ได้มีการซักถามไม่ได้มีการเปิดไมค์ตอบ มันก็จะทำให้การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนเนี่ยน้อยลง เพราะฉะนั้นเราเห็นคุณครูก็คือครูจะเน้นการถามบ่อยขึ้น ถ้าเปิดไมค์ตอบไม่ได้ก็ให้พิมพ์ตอบ ถ้ามีปฏิสัมพันธ์สื่อสารกับนักเรียนตลอดเวลา ก็คิดว่าจะไม่มีไม่มีผลในการสื่อสารในตรงนี้” (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ การโต้ตอบระหว่างผู้เรียนประสิทธิภาพน้อยครับ อย่างเราใช้ห้องเรียนคลาสรูมของกูเกิลใช้ใหม่ซะ ก็บอกว่าถ้าสร้างคลาสในกูเกิลแล้วเนี่ยมันก็จะไม่มีการโต้ตอบกับนักเรียนเลย ก็เลยเปลี่ยนเป็นการไลฟ์ เป็นการประชุมแบบมีติดตั้ง ลักษณะการเข้าคลาสแบบนี้มันก็จะได้ผลดีกว่า แต่ผลสุดท้ายทางโรงเรียนก็ใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนได้มีการสื่อสารได้อย่างทันท่วงที หรือบางทีก็พยายามบอกว่า ถ้าครูสามารถสอนกลุ่มใหญ่ได้เลยก็ดี ทำให้ประหยัดเวลาและ พลังงาน แต่ก็จะต้องพยายามโต้ตอบกับผู้เรียนให้ได้อย่างทั่วถึง” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ การโต้ตอบระหว่างครูและเด็กเนี่ย ในช่วงแรก ๆ เกิดปัญหาเยอะมาก เด็กไม่เปิดกล้องบ้าง เด็กไม่สนใจเรียนบ้าง เด็กเรียนไม่ทันบ้าง ไม่กล้าสื่อสารบ้าง แต่พอทั้งครูและเด็กเริ่มปรับตัวได้ ก็ดีขึ้น เกิดการสื่อสาร 2 ทาง ไม่เป็นไปทางเดียวแบบเมื่อก่อน มีการอะลุ่มอล่วยให้เด็กมากขึ้น เช่นถ้าไม่สามารถโต้ตอบผ่านไมโครโฟนได้ ก็ให้พิมพ์ตอบแทน ครูก็มีกลยุทธ์ในการซักถามให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น “ (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ การสื่อสารของครูกับนักเรียนจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับผู้สอนและกับนักเรียนเองนะ ครูบางคนสร้างบรรยากาศการสอนที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เด็กเขาก็จะมีการโต้ตอบกับครู แต่เด็กบางคนที่เขาไม่กล้าสื่อสาร ก็จะไม่ค่อยแสดงตัวเท่าไร ครูเองก็ต้องคอยจับสังเกตดูเอา พยายามสื่อสารกับนักเรียนในชั้นเรียนให้ได้ แต่รวมๆแล้ว ก็ยังถือว่าการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนน้อยกว่าการเรียนการสอนตามปกติ “ (ผู้บริหารคนที่ 5)

“ การโต้ตอบระหว่างการสอนน้อยลงกว่าปกติ จากการเข้าไปนิเทศ-ติดตามครูผู้สอน จะเห็นได้ชัดเลยว่า นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนน้อยกว่า 60% โดยเฉพาะครูที่สอนแบบบรรยายเนี่ย นักเรียนแทบจะปิดกั้นปิดไมค์กันหมด คุณครูก็ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้มันมีความน่าสนใจขึ้น “ (ผู้บริหารคนที่ 6)

“ มีประสิทธิภาพน้อยมากค่ะ ด้วยความที่อาจจะเพราะเราใช้สื่อตัวภูเก็ลมีทนะคะ บางทีให้ลูก ๆ ค่ะ เปิดไมค์ถามเรียกชื่อถาม ก็จะไม่มีการปฏิสัมพันธ์ค่ะลูก ๆ ก็จะไม่ตอบไป ดังนั้นการโต้ตอบค่ะรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ยากมากมาก ถ้าจะให้เราถามไปแล้วเด็ก ๆ ตอบกลับมา ค่ะ” (ครูคนที่ 1)

“ มันมีปัจจัยหลายๆอย่าง บางทีเรื่องของสิ่งแวดล้อม เรื่องของสภาพแวดล้อมที่เราควบคุมไม่ได้ ถ้าทั้งเด็กและทั้งครูอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ควบคุมได้ คือบางวันเนี่ยเราอาจจะอยู่ในจุดที่โอเคว่าไม่มีสิ่งแวดล้อมภายนอกรบกวน ก็สามารถโต้ตอบกันระหว่างการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพแต่ถ้าบางวัน เช่น บางทีเด็กเค้าอยู่บ้านเนาะอาจจะจะมีแบบรบกวนของวิ่งผ่านหรืออะไรอย่างเงี้ยเราควบคุมตรงเนี่ยไม่ได้ก็อาจจะมีปัญหาเรื่องการติดต่อสื่อสารบ้าง หรือว่าเรื่องของเครือข่ายสัญญาณการเชื่อมต่อ อะไรอย่างเงี้ย ก็จะมีฝนกับการสื่อสารกับผู้เรียนด้วย” (ครูคนที่ 2)

“ อันนี้สำคัญมาก คิดว่าทุกคนก็จะเจอเหมือนกันก็คือการสื่อสารหรือการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียนเนี่ย จะบอกว่ามีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อย เนื่องจากว่าคุณครูก็จะจัดการเรียนการสอนไปแล้ว ก็จะมีการสอบถามนักเรียนหรือการสื่อสารกันเป็นระยะๆเนอะ เราก็จะพบปัญหาว่า เมื่อเรามีการสื่อสารหรือมีการถามด้วยข้อความต่าง ๆ เนี่ยเราก็จะพบว่าผู้เรียนเนี่ยไม่ค่อยตอบไม่ค่อยสื่อสารกับคุณครูผู้สอน อาจจะเป็นเพราะในระหว่างการสอนเนี่ยผู้เรียนอยู่กับเราเร็วเปล่า หรือบริบทตรงนั้นมันเป็นอย่างงี้ก็เลยทำให้การโต้ตอบ การสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียนเนี่ยประสิทธิภาพลดลงอย่างชัดเจนกับการเรียนปกติ” (ครูคนที่ 3)

“ครูเองใช้ กูเกิลมีทหรือไมโครซอฟท์ทีมหรือบางคนก็อาจจะใช้ไลน์กลุ่มในการสอนซึ่งมันสามารถโต้ตอบกันได้ เพราะฉะนั้นนะการโต้ตอบระหว่างการสอนเนี่ยไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ครับ” (ครูคนที่ 4)

“ในที่นี้ครับก็จะเป็นแค่กลุ่ม ๆ หนึ่งครับผม ที่ได้ตอบกลับมาหาเราเนะครับ แต่ผมก็เคยรีเช็คเพราะว่าบางคนอาจจะมีปัญหาที่ไม่โทรโฟนครับ แบบให้เราส่งสัญลักษณ์มาส่งสติ๊กเกอร์มานักเรียนก็ส่งมาเป็นส่วนใหญ่เนะครับ ก็เป็นส่วนใหญ่ ใช้คำว่าได้เป็นส่วนใหญ่ครับผม ก็มีการโต้ตอบกลับมาได้ดีครับแล้วก็ในในกลุ่มคนที่เค้าใช้ได้อุปกรณ์ได้ปกติหรืออุปกรณ์เค้ามีความพร้อมเค้าก็พยายามช่วยโต้ตอบให้แทนเพื่อน ๆ ครับ พยายามตอบคำถามให้ครับผม” (ครูคนที่ 5)

“สำหรับการโต้ตอบระหว่างการเรียนการสอน สามารถทำได้กับผู้เรียนบางกลุ่มที่ชอบการพูดคุยสนทนากับผู้สอน ซึ่งผู้สอนต้องพยายามสร้างความคุ้นเคย หรือชวนสนทนาในประเด็นที่ผู้เรียนกลุ่มนั้น ๆ สนใจ ทำให้ผู้เรียนเหล่านั้นได้ตอบอยู่เป็นประจำ แต่ในทางกลับกันผู้เรียนส่วนใหญ่อาจมีข้อจำกัดในด้านสภาพแวดล้อมระหว่างการเรียน หรือข้อจำกัดในด้านอุปกรณ์ที่ชำรุดหรือไม่เอื้ออำนวย ทำให้ไม่สามารถโต้ตอบผ่านการสนทนาได้ แต่สามารถเปลี่ยนเป็นใช้ข้อความโต้ตอบทางแชทได้บ้าง” (ครูคนที่ 6)

1.6 เมื่อวัดผลแล้ว ท่านมีความคิดเห็นในผลลัพธ์ทางการสอนของตัวเองอย่างไร เช่น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตามความคาดหวังของท่าน และความคาดหวังจากตัวผู้เรียน มากน้อยอย่างไรในระหว่างที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“จากการวัดผลและประเมินผลในผลลัพธ์ทางการสอนผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอยู่ในระดับดี ผู้เรียนส่วนใหญ่ผ่านการประเมินผลและอยู่ในระดับดี จึงอนุมานได้ว่า ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังและความตั้งใจของครูผู้สอนที่ต้องการถ่ายทอดเนื้อหา วิชา และความรู้ไปสู่ผู้เรียน “ (ผู้บริหารคนที่ 1)

“ ต้องใช้คำว่าตรงกับความคาดหวังใหม่คิดเป็นร้อยละแล้วกัน ก็คือว่า 80% เนี่ยอาจจะตรงกับความคาดหวังละ เนื่องจากเรามีการปรับกิจกรรมให้มันมีความยืดหยุ่นในการวัดและประเมินผลแต่อีก 20% ที่บางที เราตามไม่ได้ เด็กไม่เข้าห้องเรียนเลย ติดต่อผู้ปกครองไม่ได้เราก็จะต้องให้ผลการเรียนเป็น ” ร ” ไว้ก่อนเพื่อที่จะมาแก้ไขผลการเรียนให้ทีหลัง คือมันจะมีใน

ส่วนเปอร์เซ็นต์ที่น้อย ๆ เนี่ย ก็คือเด็กที่เราไม่สามารถติดตามได้ โทรมหาแล้วก็ไม่มา ให้มารับงานก็ไม่มาส่งไปรษณีย์ให้ก็ไม่ส่งกลับมา มันก็จะมีผลในตรงนี้ “ (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ ส่วนของการวัดผล ฟังพอใจระดับหนึ่งนะ คือ เราสร้างความเข้าใจว่าคุณจะต้องลดเกณฑ์ลงมาให้เด็ก เนี่ยถามว่าคุณจะบอกว่าเด็กคนนี้เรียนออนไลน์แล้วกระโดดได้เกรด 4 มันเป็นไปได้หรือหอก ไซ้ใหม่ เราต้องยอมลดเกณฑ์มาเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์พอให้เขาผ่านได้ สามารถส่งผ่านนักเรียนจบได้ จบได้ในลักษณะที่เกิน 70% ก็ถือว่าเยอะแล้ว แล้วก็มาตามเก็บนักเรียนที่ไม่จบเอา (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ ในช่วงที่มีการระบาดของโรค ฝ่ายบริหารก็ได้มีการคุยกันภายในอยู่แล้วว่า จะต้องมีการปรับลดเพดานการวัดผลลงมา ให้ครูผู้สอนมีการยืดหยุ่นในเรื่องของการวัดและประเมินผล ไม่จำเป็นที่จะต้องวัดและประเมินผลผ่านการสอบเพียงอย่างเดียว หรือนักเรียนที่มีปัญหา ในการเข้าเรียน ก็ให้พิจารณาเป็นกรณีๆ ไป เท่าที่ผ่านมาก็ถือว่า ฟังพอใจกับผลลัพธ์ที่ออกมา “ (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ ฟังพอใจกับเกณฑ์ที่นักเรียนจบออกไปนะ ในตอนแรกคาดการณ์เอาไว้ว่า อาจจะมีนักเรียนที่ไม่จบมากกว่า 30% แต่ผลลัพธ์ที่ออกมาก็ถือว่าดีมากกว่าที่คิดไว้ อาจเป็นเพราะมีการหารือกับครูผู้สอนในเรื่องของการยืดหยุ่นของการเก็บคะแนนในช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 ผลที่ออกมาถึงดีกว่าที่คาดไว้ “ (ผู้บริหารคนที่ 5)

“ ผลลัพธ์ของผู้เรียนยังอยู่ในขั้นที่พอใจ เพราะเราเองก็มีการปรับลดในเรื่องของเวลาเรียนหรือคะแนน ผ่านการมอบหมายนโยบายให้ครูผู้สอนนำไปปรับใช้ เพื่อไม่ให้กระทบกับตัวเด็กที่ไม่มีความพร้อม และหากดูจากจำนวนของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ก็ถือว่าประสบความสำเร็จในช่วงของการเกิดโรคระบาดนี้ได้เลย “ (ผู้บริหารคนที่ 6)

“ มันวัดค่อนข้างยาก ด้วยความที่จำได้ว่าตอนนั้นที่มันเป็นช่วงโควิดคะ เราจะไม่ได้เจอเด็กเลยตลอดทั้งหนึ่งปีการศึกษา การสอบวัดผลกลางภาคเลย การสอบวัดผลปลายภาคเลย อย่างเงี้ยคะ มันทำให้เราไม่แน่ใจว่าลูก ๆ ได้รับความรู้ไปเพียงพอมั๊ยแล้วก็รวมถึงวิธีการสอบวัดประเมินผลมันก็ไม่สามารถวัดได้ว่า ความรู้ที่ลูก ๆ ตอบมานั้นนะเป็นความรู้ที่ลูก ๆ ได้อย่างแท้จริงหรือไม่เพราะว่า เบื้องหลังแล้วอาจจะเปิดหนังสือดู หรืออาจจะมีการป้อนคำตอบช่วย แต่ว่าในส่วน

ของการการถ่ายทอดวิชาความรู้ คือเราเต็มที่แต่ว่าในส่วนของการวัดผลมันทำได้ยากมากคะใน สถานการณ์โควิดที่ผ่านมา” (ครูคนที่ 1)

“ถ้าเป็นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดเนี่ยเราไม่ได้คาดหวังว่าเด็กจะต้องได้ เท่ากับตอนที่ก่อนมีการแพร่ระบาดอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผลผลลัพ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กเนี่ยก็ถือว่าก็ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เราคาดหวัง ณ สถานการณ์แบบนั้น และในบางคนอยู่เกินความคาดหวังเรา ของเราด้วยเพราะว่าเราไม่ได้ตั้งความหวังไว้สูงเท่ากับตอนที่ไม่มีสถานการณ์การแพร่ระบาด” (ครู คนที่ 2)

“หลังจากการจัดการเรียนรู้แล้วเนี่ย สิ่งที่คาดหวังของเรา กับผลงานหรือผลลัพ์ที่เกิดขึ้น กับตัวผู้เรียนเนี่ยจริง ๆ ก็ต้องบอกว่าเป็นไปตามที่คาดหวัง แต่คำว่าเป็นไปตามที่คาดหวังก็คือ ถ้า เป็นการจัดการเรียนการสอนปกติเนี่ย เราอาจจะวัดคุณภาพหรืองานเนี่ย สมมุติ 10 ชิ้น แต่ถ้าเมื่อ เกิดเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเราก็ต้องมีการเปลี่ยนวิธีจากคุณภาพงาน 10 ชิ้นอาจจะเหลือ 5 ดังนั้น คุณภาพงานตรงเนี่ย คือภาระหรือปริมาณมันลดลง แต่พอปริมาณมันลดลงเนี่ย ใ้ตัวคุณภาพหรือ ผลลัพ์ที่มันออกมาเนี่ยเราก็ยังคงมาตรฐานเดิมของเรา ยังคงมาตรฐานเดิมในการตรวจงาน นักเรียนหรือในการวัดและประเมินผล ในภาพรวมก็คือว่า ผลลัพ์ที่เกิดขึ้นเนี่ยในเชิงของปริมาณ จะลดลงแต่ในเชิงคุณภาพเนี่ยยังเท่าเดิม” (ครูคนที่ 3)

“เรื่องของการวัดผลเนี่ยจริงๆแล้ว รูปแบบการวัดผลเนี่ยมันปัจจุบันมันก็มีหลากหลาย อยู่แล้ว มันวัดผลตามสภาพจริง มันไม่จำเป็นต้องใช้การสอบอย่างเดียว การสอบในช่วงการเรียน ออนไลน์มันก็ต้องสอบออนไลน์ ผลลัพ์มันก็เป็นไปตามที่คาดหวังไว้เนาะ ก็จะมีเรื่องการวัดผลใน เรื่องของวิชาปฏิบัติ ที่ลงมือปฏิบัติอาจจะเป็นพละศึกษา หรือเป็นวิชาที่ต้องทำแล็บพวก วิทยาศาสตร์อะไรพวกเนี่ย ตรงนั้นเนี่ยก็อาจจะไม่สามารถทำได้ครบนะครบ แต่อาจเปลี่ยนรูปแบบ การทดสอบเป็น ถ่ายวิดีโอให้ครู เพื่อเป็นการสอบแทน” (ครูคนที่ 4)

“ถ้าเทียบกับการสอนในห้องเรียนครับผม ผลที่ได้ก็ค่อนข้างเป็นที่พอใจครับผม แต่ก็ อาจจะมึบ้าง ใช้คำว่าเป็นบางห้องละกันครับบางห้องก็ยังไม่ค่อยกว่าเกณฑ์ที่เราตั้งไว้ครับ ก็พยายาม ปรับรูปแบบไปครับ ก็มีทั้ง ๆ ที่พอใจแล้วก็ไม่พอใจ แต่ก็ถ้ามองภาพรวม ถืออยู่ในเกณฑ์ที่ดีนะครับ สำหรับผม เพราะว่าห้องที่ผมได้สอนนั้นส่วนใหญ่จะส่งงานเป็นอย่างดีครับ” (ครูคนที่ 5)

“ในด้านการวัดผล สามารถทำได้ดีและเป็นไปตามความหวังสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่เข้าเรียนตามเวลาในตารางสอนอยู่เป็นประจำ แต่สำหรับผู้เรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนนั้น ไม่สามารถวัดผลได้เลย เนื่องจากติดต่อไม่ได้และมอบหมายงานไม่ได้เช่นกัน จึงทำให้ผลการเรียนไม่ผ่าน อย่างเลียงไม่ได้”(ครูคนที่ 6)

2. สภาพของการบริหารจัดการศึกษา “ภายหลัง” การแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ภายหลังการเกิดโรคระบาด Covid-19 การจัดการเรียนการสอนได้รับผลกระทบอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการสอนและการเรียนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการระบาดของไวรัสทำให้มีความจำเป็นต้องรักษาความปลอดภัยและป้องกันการแพร่กระจายของโรคระหว่างชุมชนในช่วงเวลาที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้นจึงมีการนำเทคโนโลยีและวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนออนไลน์ และมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์โดยเมื่อมีการเรียนออนไลน์เป็นเวลานาน นักเรียนจำนวนมากต้องหลุดจากระบบการศึกษาและจำนวนไม่น้อยได้รับผลกระทบด้านสุขภาพและพัฒนาการการเรียนรู้ที่ถดถอย การขยายเวลาเรียนจะช่วยให้นักเรียนได้มีเวลาย้อนกลับไปเรียนรู้เนื้อหาที่ไม่เข้าใจในช่วงเรียนออนไลน์และเป็นการปรับพื้นฐานความรู้สู่การเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นในอนาคต รายละเอียดดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“การจัดการเรียนการสอนภายหลังที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การศึกษาไทยได้ก้าวกระโดดคือเราได้บูรณาการทั้งในส่วนของงานที่เราเคยเรียนในห้องเรียนปกติเพราะระหว่างเกิดโรคระบาดเราได้นำเทคโนโลยีนวัตกรรมต่างๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้เป็นการเรียนการสอนที่ผสมผสานกันซึ่งตอนนี้เรากลับมาเรียนที่โรงเรียนแต่ครูก็ยังสามารถใช้สื่อที่ครูใช้มาระหว่างที่เกิดโรคระบาดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้นักเรียนในช่วงที่ขาดเรียนสามารถติดตามงานได้โดยไม่ต้องมาเรียนในห้องเรียน เนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องเรียนให้นักเรียนสามารถส่งงานออนไลน์ได้และสื่อการเรียนการสอนของครูสามารถนำเข้าระบบเครือข่ายเพื่อให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองได้ ในช่วงที่มีการเรียนการสอนออนไลน์ครูจะมีประสบการณ์จากการเรียนการสอนออนไลน์ซึ่งจะต้องดึงความสนใจนักเรียนในการทำสื่อการสอนต่างๆ ครูก็นำสื่อเหล่านั้นมาใช้ในห้องเรียนก็ยิ่งจะได้ผลดีก็คือ ทุกคนมาอยู่ในห้องเรียนได้ใช้เกมได้ใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ไปพร้อมๆ กันมันก็จะทำให้การเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น” (ผู้บริหาร คนที่ 1)

“การจัดการเรียนการสอนในช่วงหลังสถานการณ์โควิด 19 ครูและนักเรียนจะต้องปรับตัวในด้านการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล การใช้สเปร์กแอลกอฮอล์และการดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง ตลอดจนการสวมหน้ากากอนามัยที่ประสานกับทางโรงพยาบาลเครือข่ายมาตรวจให้กับผู้บริหาร ครูและนักเรียน การพ่นยาฆ่าเชื้อในห้องปฏิบัติการและการจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งนักเรียนเป็นเลขที่คู่และเลขที่คี่สลับวันกันมาเรียน นักเรียนและครูจะต้องร่วมมือกันทั้งในการจัดการเรียนการสอนและการป้องกันตนเองจากโรคโควิด 19 ที่ยังมีคนติดเชื้ออยู่ในขณะนั้น ซึ่งครูจะต้องจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยครูจะสอนออนไลน์กับนักเรียนที่เรียนอยู่ที่บ้านควบคู่กับการสอนออนไลน์ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดจะคลี่คลาย โรงเรียนได้ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน โดยผู้เรียนที่มีความประสงค์เรียนแบบ Onsite สามารถเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนได้ และผู้สอนก็จัดการเรียนการสอนแบบ Online ให้กับผู้เรียนอีกกลุ่มในห้องเดียวกัน เวลาเดียวได้อีกด้วย หรือที่เรียกว่า Blended Learning ถึงแม้จะพบปัญหาด้านอุปกรณ์และการใช้งานในการจัดการเรียนการสอนอยู่บ้าง แต่การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ถือว่าเป็นช่องทางที่ดีที่สุด ในขณะที่ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีประสิทธิภาพ 100 เปอร์เซ็นต์เหมือนรูปแบบ Onsite แต่ผู้เรียนที่มีความจำเป็นก็ยังสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านได้ ซึ่งทางโรงเรียนก็ได้มีนโยบายให้เวลาเรียนเต็มจำนวนตลอดภาคการศึกษาและสามารถเลือกรูปแบบช่องทางตามปัจจัยที่เอื้ออำนวยของแต่ละคนได้อีกด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงคิดว่าการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดและประสบความสำเร็จที่สุดในขณะนั้น” (ผู้บริหาร คนที่ 3)

“หลังจากการระบาดของโรค Covid-19 การจัดการเรียนการสอนได้รับการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนภายหลังการเกิดโรคระบาด Covid-19 มีลักษณะ คือ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ การสร้างบทเรียนออนไลน์ หรือการส่งงานผ่านทางอินเทอร์เน็ต ใช้วิธีการผสมผสานการเรียนการสอนระหว่างเนื้อหาดิจิทัลและการเรียนการสอนแบบสำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนมีโอกาสทั้งเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตและเรียนในห้องเรียน มีมาตรการเพื่อให้สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนมีความปลอดภัย เช่น การวัดอุณหภูมิก่อนเข้าโรงเรียน การใช้มาสก์ การสร้างระยะห่างทาง

สังคม และการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อในพื้นที่สาธารณะ และยังคงปรับเปลี่ยนนโยบายการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และพัฒนามาตรการป้องกันภัยและการดำเนินการในอนาคต” (ผู้บริหารคนที่ 4)

“โรงเรียนมีการใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารกับนักเรียนและยังสามารถใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าห้องเรียนได้ นอกจากนี้ยังมีการใช้เครื่องมือการสื่อสารทางออนไลน์ เช่น วิดีโอคอนเฟอริง การประชุมออนไลน์ หรือแชทสด เป็นอีกช่องทางสำคัญในการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครอง โดยโรงเรียนอาจใช้ช่องทางออนไลน์เหล่านี้ ในการเปิดเผยข้อมูลสำคัญและการแจ้งเตือนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารออนไลน์ และการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยที่เนื้อหาการเรียนการสอนถูกสร้างให้เข้าถึงได้ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองขณะอยู่ที่บ้าน” (ผู้บริหาร คนที่ 5)

“หลังจากการเกิดโรคระบาด โรงเรียนได้มีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน ที่เห็นได้ชัดก็คือ มีการนำเอาเทคโนโลยี หรือ นวัตกรรมที่ใช้ในช่วงที่มีการระบาดของโรค มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการใช้แพลตฟอร์มต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การนำเอาสื่อที่มีความน่าสนใจมาใช้ การเก็บข้อมูล การประเมินผลผู้เรียน มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารทางออนไลน์เพื่อให้การเรียนการสอนยังคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย” (ผู้บริหารคนที่ 6)

“หลังจากเกิดโรคระบาด Covid-19 ทำให้เราได้เห็นอะไรใหม่ๆ เป็นการปรับตัว เนื่องจากหยุดเรียนไปประมาณหนึ่งปีแล้วเรากลับมาเจอกันอีกในโรงเรียนเป็นการปรับตัวใหม่ทั้งคุณครูและนักเรียน เรื่องผลการเรียนและความรับผิดชอบรู้สึกว่ามีปัญหากระทบค่อนข้างมากแต่ว่าเด็ก ๆ ก็มีการปรับตัวเรื่องการใช้เทคโนโลยี ในด้านคือการเรียนการสอนได้ดีมากขึ้นคะ ในการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียน สืบเนื่องมาจากตอนที่นักเรียนเคยชินกับการเรียนตอนที่เรียนออนไลน์ นักเรียนบางคนอาจจะไม่มีสมาธิหรืออาจจะไม่ได้สนใจในด้านการเรียน ครูจึงนำรูปแบบการใช้เทคโนโลยีเอามาเป็นสื่อในด้านการสอนได้มากขึ้นโดยจะมีวิธีการให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ให้อ่านรางวัล ให้คะแนนพิเศษ ในการตอบคำถามซึ่งนักเรียนจะไม่ค่อยกล้า

แสดงออกเนื่องจากขาดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆในห้องเรียนแต่พอครูกระตุ้นความสนใจจากเพื่อนช่วยเพื่อนครูช่วยนักเรียนก็รู้สึกว่ามีผลตอบรับในทางที่ดีขึ้น” (ครู คนที่ 1)

“ในส่วนของการได้กลับมาสอนปกติเหมือนได้บรรยากาศเก่าๆกลับมาเรารู้สึกมีความสุขที่ได้สอนที่โรงเรียนการสอนที่โรงเรียนครูและนักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งครูสามารถถ่ายทอดความรู้และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนได้ได้ดีมากกว่าการเรียนออนไลน์” (ครู คนที่ 2)

“การได้กลับมาเรียนที่โรงเรียนเป็นโอกาสดีที่ครูของนักเรียนได้มีโอกาสที่จะเข้าสอนได้เต็มที่โดยแบ่งการเรียนให้นักเรียนมาครึ่งห้องอีกส่วนให้เรียนที่บ้านและสลับกันมาเรียนซึ่งเป็นช่วงที่ครูสามารถติดตามแก้ไขผลการเรียนของเด็กได้อย่างเต็มที่และนักเรียนสามารถนำงานกลับไปทำที่บ้านในช่วงวันที่สลับเรียนที่บ้านซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่ติด 0 ร มส. ลดลงอย่างมาก” (ครู คนที่ 3)

“โรงเรียนมีการดำเนินการจัดสถานที่ในโรงเรียนให้มีระยะห่างและมีมาตรการในการปฏิบัติตนของครูและนักเรียนเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด 19 โดยการเรียนการสอนในห้องเรียนจะมีระยะห่างและแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม สลับกันมาเรียน ซึ่งครูจะมีสื่อและใบงานให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้และจัดการเรียนคู่ขนานระหว่างออนไลน์และออนไซต์เนื่องจากนักเรียนที่ต้องสลับกันมาเรียนจะสามารถเรียนรู้จากที่บ้านในวันที่ต้องหยุดเรียนได้” (ครู คนที่ 4)

“หลังจากเกิดโควิด 19 ครูก็มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีการทำสื่อการเรียนรู้อื่นๆที่เป็นเทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้น ประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้จะมากขึ้นด้วยความที่ครูมีองค์ความรู้ในเนื้อหาความรู้แล้วการถ่ายทอดให้นักเรียนถ้าครูบรรยายไม่น่าสนใจครูก็จะใช้เกมหรือใช้กิจกรรมต่างๆก็เป็นการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น” (ครู คนที่ 5)

“หลังจากการเกิดโรคโควิด ทำให้ตัวเราเองและนักเรียน ต่างก็มีประสบการณ์ในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้น ทำให้ครูเองก็สามารถหยิบจับเอาเทคโนโลยีที่มี มาออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้ดีมากขึ้นด้วย และยังสามารถประยุกต์ในส่วนของการช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้สามารถเรียนได้ทันเพื่อนๆ ผ่าน Google Classroom หรือหากมีนักเรียนคนไหนที่ป่วยจนมาสามารถมาโรงเรียนได้ ก็สามารถเข้าเรียนพร้อมๆกันกับเพื่อนๆภายในชั้นเรียนได้ด้วยการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์” (ครู คนที่ 6)

2.1 ผู้สอนมีวิธีการอย่างไรในการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียนใน “ภายหลัง” การเกิดโรคระบาดโควิด-19

“หลังจากการเกิดโรคระบาดโควิด-19 ครูจะใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์, การสร้างบทเรียนออนไลน์, หรือแอปพลิเคชันการเรียนรู้เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและสมาธิของผู้เรียน มีการจำลองสถานการณ์จริง, หรือการใช้ภาพถ่ายหรือวิดีโอเพื่อสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีความหลากหลาย สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมแบบกลุ่ม, การสร้างโปรเจกต์หรืองานวิจัยที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน เปิดให้โอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น, แบ่งปันประสบการณ์, หรือสนใจในเรื่องที่สนใจ โดยใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์เช่น การสนทนาผ่านแชทหรือการโพสต์ในแพลตฟอร์มการเรียนรู้ “ (ผู้บริหาร คนที่ 1)

“การจัดการเรียนการสอนภายหลังที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วเนี่ย การศึกษาไทยถือว่าได้ก้าวกระโดด ก็คือเราได้บูรณาการทั้งในส่วนของที่เราเคยเรียนในห้องเรียนปกติ เพราะระหว่างเกิดโรคระบาดเราได้นำเทคโนโลยีนวัตกรรมต่างๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมันก็เลยทำให้เป็นการเรียนการสอนที่ผสมผสานกัน ซึ่งตอนนี้เรามาเรียนที่โรงเรียนก็จริงแต่ว่าครูเนี่ยก็ยังสามารใช้สื่อที่ครูใช้ในระหว่างที่เกิดโรคระบาดใช้หมดคะ ซึ่งสื่อพวกนี้มันก็มีความน่าสนใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับครูเองก็มีประสบการณ์ในการดึงความสนใจจากช่วงเกิดโรคระบาดมาอีก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องง่ายเลย ที่คุณครูเขาจะมีเทคนิคหลอกล่อให้เด็กสนใจในสิ่งที่เขากำลังสอน มันทำให้การศึกษาของเราเนี่ยพัฒนาไปอีกขั้นนึงเลย” (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ในการดึงความสนใจของนักเรียนอะนะ ครูเขาก็จะใช้สื่อตอนที่เขาสอนออนไลน์นั้นแหละ มาผสมกับเทคนิควิธีการในห้องเรียน ทำให้ห้องเรียนมันสนุกขึ้น มีการเอาเกมส์เอาวิดีโอมาให้เด็กเรียนได้เรียนรู้และเล่นสนุกไป เด็กๆ เขาก็ชอบ พอชอบมันก็จะเกิดการดึงดูดให้เขาสนใจเอง” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ครูผู้สอนก็จะมีวิธีการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้เกมส์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนาน กิจกรรมแบบกลุ่ม, หรือการสร้างโครงการพิเศษที่น่าสนใจที่สามารถช่วยเพิ่มความสุขสนุกสนานและการมีส่วนร่วมของนักเรียน” (ผู้บริหารคนที่ 4)

“หลังจากที่โรงเรียน สามารถเปิดได้ตามปกติแล้วเนี่ย ถือได้ว่าเป็นยุคทองของการศึกษาเลย เพราะครูผู้สอนจะมีนวัตกรรมต่าง ๆ มีสื่อมาให้เลือกใช้ได้แบบไม่ซ้ำเลย ไม่ว่าจะเป็นสื่อที่สร้างขึ้นมาเอง หรือสื่อที่มีการแจกอยู่ทั่วไป พอมีเครื่องมือมาให้เลือกใช้เยอะ นักเรียนก็ไม่เกิดความจำเจ เป้าหมายในการเรียน มันก็สร้างความน่าสนใจให้กับนักเรียนได้” (ผู้บริหาร คนที่ 6)

“ในการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียน อันนี้สืบเนื่องมาจากตอนที่ลูก ๆ อาจจะไม่แบบ เคยชินกับการเรียนตอนที่เรียนออนไลน์นะคะ ลูกบางคนอาจจะไม่มีสมาธิหรืออาจจะแบบ ไม่ได้สนใจในด้านการเรียนตอนที่แบบเรียนออนไลน์ แต่พอเรากลับเข้ามาเรียนในห้องเรียนแล้วคะ สิ่งหนึ่งที่คุณครูได้รู้สึกไว้ว่า เราได้เทคนิคได้วิธีการสอน ได้รูปแบบการใช้เทคโนโลยีเอามาเป็นสื่อในด้านการสอนเนี่ยได้มากขึ้น พอเราเปิดเรียนมากลับมาเจอกันในห้องเรียนคะ เราก็เอาตั้งแต่ตอนนั้นที่เราแบบศึกษามาแล้ว กลับมาใช้ในห้องเรียนได้ ก็เลยทำให้คุณครูคะสามารถดึงความสนใจได้ ยกตัวอย่างเช่นนะคะ เราก็จะมีวิธีการ มีวิธีการหลอกล่อลูก ๆ ให้ตั้งใจเรียนมากขึ้น ค่ะยกตัวอย่าง เช่นให้ของรางวัลให้คะแนนพิเศษในการตอบคำถามซึ่งลูก ๆ ก่อนหน้านี้ เค้าจะไม่ค่อยกล้าแสดงออก ด้วยความที่แบบต่างคนต่างเรียน ไม่ค่อยรู้จักเพื่อน แต่พอเรากระตุ้นความสนใจจากเพื่อนช่วยเพื่อน ครูช่วยนักเรียน ก็รู้สึกว่ามีความพีคแบ็กกลับมาที่ดีขึ้นคะ” (ครูคนที่ 1)

“เราต้องต้องเข้าใจเด็กก่อนว่า เด็กเนี่ยเรียนออนไลน์มา ซึ่งเค้าเรียนอยู่ที่บ้านเค้า อาจจะชินกับการที่เรียนบนที่นอนเรียน ในห้อง บนโต๊ะกินข้าว ที่เค้าไม่ได้นั่งอยู่กับห้องเรียน เพราะฉะนั้นเรื่องของสมาธิอย่างเงี้ย เราอาจจะต้องค่อยเป็นค่อยไป ก็คืออาจจะเน้นกิจกรรมให้เค้าได้ขยับ ได้เดินได้ลุกมากกว่าการนั่งฟังเรา แล้วก็พยายามให้เค้ามีส่วนร่วมไปกับทุกกิจกรรมที่เราสอน แล้วก็ตั้งแต่เรื่องของ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ดูว่าเค้าชอบเรียนแบบไหน เพราะว่าเราไม่เคยรู้จักเค้ามาก่อนเลยเค้า เด็กบางกลุ่มบางห้องอาจจะชอบเป็นเนื้อหา ชอบนั่งฟัง บางห้องอาจจะชอบทำกิจกรรม ไม่ชอบนั่งฟัง บางห้องอาจจะชอบเล่นเกมอะไร ก็คือต้องพยายามศึกษาเด็กก่อน ว่าเด็กชอบอะไรแล้วก็จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเค้าไป ทางนั้นแต่ละห้องอาจจะไม่เหมือนกันก็ได้แต่ว่ายึดเอาตัวตัววัตถุประสงค์ของการเรียนหรือผลการเรียนรู้เป็นหลัก ว่าสุดท้ายแล้วเด็กต้องบรรลุวัตถุประสงค์ตามนี้” (ครูคนที่ 2)

“มีอยู่สองกรณีนะครับ กรณีที่หนึ่งก็คือ สื่อการเรียนรู้ที่ครูจะนำไปใช้นั้น ทำอย่างไรที่เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สองคือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัด เราจะต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมีกิจกรรมกลุ่มบ้าง มีกิจกรรมเดี่ยวบ้าง มีงานคู่บ้าง มีกิจกรรมซาวเลนจ์บ้าง มีการสรุปการอภิปราย มีกิจกรรมการรู้ที่หลากหลายเพื่อจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและที่สำคัญคือเราต้องมีการเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียนด้วยครับ” (ครูคนที่ 3)

“ต้องใช้เทคนิควิธีการสอน ก็อาจจะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนออนไลน์ เพราะว่าพอมาเผชิญหน้ากันแบบเฟซทูเฟซแล้วเนี่ย เราก็ต้องใช้เทคนิคการสอนที่จะดึงผู้เรียนให้มาสนใจกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากที่สุดครับเนี่ยครับ ใช้กิจกรรมกลุ่มได้แล้วแล้วก็ใช้ ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เราเรียกว่าแอกทีฟเลิร์นนิ่ง มาทำให้ผู้เรียนเนี่ยเกิดความสนใจ” (ครูคนที่ 4)

“เอาในส่วนแรกเลย คือ เอาเทคโนโลยีช่วงโควิดมาปรับใช้ในห้องเรียนของเรามากยิ่งขึ้นครับ ช่วยกระตุ้นให้การเรียนนั้นสนุกมากยิ่งขึ้นครับผม” (ครูคนที่ 5)

“พยายามเชื่อมโยงหรือสนทนาเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ รวมถึงสาระความรู้ที่เป็นปัจจุบัน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน หรือยกตัวอย่างสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอภิปรายความเป็นไปได้ในสถานการณ์นั้น ๆ และแนวทางปฏิบัติในการรับมือจากผลที่คาดการณ์ของสถานการณ์นั้น ๆ หรืออาจจะบอกเล่าเรื่องราวที่ผ่านมาในอดีต เป็นวิวัฒนาการ หรือเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยในปัจจุบัน ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าถึงข้อมูลและใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ในชีวิตจริง” (ครูคนที่ 6)

2.2 การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้จากผู้สอนสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไร "ภายหลัง"การระบาดของโรคโควิด-19

“ก็คือถ่ายทอดได้ไม่ต่างกับที่ก่อนเกิด แต่พอภายหลังการระบาดแล้ว ครูก็มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีการทำสื่ออะไรต่างๆที่มันเป็นเทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้น ก็คิดว่าประสิทธิภาพในการถ่ายทอดก็ยิ่งจะมากขึ้นด้วย ความที่ครูมีองค์ความรู้ในเนื้อหาความรู้แล้วการถ่ายทอด ที่นี้ถ้าครูบรรยายไม่น่าสนใจครูก็จะใช้เกมใช้กิจกรรมต่างๆก็เป็นการเรียนการสอนแบบแอกทีฟเลิร์นนิ่งมากขึ้น เอามาบูรณาการให้มันดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น รู้ว่าการดึงดูดนักเรียนทำอย่างไรมันก็จะถ่ายทอดได้เต็มศักยภาพ” (ผู้บริหารคนที่ 2)

“การถ่ายทอดของครูผู้สอนนั้น ทำได้ดีมากกว่าเดิม อาจจะเป็นเพราะว่า ครูมีประสบการณ์ในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้กับนักเรียนมากขึ้น มีกลวิธีในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนที่หลากหลายวิธี รวมไปถึงมีสื่อเทคโนโลยีให้เลือกใช้มากมาย จึงทำให้การถ่ายทอดความรู้ไปสู่เด็กๆ ทำได้ดีขึ้น” (ผู้บริหารคนที่ 4)

“ครูหลายๆคนสามารถสอนได้ดีมากกว่าแต่ก่อน เพราะว่าครูเขามีการนำเอาสื่อที่ใช้ในโควิดมาปรับปรุงให้มันดูน่าสนใจและเป็นเรื่องง่าย บวกกับนักเรียนก็มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ขั้นตอนต่างๆมันก็ไม่ติดขัด ทำให้การเรียนการสอนมันสนุก เด็กก็สามารถซึมซับเอาสิ่งที่ครูสอนไปได้ง่าย” (ผู้บริหารคนที่ 5)

“จากที่สังเกต พบว่าครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ดีกว่าเดิม ผ่านการใช้สื่อการสอน ที่มีอย่างหลากหลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจมากขึ้น มีขั้นตอนการถ่ายทอดที่น่าสนใจ อีกทั้งยังมีเทคนิควิธีการวัดผลที่หลากหลายด้วย” (ผู้บริหารคนที่ 6)

“รู้สึกว่าการทำได้ดีมีประสิทธิภาพมากขึ้นค่ะ ส่วนหนึ่งเลยคิดว่าได้มาจากสื่อการสอนนะคะ แล้วก็พวกเทคโนโลยีพวกแอปพลิเคชันที่เอามาช่วยสอนค่ะ อย่างเกมแล้วก็พวกรูปแบบวิธีการส่งงานที่มันค่อนข้างจะเรียลไทม์แล้วก็ออนไลน์มากขึ้น มันช่วยลดระยะเวลาลดช่องว่างแล้วระหว่างครูกับเด็กในการติดต่อสื่อสารกัน ก็เลยรู้สึกว่าตรงเนี่ยมันเป็นตัวที่เข้ามาช่วยเสริมทำให้เรามีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้นค่ะ” (ครูคนที่ 1)

“ถือว่าดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะว่าเราสามารถที่จะถามและก็รับรู้ปฏิบัติการจากเด็กได้ คือช่วงที่ช่วงที่มีการแพร่ระบาดเนี่ยบางทีเด็กไม่เปิดกล้องกับเราด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นการการบังคับให้เด็กเปิดกล้องบางทีเด็กก็ไม่โอเค แล้วก็ไม่อยากเรียนแต่ว่าพอหลังจากสถานการณ์โควิดมาปุ๊บเราสามารถที่จะเห็นได้ บางทีเด็กบางคนเค้าไม่กล้าพูดเค้าไม่กล้าถามแต่เค้าสื่อสารกับเราทางสายตา ทางใบหน้าได้ ว่าเค้าไม่เข้าใจหรือเค้าไม่โอเคละ ตรงเนี่ยเราก็สามารถที่จะอธิบายซ้ำหรือเดินไปอธิบายกับเค้าที่โต๊ะได้” (ครูคนที่ 2)

“หลังจากโควิดก็ต้องยอมรับว่ามันก็ดีขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าเรามองในความเป็นจริงเนี่ย เราก็จะพบว่าประสิทธิภาพของการถ่ายทอดความรู้ของเราเนี่ยมันจะมีมากขึ้นกว่าในช่วง โควิด เนื่องจากว่าเราอาจจะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยตรงมากขึ้น เราสามารถที่จะมองเห็นพฤติกรรม

ของผู้เรียนมาว่าระหว่างที่เราเนี่ยถ่ายถอดความรู้หรือจัดกิจกรรมเนี่ย นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไร มีความสนใจอย่างไร เราก็จะสามารถที่จะกระตุ้นนักเรียนเป็นรายบุคคลได้หรือแก้ปัญหาให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ได้ดีกว่าในช่วงโควิด” (ครูคนที่ 3)

“พอมารเรียนในสถานศึกษาปกติ การถ่ายถอดเนื้อหาความรู้เนี่ยมันจะดีขึ้น อย่างสมมุติว่าออนไลน์สามารถทำได้ 70% อันนี้ก็จะสูงขึ้นนะครับ เพราะครูแต่ละคนต่างก็มีประสบการณ์ในการสอนออนไลน์ ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากกันมาแล้ว ดังนั้นพอครูมีการนำเอาประสบการณ์ที่ผ่านมา มาใช้ในการสอนภายหลังการเกิดภาวะระบาด ผลที่ได้ก็คือนักเรียนจะเห็นวิธีการสอนที่เข้าใจได้ง่ายมากขึ้น การวัดผลที่หลากหลายยืดหยุ่น การใช้สื่อมาช่วยในการถ่ายถอดความรู้ให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น” (ครูคนที่ 4)

“พูดได้แบบเต็มปากเต็มคำเลยครับว่าได้มากขึ้นครับ เพราะว่า พอเราได้พบเจอ นักเรียนนะครับมีสื่อกระตุ้นแล้วนักเรียนสนใจเรามากขึ้น แล้วเรารู้สึกว่าเราสามารถดูเป็นรายบุคคลได้มากกว่าครับผม ก็เลยทำให้เราจะได้ฝึกแบบ กลับมานักเรียนเข้าใจหรือไม่เข้าใจมากกว่าครับก็จะได้อธิบายเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้นนะครับผม ก็ทำให้การเกี่ยวกับการถ่ายถอดองค์ความรู้เนี่ยครับได้มากกว่าครับผม” (ครูคนที่ 5)

“การถ่ายถอดเนื้อหาความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Onsite สามารถทำได้ อย่างเต็ม มีการสื่อสารแบบสองทาง มีการโต้ตอบได้ตลอดเวลาของทั้งผู้สอนและผู้เรียน มองเห็นลักษณะทางกายภาพของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน จึงสามารถส่งเสริมและสนับสนุนหรือกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างชัดเจน” (ครูคนที่ 6)

2.3 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถครอบคลุมเนื้อหาในการสอนได้หรือไม่อย่างไร”ภายหลัง” ที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“คิดว่าน่าจะครอบคลุมได้อย่างดีเลย ก็คือจากเดิมในห้องเรียนถ้าเกิดครูรู้ล่วงหน้าว่าถ้าอันสื่อไหนที่ไม่สามารถเข้าการปฏิบัติได้ เพราะมันเกิดอันตราย ครูก็จะมีสื่อที่มันเป็นเทคโนโลยีมาใช้ มาให้ดู มาให้ทดลอง แบบว่าไม่ให้มันเป็นอันตราย อย่างที่มันมีข้อจำกัด ณ ตอนนั้นก่อนที่เกิดโรคระบาด อาจจะไม่ได้ทันได้เรียนรู้ว่าแบบไหนที่จะเอามาใช้แต่พอระหว่างเกิดโรคมีการพัฒนาสื่อแล้วก็นำสื่อชิ้นนั้น มาใช้ประกอบกับสื่อที่ได้ปฏิบัติจริง มันก็จะได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีในการใช้สื่อของครู” (ผู้บริหารคนที่ 2)

“คุณครูเอาสื่อในช่วงออนไลน์นั้นแหละเอามาประยุกต์ใช้เอามาประยุกต์ใช้นะ แล้วก็พอมาประยุกต์ใช้เสร็จคุณครูก็เก็บในสไลด์ในคลาวด์ หรือไม่ก็ทำเป็นกุ๊กกึ่งได้ บางทีก็ไปฝากไว้ในในยูทูป ทีนี้เด็กก็จะสามารถทบทวนได้อีก เพราะฉะนั้นมันจึงเหมือนการพลิกช่วงวิกฤติให้กลายเป็นประโยชน์ไปเลย” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“ครูหลาย ๆ คนก็ได้มีการนำเอาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนช่วงที่มีการระบาดมาปรับปรุงเพิ่มเติมให้มันเข้ากับบริบทการสอนในห้องเรียน มันก็ทำให้เด็กๆ เนี่ย สามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจขึ้น และยังครอบคลุมตัวชี้วัดของรายวิชาอีกด้วย” (ผู้บริหารคนที่ 4)

“คิดว่าครอบคลุมนะ เนื่องจากว่าคุณครูเขาก็มีสื่ออยู่ในมือค่อนข้างหลายหลายแล้ว เพราะสอนในช่วงโควิดมาตั้ง 2 ปี อีกทั้งยังมีสำนักพิมพ์ องค์กรต่างๆ ที่ผลิตสื่อออกมาให้ใช้กันฟรีๆ ครูก็สามารถหยิบมาใช้ให้ตรงกับเนื้อหาที่สอนได้” (ผู้บริหารคนที่ 5)

“สื่อที่คุณครูใช้ก็น่าจะครอบคลุมเนื้อหาอยู่แล้ว เพราะเขาก็เอาสื่ออันเก่าที่ใช้สอนนั้นแหละ มาปรับปรุง มาพัฒนาให้มันทันสมัยขึ้น ดังนั้นมันก็เลยครอบคลุมเนื้อหาที่เขาใช้สอนอยู่แล้ว” (ผู้บริหารคนที่ 6)

“ตั้งแต่ยุคที่โควิดระบาดคะก็เริ่มมีสื่อเข้ามาช่วยคุณครู ไม่ว่าจะเป็นส่วนไหนของแอปพลิเคชัน สื่อพาวเวอร์พอยต์รวมถึงตัวฟังก์ชันอื่น ๆ คะที่เอามาช่วยตั้งแต่ตอนนั้นจนถึงตอนนี้คะพอโควิดหมดไปเราก็นำสื่อเทคโนโลยีตรงนั้นเข้ามาใช้ได้ มันก็เลยทำให้คุณครูคิดว่าสื่อที่ได้มาคะเราสามารถเอามาใช้แล้วก็ปรับใช้กับตอนนี้คะตอนที่เราเปิดเรียนที่โรงเรียนได้แบบครอบคลุมแล้วก็ดี ๆ มากยิ่งขึ้นคะ” (ครูคนที่ 1)

“ข้อดีของการเรียนตอนช่วงโควิด ที่ว่าเราเตรียมสื่อ เราทำสื่อไว้สำหรับการเรียนออนไลน์เยอะ เพราะฉะนั้นเราเอามาใช้ในช่วงหลังจากที่มีสถานการณ์ตรงนี้ได้ใช้ประกอบการสอนก็ได้ใช้อีกทั้งยังสามารถให้เด็กเขาไปทบทวนนอกเวลาก็ได้เช่นกัน “ (ครูคนที่ 2)

“ สำหรับสื่อที่ใช้ก็ยังคงครอบคลุมเนื้อหาอยู่ เนื่องจากว่าเราเป็นครู เรามีตัวที่มากครอบอยู่คือตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็น

สถานการณ์ใดๆก็ตามเนี่ยแล้วสื่อที่เราใช้ก็ต้องตรงแล้วก็สอดคล้องกับหลักสูตรตั้งนั้นก็ยังคงครอบคลุมเนื้อหาในการสอนอยู่แล้ว “ (ครูคนที่ 3)

“ โรงเรียนของเราเนี่ย สื่อที่ใช้การเรียนการสอนเนี่ย มันครอบคลุมอยู่แล้ว เพราะทางโรงเรียนหรือฝ่ายบริหาร จัดงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในเรื่องของสื่อสมัยใหม่ นวัตกรรมต่าง ๆ เราสนับสนุนอยู่แล้วเพราะฉะนั้นคุณครูที่ไม่ว่าจะเป็นโดยเฉพาะสื่อทางด้านไอทีเทคโนโลยีต่าง ๆ ครูสามารถเตรียมมาได้เต็มที่ แล้วก็แต่ละแต่ละห้องเรียนก็จะมีเครื่องมือเครื่องมือในการสอนว่าเป็นโปรเจกเตอร์เครื่องเสียงอะไรพวกเนี่ย ก็สามารถทำให้เรามีสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนได้ครอบคลุมทุกเนื้อหาวิชา” (ครูคนที่ 4)

“ ได้มากกว่าเดิมด้วยซ้ำครับ เพราะว่าเราได้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำให้การสอนของเราอำนวยความสะดวกต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น แล้วก็อำนวยความสะดวกต่อการเช็คงาน ความสะดวกต่อการตรวจงานหรือมอบหมายงาน หรือการแจ้งเกี่ยวกับคะแนน แจ้งเกี่ยวกับการประเมินผลอะไรพวกนี้ครับ ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น” (ครูคนที่ 5)

“ สามารถใช้สื่อได้ทุกรูปแบบ โดยเฉพาะสื่อทางอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและทันสมัย สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา เป็นประโยชน์อย่างมหาศาลกับผู้เรียน ผู้สอนแนะนำแนวทางในการใช้สื่อในทางที่ถูกต้อง” (ครูคนที่ 6)

2.4 ผลงานของผู้เรียนที่ได้ตรงความคาดหวังของผู้สอน เช่น งานกลุ่ม, การบ้าน มากน้อยแค่ไหน "ภายหลัง" ที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“อันนี้น่าจะตรงเลยแหละ เพราะว่าครูก็รู้ละว่า เด็กที่ไม่สนใจเรียนในช่วงออนไลน์แล้ว ตอนนี้นักกลับมาเรียนจะตามงานยังไง ถ้าเกิดว่าบางคนไม่ได้ส่งงานเพราะป่วยหรือว่าอะไรก็แล้วแต่ก็สามารถส่งงานทางออนไลน์ได้ มันเหมือนเป็นการตามงานได้สองทางทั้งในส่วนของนักเรียนที่มาเรียนที่ห้องเรียน ก็สามารถทำงานส่งได้เลยกับในส่วนของนักเรียนที่ไม่สามารถมาเรียนได้อาจจะสามารถส่งงานทางออนไลน์ได้ก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น “ (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ การเก็บชิ้นงานของครูหลังการระบาด มันก็สามารถติดตามงานได้มากขึ้น เพราะว่าครูเขาก็จะได้พบกับเด็กอยู่แล้ว ทำให้ง่ายต่อการติดตาม ชิ้นงานที่ได้รับกลับมาก็จะมีคุณภาพมาก

ขึ้นตามไปด้วย เพราะว่าครูเขาก็จะมีมาตรฐานในการให้คะแนนอยู่แล้ว ก็คิดว่าคงจะตรงกับความคิดหวังของผู้สอน” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“คิดว่าตรงกับความคิดหวังนะ เพราะว่ามันนักเรียนสามารถมาเรียนได้ตามปกติ มันก็ทำให้เกิดการติดตามผลงาน ชิ้นงานระหว่างผู้เรียนและผู้สอน” (ผู้บริหารคนที่ 4)

“รู้สึกว่าการเด็ก ๆ มีความรับผิดชอบมากขึ้นค่ะ อาจจะด้วยความที่เมื่อก่อน เราจะเห็นเลยว่าตอนที่เรียนกันแบบออนไลน์ ลูก ๆ จะไม่ค่อยส่งงานลูก ๆ จะไม่มีคำถามอะไร จะไม่ค่อยยกคำถามแต่พอเปิดเรียนมาปุ๊บค่ะเด็ก ๆ รู้สึกว่าพอได้เจอเพื่อนและรู้จักเพื่อน จะมีการช่วยเหลือกันมากขึ้นทำให้จุดไหนที่เค้าไม่เข้าใจหรือจุดไหนที่เค้ามีคำถาม เค้าก็จะมีคนคอยช่วยคอยสนับสนุนคอยชี้พอร์ตค่ะ เลยรู้สึกว่างานที่ได้มาจากเด็ก ๆ เปรียบเทียบกับระหว่างช่วงที่เปิดเรียนมาหลังโควิดกับช่วงโควิด ก็คือได้เห็นงานที่ดีขึ้นกว่าเดิมค่ะ” (ครูคนที่ 1)

“บางทีพื้นฐานความรู้จากช่วงออนไลน์เนี่ยเด็กได้มาไม่เยอะ พอเด็กได้มาไม่เยอะปุ๊บบางทีเวลาให้งานหรือว่าเวลาเราจะประเมินผล บางครั้งเค้าอาจจะต้องใช้ความรู้เดิม ใช้ทักษะเดิมซึ่งบางคนอาจจะมึนน้อยต่างกันตามความตามความสนใจขณะนั้น ถ้าเอาจริงๆแล้วพอหลังจากหลังจากโควิดมาเนี่ยเราก็ไม่ได้คาดหวังสูงเท่ากับตอนที่ก่อนมีการแพร่ระบาดแต่เราก็คาดหวังว่าเด็กจะได้มากกว่าตอนที่มีการแพร่ระบาด” (ครูคนที่ 2)

“ตรงกับความคิดหวังที่มากขึ้น แล้วเราก็สามารถที่จะทำงานกลุ่ม ทำงานคู่ได้มากขึ้น แล้วก็ผลงานที่พบหลังจากโควิด จะพบว่านักเรียนเนี่ยสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ดีขึ้น คือนักเรียนอาจจะเก่งในเรื่องของเทคโนโลยีมากขึ้น หรือโควิดเนี่ยมันอาจจะจะมีเทคโนโลยีต่างๆที่เข้ามาช่วยที่ทำให้นักเรียนเนี่ยทำผลงานได้มากขึ้น เช่นอาจจะ มี แคนว่า เมื่อก่อนหน้านี้อาจจะยังไม่มีหรือว่านักเรียนไม่เคยใช้แต่พอมันมีสถานการณ์นี้ขึ้นมา สถานการณ์มันก็บีบให้ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ก็เลยทำให้ ผลงานของนักเรียนเนี่ยเป็นไปตามที่คาดหวังมากขึ้น” (ครูคนที่ 3)

“พอมาเปิดเรียนเป็นปกติเนี่ย ก็มีเสียงสะท้อนมาเหมือนกันว่า นักเรียนเนี่ยจะได้รับการบ้านมากเกินไป ซึ่งทางโรงเรียนเนี่ยก็มีการบริหารจัดการอยู่ว่า พยายามให้ครูสั่งการบ้านเท่าที่จำเป็นนะครับ ก็ให้ทำกิจกรรมที่สามารถเสร็จในช่วงโมงเรียนเลยนะครับ ก็จะส่งผลให้ชิ้นงานเนี่ยตรงกับความคิดหวังของครูมากขึ้น” (ครูคนที่ 4)

“ช่วงโควิดเราจะลดเกณฑ์ แต่เราพอลกลับมาสอนจริงเราขยับเกณฑ์ขึ้นมาแล้วครับ ก็ยังได้งาน ตามที่เราคาดหวังไว้หมดเลยครับ บางห้องสูงกว่าที่เราคาดหวังด้วยซ้ำ นะครับก็เลยทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนของการสอนที่หลังโควิดเนี่ยครับน่าจะเป็นการสอนที่ดีครับผม” (ครูคนที่ 5)

“ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลงานของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับช่วงวัยเช่นกัน กล่าวคือ ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีความสนใจในกลุ่มได้ไม่เท่ากับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจัยอีกประการที่สำคัญก็คือสภาพแวดล้อม กล่าวคือ ในชั้นเรียนที่ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนด้วยกันมีความตั้งใจ ใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย การส่งงานในชั้นเรียนนั้น ๆ ก็ตรงตามความคาดหวัง ในทางกลับกัน หากสภาพชั้นเรียนนั้น ๆ หากผู้เรียนไม่ค่อยใส่ใจงานในชั้นเรียน การส่งงานในชั้นเรียนนั้น ๆ ก็ไม่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ต้องชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นจากการไม่ส่งงาน หรือการเสริมแรงทางลบ จึงจะกระตุ้นความรับผิดชอบในชั้นเรียนนั้น ๆ ได้บ้าง ยกตัวอย่างในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทย์-คณิต ย่อมมีอัตราการส่งงานสูงกว่าแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างชัดเจน เป็นต้น” (ครูคนที่ 6)

2.5 เมื่อจำเป็นต้องมีการโต้ตอบระหว่างการสอน การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน “ภายหลัง” ที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“การโต้ตอบระหว่างครูภายหลังการเกิดเหตุการณ์การแพร่ระบาด ก็คิดว่าน่าจะไม่ได้ต่างกันแหละ เพราะว่าตอนเนี่ยก็คือมันกลับมาสู่ห้องเรียนละ ครูก็มีการโต้ตอบอะไรจากนักเรียนในชั้นเรียนปกติ ส่วนนักเรียนที่อยู่ที่บ้านก็จะมี การพิมพ์ในช่องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เนี่ยคะ มันก็จะเหมือนกับช่วงระหว่างเกิดโรคระบาด แต่ว่ามันจะดีตรงที่เราได้มาเจอหน้ากันมันเป็นการสื่อสารแบบ face to face มันก็จะสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น” (ผู้บริหารคนที่ 2)

“เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูน้อยมาก ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนในห้องมันก็ยังน้อยมากเด็กจะโดดเดี่ยวหรืออยู่ในกรุปเดิมที่ตัวเองอยู่ในชั้นประถม ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไข เพราะเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กเนี่ยมันลดลง เด็กโดดเดี่ยวมากขึ้น ไม่ค่อยมีเพื่อน เพราะฉะนั้นเด็กที่ ก็จะมี ปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่เรียกว่า กลุ่มก้อนเดิม เป็นลักษณะแบบนั้นไป” (ผู้บริหารคนที่ 3)

“การสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมีมากขึ้น เนื่องจากช่องทางการสื่อสารที่มีมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ทั้งจากการสื่อสารแบบ Face to Face หรือการสื่อสารจากช่องทางออนไลน์ เมื่อมี

ข่าวสารที่ครูต้องการจะแจ้งให้เด็กทราบ ก็สามารถแจ้งได้ตลอดเวลาผ่านช่องทางออนไลน์ และกลับมาเน้นย้ำภายในห้องเรียนได้อีกด้วย” (ผู้บริหารคนที่ 4)

“เรารู้สึกว่าเด็ก ๆ มีความไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าถาม มีความแบบยังเกร็งยังคงกลัว คุณครูอยู่ค่ะ เกิดคำถามอะไรเค้าก็จะไม่กล้าตอบ แต่พอจากหลังจากหมดสถานการณ์โควิดมาค่ะ รู้สึกว่าลูก ๆ มีความกล้ามากขึ้น อย่างในรายวิชาของคุณครูเองนะคะ อย่างวิชาภาษาไทย เด็ก ๆ มีความกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น อย่างเราเรียนกันเรื่องวรรณคดีค่ะ พระอภัยมณีเนี่ยเราก็จะถามความคิดเห็นว่าถ้าหนูเป็นตัวละครตัวนี้ ในเรื่องพระอภัยมณี หนูจะหนีนางผีเสื้อสมุทรมั๊ย หรือถ้าหนูเป็นนางผีเสื้อ หนูจะไปตามพระอภัยกลับมามั๊ย รู้สึกว่าเด็ก ๆ ที่แบบเปิดเรียนมาค่ะหลังสถานการณ์โควิด เด็ก ๆ รู้สึกว่าจะกล้าแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้นกว่านักเรียนรุ่นก่อนหน้าที่จะเจอสถานการณ์โควิดค่ะ อาจจะช่วยเพราะ สื่อ อาจจะช่วยเพราะสังคมทุกวันนี้ค่ะ ที่ทำให้เค้ากล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น เราก็เลยรู้สึกว่าเราโต้ตอบไม่ว่าเราจะสอนเรื่องเกี่ยวกับวรรณคดีหรือหลักภาษาเด็ก ๆ รู้สึกโต้ตอบกับเราได้ดีมากขึ้นค่ะ” (ครูคนที่ 1)

“มากขึ้นมากกว่าตอนแพร่ระบาดเยอะมาก เพราะว่าเราสามารถที่จะเดินไปคุยกับเด็กได้เป็นรายคนเลยเราสามารถเห็นเด็ก เราสามารถที่จะสังเกตสีหน้าแววตาท่าทางเด็กได้แล้วก็เด็กสามารถถามตอบโต้ตอบกับเราได้โดยตรง” (ครูคนที่ 2)

“อันนี้ก็จะมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเลย เพราะเนื่องจากว่าเราปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยตรงเราเห็นสีหน้าท่าทางหรือเราเห็นปฏิกิริยาพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ดังนั้นเนี่ยนักเรียนก็จะตอบโต้กับเรามากขึ้น จากที่เราสอนทางออนไลน์เนอะนักเรียนก็ไม่ค่อยได้มีปฏิสัมพันธ์กับเราแต่พอเราหลังจากโควิดเรากลับมาสอนตามปกตินักเรียนก็ตอบโต้สื่อสารกับเรามากขึ้น แล้วก็มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตอบตรงคำถามมากขึ้น มีประเด็นที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระมากขึ้นครับผม”(ครูคนที่ 3)

“เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นเพราะว่านักเรียนที่เข้าเรียนในห้องเรียนแน่นอนว่าครูเนี่ยสามารถเดินเข้าถึงตัวเขาสามารถชี้ สามารถให้เขารู้อต่อหรือว่าให้เขาทำงานกลุ่มทำกิจกรรมในห้องเรียนได้เป็นปกติเพราะฉะนั้นก็จะมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น” (ครูคนที่ 4)

“ในส่วนของ การโต้ตอบ เราแบ่งเป็นกลุ่มได้อย่างชัดเจนครับ หรือการถามเป็นรายบุคคลได้มากยิ่งขึ้นครับ เพราะว่าอย่างเช่นในช่วงโควิด อาจจะถามคนนี้แต่ไม่เค้ค่าเสียครับ เค้ค่าก็ไม่สามารถตอบได้ หรือถ้าตอบได้ก็จะล่าช้า หากใช้การพิมพ์ข้อความ เลยทำให้การที่สอนในช่วงหลังโควิดเนี่ยครับทำให้เราได้คำตอบมากกว่า ได้ผลตอบกลับมากกว่า ว่าจากการที่เราถ่ายทอดไป มีผลยังไงบ้าง นักเรียนเข้าใจหรือไม่ครับ ก็เลยทำให้ดูมีประสิทธิภาพมากกว่าในส่วนของการศึกษา” (ครูคนที่ 5)

“การสนทนาโต้ตอบระหว่างการสอน การสื่อสารเป็นการสื่อสารแบบสองทางในช่วงเวลาเดียวกัน ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีใดๆ มาเกี่ยวข้องเหมือนช่วงการแพร่ระบาด รวมถึงมองเห็นลักษณะทางกายภาพ กิริยาท่าทาง ความตั้งใจ ความใส่ใจ ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้มีประสิทธิภาพมาก” (ครูคนที่ 6)

2.6 เมื่อวัดผลแล้ว ท่านมีความคิดเห็นในผลลัพธ์ทางการสอนของตัวเองอย่างไร เช่น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตามความคาดหวังของท่าน และความคาดหวังจากตัวผู้เรียน มากน้อยอย่างไร "ภายหลัง" ที่มีการระบาดของโรคโควิด-19

“พอกลับมาสู่หลังภายหลังการเกิดโรคระบาดเนี่ยเราก็มีการปรับโครงสร้างของคะแนนให้มันเหมาะการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา การเก็บคะแนนเนี่ย ก็ไม่ได้เน้นแบบว่าการสอบเพียงอย่างเดียวก็เน้นประเมินตามสภาพจริงด้วย มันก็จะทำให้การวัดและประเมินผลเนี่ยบรรลุ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ก็ไม่ได้มาเก็บคะแนนแต่ตัวชี้วัดที่ต้องเรียนก็ควรรู้เนี่ย ไม่ได้มาเก็บคะแนนแต่ต้องรู้เนี่ยก็คือเอามาวัดและประเมินผลนะคะก็คือไม่ได้เก็บทุกตัวชี้วัดไปเลย มันจะเป็นภาระหนักมาปรับมาบูรณาการให้เกิดความยืดหยุ่นในการเก็บคะแนนก็คือไม่ได้วัดแค่ผลการสอบเท่านั้นแต่ปรับให้มีการวัดผลที่หลากหลายมากขึ้น” (ผู้บริหารคนที่ 2)

“ถ้าในช่วงวัดผลตอนที่เราเจอสถานการณ์โควิด อย่างที่คุณครูบอกคือเราแทบจะวัดอะไรไม่ได้เลย เราก็ต้องวัดกันไปตามสภาพจริง แต่พอเปิดเรียนมา มาเจอกันที่โรงเรียนคะ รู้สึกว่าการวัดผลมันมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยความที่เราได้เจอเด็กเราได้ติดตามเด็กแล้วเราได้เห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ค่ะมันมันทำให้เราสามารถวัดแล้วก็ประเมินผลเด็ก ๆ แต่ละคนได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นคะ ตรงกับความคาดหวังของคุณครู ซึ่งค่อนข้างตรงคะค่อนข้างตรงเลย เพราะว่าอันเนี่ยเราสังเกตได้จากหลายๆ ทางไม่ใช่แค่เฉพาะการสอบนะคะอย่างการตอบคำถาม

ในห้องการทำงานที่เป็นใบงานส่วนของการแสดงความคิดเห็นเนี่ยเราสามารถวัดประมวผลผล
เด็ก ๆ ได้จากหลาย ๆ ส่วนเลยคะก็อันนี้ทำให้เราคิดว่ามันตรงกับสิ่งที่เราต้องการคะ” (ครูคนที่ 1)

“มีประสิทธิภาพทางการเรียนได้ดีกว่าช่วงการแพร่ระบาด แล้วก็เรื่องของการทำงาน
เรื่องของการส่งงาน เรื่องของการติดตามประเมินผล ดีกว่าช่วงการแพร่ระบาดเยอะมากคะ”(ครูคน
ที่ 2)

“ผลลัพธ์เนอะที่เกิดขึ้นเนี่ย ก็บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้
รวมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละแผนจัดการเรียนรู้ เราก็จะพบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากจาก
ผู้เรียนเนี่ยเป็นไปตามเป้าหมายที่เราตั้งเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็น ผู้เรียนสามารถที่จะตอบอะไรได้ตาม
จุดประสงค์ที่เราตั้งไว้ผู้เรียนสามารถที่จะผ่านตัวชี้วัดในแต่ละตัวชี้วัดตามหลักสูตร แล้วผลงานของ
ผู้เรียนนั้นนะก็ต้องจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและอยู่ในเกณฑ์ที่ดีครับ” (ครูคนที่ 3)

“แน่นอนว่า พอมาเรียนที่โรงเรียนแล้วเนี่ย การวัดผลประมวผลตามแผนการสอน
หรือตามกิจกรรมที่เราได้วางแผนไว้ พอมันอยู่ที่โรงเรียนแล้วมันก็ทำให้เกิดการวัดผลเป็นไปตาม
ความคาดหวังของเราได้ดียิ่งขึ้นดีกว่าทางออนไลน์อยู่แล้วครับ” (ครูคนที่ 4)

“ได้ตามที่คาดหวังไว้เลยครับ เพราะว่าหนึ่งคือเราได้นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ทำให้การ
เรียนการสอนของเราน่าสนใจแล้วก็ทำให้นักเรียนเห็นภาพหรือจินตนาการในสิ่งที่เราสอนได้มาก
ยิ่งขึ้นครับด้วยความที่ผมสอนวิทยาศาสตร์บางอย่างมันก็มีความเป็นนามธรรม ก็เลยทำให้
เทคโนโลยีตัวนี้เข้ามาช่วยทำให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นครับผม แล้วก็ทำให้เราก็มีการวัด
ประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบในทั้งการร่วมกิจกรรม การทำรายงานรวมถึงการสอบวัดผลนะ
ครับก็เลยทำให้ได้เกินความคาดหวังครับ” (ครูคนที่ 5)

“ในด้านการวัดผล การจัดการเรียนการสอนแบบ Onsite สามารถทำได้แม่นยำที่สุด
ไม่มีข้อจำกัดด้านการสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วย สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ
ตามความคาดหวังในเนื้อหาสาระของแต่ละรายวิชา” (ครูคนที่ 6)

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

“หลังจากโควิด 19 ทุกโรงเรียนในประเทศไทยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งก็เป็นไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียนแต่ละพื้นที่ ทั้งแบบออนไลน์และแบบออนแอร์ รวมถึงมีการแบ่งชั้นเรียนเพื่อเพิ่มระยะห่าง เช่น ให้มาเรียนครึ่งห้องอีกครึ่งห้องเรียนออนไลน์อยู่ที่บ้าน แต่การเรียนการสอนก็เกิดปัญหาภาวะที่นักเรียนออกจากกระบวนการศึกษาและขาดแรงจูงใจในการเรียนซึ่งทางโรงเรียนได้แก้ปัญหาพร้อมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ทำให้เกิดแนวทางใหม่นวัตกรรมใหม่ในเขตพื้นที่การศึกษาถึงเห็นว่าการเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ จึงจัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนนวัตกรรมเพื่อให้ได้เห็นศักยภาพของครูและผู้บริหารของโรงเรียนเพื่อที่โรงเรียนได้นำนวัตกรรมมาปรับใช้ในโรงเรียนเพื่อเป็นการจัดการเรียนการสอนในยุคโควิดในช่วงนั้น” (ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา คนที่ 1)

“การบริหารจัดการโรงเรียนภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่มีความต้องการทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ออกเป็น ระดับความต้องการมาก ระดับความต้องการปานกลางและระดับความต้องการน้อย โดยมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนซึ่งแบ่งการดูแลอย่างชัดเจนสามารถรายงานผลการดำเนินงานในรายละเอียดของการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบตลอดจนการลงพื้นที่เพื่อดูแลสถานศึกษาทุกแห่งและการนิเทศน์ออนไลน์เพื่อให้สถานศึกษานำเสนอแนวทางการดำเนินงานตลอดจนแบ่งปันการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่าง ๆ และแบ่งปันข้อมูลในการดำเนินงานที่เกิดผลลัพธ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและติดตามประเมินผล การบริหารงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง “ (ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา คนที่ 2)

“สถานการณ์โควิด 19 ส่งผลต่อการจัดการศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องดำเนินการบริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาที่จำกัด โดยเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องนำข้อมูลพื้นฐานของแต่ละโรงเรียนมาสังเคราะห์วิธีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางมาตรการป้องกันการติดเชื้อและการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนได้รับผลกระทบน้อยที่สุดโดยในช่วงเปิดภาคเรียนกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบ

การเรียนการสอนของโรงเรียนในแต่พื้นที่ไว้ทั้งหมด 5 รูปแบบ ประกอบด้วย การเรียนแบบ On-site, การเรียนแบบ On-Air, การเรียนแบบ On-Line, การเรียนแบบ On-demand, และการเรียนแบบ On-hand โดยเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการประสานโรงเรียนให้เตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาโดยสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมาใช้ให้เหมาะสมและเกิดผลดีกับผู้เรียนมากที่สุด อีกทั้งได้ดำเนินการให้ศึกษานิเทศก์ประสานงานกับโรงเรียนเพื่อติดตามการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตลอดจนการออกแบบโครงสร้างบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่ในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต” (ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา คนที่ 3)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ใน “ระหว่าง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน โดยครูสร้างชั้นเรียนออนไลน์เช่น Google Classroom เพื่อใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การส่งภาระงานและใบความรู้เพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ทางออนไลน์และในกรณีนักเรียนไม่มีความพร้อมโรงเรียน ได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเอกสารการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพื่อที่นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาเดียวกันกับเพื่อนในชั้นเรียนได้

1.2 สื่อการเรียนรู้ โดยครูได้จัดทำสื่อที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น เว็บไซต์, แอปพลิเคชัน ร่วมกับการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน

1.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูออกแบบการวัดและประเมินผลตามการเรียนรู้ของนักเรียนและให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการทำข้อสอบออนไลน์และการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มด้วย Google Slide , Google Doc ฯลฯ

2. การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ “ภายหลัง” การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล และการแบ่งนักเรียนสลับกันมาเรียนโดยครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันทั้งในสถานที่เรียนที่โรงเรียนและเรียนที่บ้านซึ่งครูจะนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เช่น Google Classroom, Google Site เป็นต้น

2.2 สื่อการเรียนรู้ ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและที่บ้าน เนื่องจากนักเรียนจะต้องแบ่งครึ่งห้องในการมาเรียน ครูจึงต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเรียนรู้จากที่บ้านได้

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูออกแบบวิธีวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายสามารถนำไปใช้วัดผลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้โดยคำนึงถึงการแบ่งชั้นเรียนในการมาโรงเรียนและระมัดระวังเรื่องการทุจริตซึ่งครูจะต้องออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่

3.1 การส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนตลอดจนความพร้อมและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาที่มีความต้องการ

3.2 สร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนโดยร่วมออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่มีคุณสมบัติดังนี้ ผู้บริหาร ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คนโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้เกี่ยวข้องและมีบทบาททางด้านนโยบายการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี, ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์สอนในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 3 ปี มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี จำนวน 6 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นข้อคำถามในการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานคุณวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured interview) ที่มีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Question) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยได้เสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีการชี้นำคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด และ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยถอดความการ

สนทนาจากเทปบันทึกการสัมภาษณ์ออกมาเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษรจากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการเปรียบเทียบกับการฟังเทปบันทึกสัมภาษณ์ซ้ำ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล คือ เตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์โดยการถอดเทปบันทึกบทสนทนาและตรวจสอบความครบถ้วน ผู้วิจัยอ่านเนื้อหาจากบทสนทนาทั้งหมดซ้ำหลาย ๆ รอบ สรุปใจความจากเอกสารออกมาเป็นข้อความและนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อในการสรุปผลดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามจุดประสงค์ของการวิจัย ที่ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ในระหว่าง การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ภายหลังจาก สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (POST - COVID19), ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ต่อการการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี โดยการใช้การสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมาใช้ในการศึกษาการรวบรวมข้อมูลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยพบว่า

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ในระหว่าง การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน โดยครูสร้างชั้นเรียนออนไลน์ เช่น Google Classroom เพื่อใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การส่งภาระงานและใบความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ทางออนไลน์และในกรณีนักเรียนไม่มีความพร้อมโรงเรียนได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเอกสารการเรียนให้กับนักเรียนเพื่อที่นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาเดียวกันกับเพื่อนในชั้นเรียนได้

1.1.2 สื่อการเรียนรู้ โดยครูได้จัดทำสื่อที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น เว็บไซต์, แอปพลิเคชัน ร่วมกับการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน

1.1.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูออกแบบการวัดและประเมินผลตามการเรียนรู้ของนักเรียนและให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการทำข้อสอบออนไลน์และการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มด้วย Google Slide , Google Doc ฯลฯ

1.2 ผลการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสานใหม่ ภายหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (POST - COVID19)

1.2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลและการแบ่งนักเรียนสลับกันมาเรียนโดยครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันทั้งในส่วนที่เรียนที่โรงเรียนและเรียนที่บ้านซึ่งครูจะนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เช่น Google Classroom, Google Site เป็นต้น

1.2.2 สื่อการเรียนรู้ ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและที่บ้านเนื่องจากนักเรียนจะต้องแบ่งครึ่งห้องในการมาเรียน ครูจึงต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเรียนรู้จากที่บ้านได้

1.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูออกแบบวิธีวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายสามารถนำไปใช้วัดผลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้โดยคำนึงถึงการแบ่งชั้นเรียนในการมาโรงเรียนและระมัดระวังเรื่องการทุจริตซึ่งครูจะต้องออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

1.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ที่มีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสานใหม่

1.3.1 การส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนตลอดจนความพร้อมและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาที่มีความต้องการ

1.3.2 สร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนโดยร่วมออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ระหว่าง การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สถานศึกษาได้ดำเนินการวางมาตรการรักษาความปลอดภัยให้กับบุคลากร ครูและนักเรียนและติดตามข่าวสารเพื่อประเมินสถานการณ์และวางแผนการบริหารจัดการการเรียนการสอนดังนี้ 1. การบริหารจัดการชั้นเรียน โดยครูสร้างชั้นเรียนออนไลน์เช่น Google Classroom เพื่อใช้ในระบบการเรียนการสอน การส่งภาระงานและใบความรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ออนไลน์และในกรณีนักเรียนไม่มีความพร้อมโรงเรียนได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเอกสารการเรียนให้กับนักเรียนเพื่อที่นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาเดียวกันกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ 2. สื่อการเรียนรู้ โดยครูได้จัดทำสื่อที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น เว็บไซต์, แอปพลิเคชัน ร่วมกับการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูออกแบบการวัดและประเมินผลตามการเรียนรู้ของนักเรียนและให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการทำข้อสอบออนไลน์และการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มด้วย Google Slide , Google Doc ฯลฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลยา แซ่ตั้ง (วัลยา แซ่ตั้ง, 2565) ศึกษาการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารคุณภาพของการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารคุณภาพของการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 1.1) สถานศึกษามีการวางแผนปรับเปลี่ยนการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการกำหนด มาตรฐาน เป้าหมายและสร้างแพลตฟอร์มของโรงเรียน ให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 1.2) สถานศึกษาวางแผน ปรับเปลี่ยนปฏิทินการจัดการเรียนรู้ตารางสอนและแผนการสอนให้ยืดหยุ่นเหมาะสมการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ที่หลากหลาย 1.3) สถานศึกษามีการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูด้านสื่ออุปกรณ์หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องทักษะและความรู้ในการจัดการเรียนรู้ วิถีใหม่ 1.4) สถานศึกษาวางแผนปรับเปลี่ยนการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 2) การดำเนินการ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 2.1) สถานศึกษาดำเนินการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ โดยใช้วิธีการจัดการ เรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย 2.2) ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการ

ปรับเปลี่ยนการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบกระบวนการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 3) การติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 3.1) สถานศึกษาติดตามการปรับเปลี่ยนการวัดประเมินผล ครูและนักเรียน พร้อมดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ 4.1) สถานศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างทัศนคติที่ดีร่วมกันของทุกฝ่าย ฝ่ายบริหารและ ครูร่วมดำเนินการแก้ไขผลที่เกิดขึ้นที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้พร้อมทั้งค้นหาสาเหตุและวิธีการที่จะปรับปรุงระบบการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น ผ่านงานวิจัยในชั้นเรียนและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ผลวิจัยการการบริหารคุณภาพของการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไปและสอดคล้องกับบริบทฐาน บวร วัชรเศรษฐ์และวรางคณา โสมะนันท์ (รินทร์ณัฐา บวรวัชรเศรษฐ์ & วรางคณา โสมะนันท์, 2021) ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีวิถีจัดการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ ก่อนสอนมีการเตรียมตัวเรื่องการใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนอยู่ในระดับมากระหว่างสอนครูใช้เทคนิคการควบคุมชั้นเรียนด้วยการสร้างข้อตกลงร่วมกันและใช้แอปพลิเคชันในการช่วยจัดการชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และหลังการสอนครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการใช้ใบงานและการทดสอบแบบออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมการเรียนออนไลน์ของนักเรียน พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนเตรียมหนังสือและอุปกรณ์การเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ระหว่างเรียนเข้าเรียนตรงเวลาตั้งใจเรียนและร่วมตอบคำถามอยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนทำการบ้านทันทีหากทำไม่ได้ก็จะรอผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์พบว่า ก่อนเรียนผู้ปกครองช่วยเตรียมเทคโนโลยีและเตรียมอุปกรณ์การเรียน กำกับการเข้าเรียนของลูกอยู่ในระดับมาก ระหว่างเรียนผู้ปกครองนั่งอยู่เป็นเพื่อนลูก และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะเรียนอยู่ในระดับมาก หลังเรียนช่วยลูกทำการบ้านและทบทวนบทเรียนอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรี ธกฤต จันทสโร (ธกฤต จันทสโร, 2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านผู้สอน เนื้อหาบทเรียนและผู้เรียน ของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่

ในระดับน้อย สำหรับประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับน้อยและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับประสิทธิผล การจัดการเรียนการสอนของบุคลากรครูจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและวิทยฐานะ ไม่มีความแตกต่างกันและ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การจัดการเรียนการสอน มี 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ เนื้อหาบทเรียน ($\beta = 0.54$) ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.26$) ผู้สอน ($\beta = 0.21$) และผู้เรียน ($\beta = 0.15$) ตามลำดับ

2. การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ ภายหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (POST - COVID19) 1)การบริหารจัดการชั้นเรียน การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลและการแบ่งนักเรียนสลับกันมาเรียนโดยครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันทั้งในสถานที่เรียนที่โรงเรียนและเรียนที่บ้านซึ่งครูจะนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เช่น Google Classroom, Google Site เป็นต้น 2) สื่อการเรียนรู้ ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและที่บ้านเนื่องจากนักเรียนจะต้องแบ่งครึ่งห้องในการมาเรียน ครูจึงต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเรียนรู้จากที่บ้านได้ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูออกแบบวิธีวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายสามารถนำไปใช้วัดผลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้โดยคำนึงถึงการแบ่งชั้นเรียนในการมาโรงเรียนและระมัดระวังเรื่องการทุจริตซึ่งครูจะต้องออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ อานันท์ สีสหิพิทักษ์เกียรติ (อานันท์ สีสหิพิทักษ์เกียรติ & และ คณะ, 2564) การศึกษาวิจัย เรื่อง โครงการศึกษาถอดบทเรียนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อรวบรวมภาพรวมแนวทางการปรับตัวด้านการสอนและการสอบในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID19 ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการปรับตัวอย่างฉับพลันจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ต่อการสอนและการวัดผลการศึกษา และ 3. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้านการจัดการเรียนการสอน ภายหลังจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ดำเนินงานงานวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะประกอบด้วย ระยะที่หนึ่ง: เป็นการรวบรวมและศึกษาการปรับตัวอย่างฉับพลันในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 จากข้อมูลจากทั้งแบบสอบถามออนไลน์ให้กับกระบวนวิชาที่

คัดเลือกและเปิดสอนในภาคการศึกษา ที่ 2/2562 และ ภาคฤดูร้อน 2562 ระยะเวลาที่สอง: เป็น การศึกษาผลกระทบของการปรับตัวในการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 1/2563 หลังจากวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ต่อการสอนและการวัดผลการศึกษา ระยะเวลา สาม: เป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน และแนวทางการ ดำเนินงานและนโยบายของมหาวิทยาลัยต่อไปในอนาคต ในการดำเนินงานงานวิจัยนั้นจะเป็นการ รวบรวม ข้อมูลจากทั้งแบบสอบถามออนไลน์รวมทั้งการลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลจากการขอความ ร่วมมือในแต่ละคณะด้วยวิธีสัมภาษณ์ตามกระบวนการหรือกลุ่มที่ได้คัดเลือกไว้ ในรูปแบบ Focus Group เพื่อให้เห็นภาพรวมและแนวทางการปรับตัวด้านการสอนและการสอบในช่วงที่เกิด วิกฤต การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในช่วงต้นปีการปรับตัวในการจัดการเรียนการสอนในระยะ ต่อมา และแนวทางต่อไปในอนาคต ผลการศึกษา พบว่า เกิดการปรับตัวของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มผู้บริหารคณะ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มบุคลากรสายสนับสนุน และกลุ่มนักศึกษา ซึ่งในช่วงแรกของการปรับตัวอาจจะอยู่ในระดับน้อยแต่เมื่อทุกฝ่ายได้มีแนวทางการปรับตัวก็ สามารถรับมือกับสถานการณ์ในรอบต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งแนวทางการปรับตัวด้านการเรียนและการ สอนในช่วงที่เกิดวิกฤตการแพร่ ระบาดของไวรัส COVID-19 นั้น มีมิติที่สัมพันธ์กันได้หลายมิติ ได้แก่ 1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน (Learning Stakeholder) อัน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ช่วยสอน TA/TS นักศึกษา บุคลากรสายสนับสนุน ครอบครัวย เพื่อนร่วม ชั้นเรียนออนไลน์ และเพื่อนร่วมห้องพัก 2. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ อัน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน ระบบจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต LMS (Learning Management System) สถานที่/บรรยากาศการเรียน สภาพ ภูมิอากาศและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล รอดมาและคณะ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันและเปรียบเทียบของคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการจัดการเรียนรู้, ผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของ โรคติดต่อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย 2 แนวทาง คือ แนวทางเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ครูพลศึกษา และ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด เพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 499 คน สถิติที่ ใช้ในการวิเคราะห์คือ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และเทคนิคการวิเคราะห์การ แปรปรวนทางเดียว และแนวทางเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ATLAS.ti จากการ วิจัยพบว่า กลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศชาย มีอายุ 15-18 ปี มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้

พลศึกษาหลังสภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ COVID-19 ทั้ง ด้านผู้บริหารและการบริหาร ด้านครูพลศึกษา ด้านนักเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดย 1) ด้านผู้บริหารและการบริหาร ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูพลศึกษาอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านครูพลศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ดีและมีความรับผิดชอบ 3) ด้านนักเรียน ได้แก่ การแต่งกายที่เหมาะสมกับการเรียนพลศึกษา 4) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ มีสนามกีฬากลางแจ้งที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา และ 5) ด้านการวัดและการประเมินผล ได้แก่ มีระบบการสอบแก้ตัวของนักเรียนที่มีความถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มี คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ ที่มีต่อการจัดการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสถานใหม่ 1) การส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนตลอดจนความพร้อมและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาที่มีความต้องการ 2) สร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียนโดยร่วมออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของของธัญชา สู่คงและภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (ธัญชา สู่คง & และ ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์, 2564) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและการสะท้อนคิดที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ทั้งสามช่วงเวลา คือ ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งแรก(เดือนมีนาคม-เดือนมิถุนายน 2563) ช่วงที่โควิด-19 ผ่อนคลาย (เดือนกรกฎาคม-เดือนธันวาคม 2563) และช่วงการแพร่ระบาดใหม่ (เดือนมกราคม 2564) เก็บข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและครูที่ได้รับมอบหมายจาก ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัย พบว่า ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งแรก ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษฯได้บริหารงาน ด้านจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และให้ครูทำการสอนในรูปแบบคลิปวีดีโอแทนการสอนในชั้นเรียน ช่วงผ่อนคลายของสถานการณ์โควิด-19 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษฯและครูได้ปรับการจัดการเรียนการสอนให้อยู่ภายใต้มาตรการป้องกันโรคโควิด-19 สำหรับช่วงของการแพร่ระบาดใหม่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา พิเศษฯและครูได้ดำเนินการจัดการเรียน

การสอนแบบออนไลน์ที่มีความพร้อมมากขึ้น จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษาพิเศษและครูได้สะท้อนประสบการณ์การบริหารงานและการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบที่รู้ทันการเปลี่ยนแปลงและจัดการเพื่อประโยชน์และความปลอดภัยของนักเรียนเป็น สำคัญ ครู เรียนรู้เทคนิคการสอนและผลิตสื่อการสอนออนไลน์ที่สามารถถ่ายทอดทาง YOUTUBE เพื่อผู้ปกครองและ ผู้สนใจอื่นๆ สามารถเรียนรู้นำไปสอนนักเรียนที่บ้านด้วย สอดคล้องกับงานวิจัย ของพระครูสุมนสุตกิจ (อรชุน จิตมโน) (อรชุน จิตมโน, 2565) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการเรียนการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนในยุคฐานวิถี ชีวิตใหม่ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และเพื่อเสนอแนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 การวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ใช้การ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา การสังเคราะห์ข้อมูล การตีความ สรุปและนำเสนอด้วยการบรรยาย ผล การศึกษา 1. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมและราย ด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2. การจัดการเรียนการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ครูต้องกำหนดแนวทางการจัดการ เรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพใหม่ การจัดการเรียนการสอนต้อง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ 3. ข้อเสนอ แนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 คือ ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในการสร้างสื่อการเรียนการ สอนออนไลน์ โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหาร ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา อำนาจ ความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนที่มีหลายรูปแบบ ตามความ เหมาะสม สร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งค้นคว้า แหล่งเรียนรู้ ให้มีความปลอดภัยผู้บริหาร การศึกษาควรจัดโครงการพัฒนาทักษะ ICT ที่เน้นการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การบริหารจัดการศึกษาในวิถีสานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนในวิถีสานใหม่นั้น 1) การจัดชั้นเรียน จะเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลและการแบ่งนักเรียนสลับกันมาเรียนโดยครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันทั้งในสถานที่เรียนที่โรงเรียนและเรียนที่บ้าน ซึ่งคุณจะใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เช่น Google Classroom, Google Site เป็นต้น 2) สื่อการเรียนรู้ ครูมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและที่บ้าน เนื่องจากนักเรียนจะต้องแบ่งครึ่งห้องในการมาเรียน ครูจึงต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเรียนรู้จากที่บ้านได้ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ครูออกแบบวิธีวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายสามารถนำไปใช้วัดผลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้โดยคำนึงถึงการแบ่งชั้นเรียนในการมาโรงเรียนและระมัดระวังเรื่องการทุจริตซึ่งครูจะต้องออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนี้ หากผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ประสานความร่วมมือเชิงนโยบายในการบริหารจัดการ ก็จะสามารถทำให้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาในสถานการณืปกติใหม่
2. ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาในวิถีสานใหม่ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- Agthe, R. R. (1980). "The Elementary Principals Perceptions of their own and the Teacher Roles in Curriculum Decision Making". *Dissertation Abstracts International*, 40(6).
- Duraku. Z. H. & Nagavci, M. (2020). *The impact of the Covid-19 pandemic on the Education of children with disabilities*. University of Prishtina: Pristina.
- Foster, R. M. (1981). Perceptions of Elementary School Principal and Selected Professors of Educational Administration Concerning Pre-Service Training and Task Performance Capabilities. *Dissertation Abstracts International*, 42(06).
- Globish. (2563). รูปแบบการเรียนรับ *New normal* เพื่อการศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.adslthailand.com/post/6908>
- Gulick, L. (1987). *Notes on Theory of Organization in Gulick L. Urwick, L.* New York.
- Jean Ah-Teck. (2013). Principals' perceptions of "quality" in Mauritian schools using the Baldrige framework. *Journal of Educational Administration*, 51(5).
- Kamalludeen, R. M. (2020). *Transitioning to the new normal in education*. สืบค้นจาก <https://lib.upm.edu.my/article/transitioning-to-the-new-normal-in-education-56887>
- Koontz, H. W. H. (1990). *Essentials of Management*. Mifflin.
- Milstein, M. M. B. J. A. (1981). *Education administration and the behavioral sciences: A systems perspective*. MA: Allyn & Bacon.
- Minudin, O. B. (1987). "The Role of the Secondary School Principals as Perceived by Secondary School Principals in Sadas Malaysia". *Dissertation International Abstracts*, 47(7).
- Peter, F. D. (1990). *Managing in Turbulent Times* by Peter F. Drucker.
- Robbins, S. P. a. C. (1996). *Management*. Prentice Hall.
- Schleicher, A. (2020). *The Impact of Covid-19 on Education: Insights from Education at a Glance 2020*. Retrieved from <https://www.oecd.org/education/the-impact-of-covid-19-on-education-insights-education-at-a-glance-2020.pdf>
- เทื่อน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19. *คุรุสภาวิทยากร* 1(2), 1-5.

เลิศศักดิ์ รัชณาการ. (2545). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการ
ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร มหาวิทยาลัยทักษิณ]. สงขลา.

กระทรวงสาธารณสุข, ก. (2563). คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกัน

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. คิวแอดเวอร์ไทซิง จำกัด.

กาญจนา บุญภักดี. (2563). การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม,
19(2), A1-A6.

กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์. (2566). ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. โรงเรียนปรินทร์รอย
แยลส์วิทยาลัย. <https://www.prc.ac.th/wp-content/uploads/2022/05/การพัฒนาสื่อการเรียนรู.pdf>

กิติมา ปรีดีดิถก. (2543). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. อักษราพัฒนา.

จิตเวช เทพชาตรี. (2563). *New Normal* ไลฟ์สไตล์ใหม่ บนโลกใบเดิม. สมิตเวช. สืบค้นจาก

<https://www.samitivejhospitals.com/th/article/detail/new-normal-สุขภาพ>

ชลิดา หนูหล้า. (2564). เพราะอนาคตรอไม่ได้! เปิดตำราการศึกษาฉบับเลื่อนไหลหลังโควิด-19.

สืบค้นจาก <https://www.the101.world/lessons-for-education-from-covid-19/>

ชวลิต เกิดทิพย์. (2550). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ [ปริญญาานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.]. สงขลา.

ชัยชนะ มิตรพันธ์. (2563). ปรับไลฟ์สไตล์ชีวิตใหม่รับ *New Normal* หลังวิกฤตโควิด-19. สำนักงาน

พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. สืบค้นจาก <https://www.etcha.or.th/content/new-normal-after-covid-19.html>

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2545). การบริหารการศึกษา. พิมพ์ดี.

ณวัฒน์ สสรวิฑิตพัทธกุล. (2564). จุดประกายเทรนด์การศึกษาไทยในยุคหลังโควิด-19. สืบค้นจาก

<https://www.disruptignite.com/blog/sparkling-ideas-education>

ธนัชชา สุ่มคง, & และ ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. (2564). กรณีศึกษาการจัดการเรียนการสอนช่วงการ

แพร่ระบาดของโควิด-19 และช่วงที่โควิด-19 ผ่านคลายของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยและพัฒนากการศึกษาพิเศษ, 10(1), 93-108.

ธภกฤษ จันทสโร. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การ

แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรครูสังกัด ส ๑

- พนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
สงขลา. สืบค้นจาก <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/17470>
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. ข่าวฟ้า.
- น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์. (2556). การพัฒนาแบบวัดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: การประยุกต์ใช้แนวคิดการเข้าถึงคุณลักษณะที่มุ่งวัดของแบบสอบ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเต็ม เจริญ. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1,2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา]. พระนครศรีอยุธยา.
- ปาริชาติ ปรีชากร. (2565). การจัดการเรียนการสอนในยุคชีวิตวิถีถัดไป (*The Next Normal*). <https://bsru.net/การจัดการเรียนการสอนใน/>
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). หลักการบริหารโรงเรียน. สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช.
- พรสุข ตันตระกูลโรจน์ (2563). การใช้สื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในยุค *New Normal*. สืบค้นจาก <https://www.chula.ac.th/news/33060/>
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับผิดชอบต่อความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. วารสารศิลปการจัดการ, 4(3), 783-795.
- ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). สำรวจผลกระทบหลังโควิด-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการศึกษาโลก. ไทยพับลิก้า. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2021/01/exploring-the-effects-of-covid-19-the-turning-point-of-world-education/>
- มารุต พัฒผล. (2563). การประเมินการเรียนรู้ใน *New Normal*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2563). รู้จัก "New Normal" ฉบับราชบัณฑิตยสภา. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>
- มูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน. (2558). สำรวจภูมิทัศน์และอนาคตของการจัดการสื่อในยุคหลอมรวมข้ามพรมแดน.

- ยงยุทธ สงพะโยม. (2564). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ [ปริญญาานิพนธ์ปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. นครปฐม.
- ยีน ภู่วรรณ. (2564). รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล. สืบค้นจาก
<https://learningdq-dc.ku.ac.th/course/?c=3&l=3>
- ยุทธชาติ นาน้อย. (2564). การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ เอกสารการประชุมวิชาการ
นำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14,
ราชินี นิภากร. (2566). การวัดผลประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก
https://scitech.kpru.ac.th/files/km/docs/po21_20180530223522_0.pdf
- รัตนภรณ์ วัชรอติยาพล. (2563). ตั๋วขี้ขาวผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด
กรุงเทพมหานคร. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 5(1), 1-13.
- รินทร์ณัฐา บวรวัชรเศรษฐ์ & วรางคณา ไสเมะนันท์. (2021). การศึกษาการจัดการเรียนการสอน
ช่วงสถานการณ์ COVID-19 สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. วารสารวิจัยและ
พัฒนาการศึกษาพิเศษ, 10(2), 121-123.
- วรางคณา ทองนพคุณ. (2556). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21st Century Skill :
The Challenge Ahead. สืบค้นจาก <http://www.education.pkur.ac.th>
- วันเพ็ญ พุทธานนท์. (2563). New Normal การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้. สืบค้นจาก
<https://www.thebangkokinsight.com/367124/>
- วัลยา แซ่ตั้ง. (2565). การบริหารคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ [ปริญญาานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. กรุงเทพฯ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2563). New normal ทางการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา
อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.
- วิวรรณ์ วรรณศิริ. (2558). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี]. กาญจนบุรี.
- วีระศักดิ์ ชลไชยะ. (2021). Online Learning for School-age Children Under the New Normal.
https://ped.md.chula.ac.th/wp-content/uploads/2021/09/05_CUPA2021-ebook.pdf

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2556). ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2550). การบริหาร. ไทยวัฒนาพานิช.

สมยศ นาวิการ. (2544). การบริหารเชิงกลยุทธ์. สำนักงานพิมพ์บรรณกิจ.

สมิทธิ โพธิ์เจริญ. (2553). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริหารสื่อการศึกษา สำนักเทคโนโลยี
การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. กรุงเทพฯ.

สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน. (2563). เรียนแบบ *New Normal* ก็ต้องเปลี่ยนวิธีประเมินด้วย.

<https://mgronline.com/qol/detail/9630000067379>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2567). ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. สืบค้นจาก <https://spmpt.go.th/%e0%b9%89history/>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงานการเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิกฤตหรือ
โอกาสการศึกษาไทย. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สกศ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. สืบค้นจาก

https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor_2542pdf.pdf

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). สพฐ. ประชุมทางไกลชี้แจงแนวทางปฏิบัติ

ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 สำหรับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา. สืบค้นจาก

<https://www.obec.go.th/archives/363188>

สุภาภรณ์ พรหมบุตร. (2563). *New normal* กับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง. สืบค้นจาก

<https://dsp.dip.go.th/th/category/2017-11-27-08-04-02/2020-06-29-14-39-49>.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2546). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุวิมล มธุรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19.

วารสารรัชต์ภาคย์, 15(40), 33 – 42.

อรชุน ลีตมโน. (2565). ข้อเสนอเชิงนโยบายการเรียนการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. กรุงเทพฯ.

อานันท์ สี่พิทักษ์เกียรติ, & และ คณะ. (2564). โครงการวิจัยถอดบทเรียนการจัดการเรียนการสอน

ในรูปแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส COVID-19 ของมหาวิทยาลัย

เชียงใหม่. ศูนย์นวัตกรรมการสอนและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก ก เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

**แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการศึกษา
ในวิถีสานใหม่ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี**

แบบสัมภาษณ์ที่ 1 ข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาในระหว่างการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

แบบสัมภาษณ์ที่ 2 ข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาภายหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (POST - COVID19)

แบบสัมภาษณ์ที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ต่อการการจัดการจัดการศึกษาในช่วงภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (POST - COVID19)

แบบสัมภาษณ์ที่ 1

1. การจัดการเรียนการสอนใน"ระหว่าง"การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร

.....
.....

2. การจัดการเรียนการสอนใน"ระหว่าง"การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผู้สอนมีวิธีการอย่างไรในการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียน

.....
.....

2.2 การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้จากผู้สอนสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไร

.....
.....

2.3 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถครอบคลุมเนื้อหาในการสอนได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....

2.4 ผลงานของผู้เรียนที่ได้ตรงความคาดหวังของผู้สอน เช่น งานกลุ่ม, การบ้านมาน้อยแค่ไหน

.....
.....

2.5 เมื่อจำเป็นต้องมีการโต้ตอบระหว่างการสอน การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน มีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

.....
.....

2.6 เมื่อวัดผลแล้ว ท่านมีความคิดเห็นในผลลัพธ์ทางการสอนของตัวท่านเองอย่างไร เช่น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตามความคาดหวังของท่าน และความคาดหวังจากตัวผู้เรียน มากน้อยอย่างไร

.....
.....

แบบสัมภาษณ์ที่ 2

1. การจัดการเรียนการสอน"ภายหลัง"การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในมุมมองของท่านเป็นอย่างไร

.....
.....

2. การจัดการเรียนการสอน"ภายหลัง"การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผู้สอนมีวิธีการอย่างไรในการดึงความสนใจหรือสมาธิของผู้เรียน

.....
.....

2.2 การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้จากผู้สอนสามารถทำได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลงอย่างไร

.....
.....

2.3 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถครอบคลุมเนื้อหาในการสอนได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....

2.4 ผลงานของผู้เรียนที่ได้ตรงความคาดหวังของผู้สอน เช่น งานกลุ่ม, การบ้านมากน้อยแค่ไหน

.....
.....

2.5 เมื่อจำเป็นต้องมีการโต้ตอบระหว่างการสอน การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน มีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

.....

.....

2.6 เมื่อวัดผลแล้ว ท่านมีความคิดเห็นในผลลัพธ์ทางการสอนของตัวท่านเองอย่างไร เช่น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตามความคาดหวังของท่าน และความคาดหวังจากผู้เรียน มากน้อยอย่างไร

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ที่ 3

ตั้งแต่ได้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบวิถีฐานใหม่ ท่านมีข้อเสนอแนะหรือนโยบาย ในการให้หน่วยงานการศึกษาของท่าน มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในรูปแบบวิถีฐานใหม่อย่างไร

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : การศึกษาการจัดการเรียนการสอน ในวิถีฐานใหม่(New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นายจักรกฤษ ศรีมงคล

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-662216

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2566
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้นำการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 3 มีนาคม 2567

วันที่หมดอายุ : 2 มีนาคม 2568

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17
โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8718/468

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

เนื่องด้วย นายจักรกฤษ ศิริมงคล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC-662216

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” กับ 1) ท่าน 2) ดร.สุภัคพร นิธิพัฒนกาญจน์ และ 3) นายอาทิตย์ เงินมาก เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนเมษายน 2567 ถึงเดือนพฤษภาคม 2567 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วิทยานนท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 097 6004

ที่ อว 8718/468

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

เนื่องด้วย นายจักรกฤษ ศรีมงคล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC-662216

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” กับ 1) ท่าน และ 2) นายยุทธนา กองโค เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนเมษายน 2567 ถึงเดือนพฤษภาคม 2567 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ เวียนานท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 097 6004

ที่ อว 8718/468

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

เนื่องด้วย นายจักรกฤษ ศิริมงคล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีฐานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC-662216

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีฐานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” กับ 1) ท่าน และ 2) นายภวัต งามคุณธรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนเมษายน 2567 ถึงเดือนพฤษภาคม 2567 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วิทยานนท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 097 6004

ที่ อว 8718/468

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญ

เนื่องด้วย นายจักรกฤษ ศิริมงคล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และได้ผ่านการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลข รับรอง : SWUEC-662216

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี” กับ 1) ท่าน 2) นายวิเทศ โพธิ์ทอง 3) นางดวงทิวา เทพปัญญา และ 4) นายรัชชานนท์ พูลสิน เพื่อเป็น ข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนเมษายน 2567 ถึงเดือนพฤษภาคม 2567 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วิทยานนท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 097 6004

ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412

ที่ อว 8718.1/435

วันที่ 28 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายจักรกฤษ ศิริมงคล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ การศึกษาการจัดการเรียนการสอน ในวิถีสถานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.ศลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 087 097 6004

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายจักรกฤษ ศิริมงคล และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วิทยานนท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/467

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

เนื่องด้วย นายจักรกฤษ ศิริมงคล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ การศึกษาการจัดการเรียนการสอน ในวิถีฐานใหม่ (New normal) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสัมภาษณ์แบบกึ่งมี โครงสร้าง ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายจักรกฤษ ศิริมงคล และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วิทยานนท์)

รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 097 6004

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายจักรกฤษ ศิริมงคล
วัน เดือน ปี เกิด	28 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	179 หมู่.1 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

